

Návrh projektu pro zefektivnění výběru místních poplatků vybraných územně samosprávnými celky Zlínského kraje

Bc. Markéta Kočendová

Diplomová práce
2015

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Markéta Kočendová**
Osobní číslo: **M13247**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Návrh projektu pro zefektivnění výběru místních poplatků vybraných územně samosprávnými celky Zlínského kraje**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Charakterizujte právní úpravu obecně závazných vyhlášek na úrovni územně samosprávných celků a diskutujte právní a ekonomické aspekty tématu.

II. Praktická část

- Analyzujte obecně závazné vyhlášky v návaznosti na místní poplatky a příjmy z nich plynoucí ve vybraných územně samosprávných celcích.
- Na základě zjištěných poznatků zhodnoťte stav příjmů územních samosprávných celků z obecně závazných vyhlášek a navrhnete projekt pro efektivnější řešení problematiky.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

COUNCIL of Europe. Explanatory Report on the European Charter of Local Self-government. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2005, 29 p. ISBN 92-871-0860-9.

KADEČKA, Stanislav. Právo obcí a krajů v České republice. Praha: C. H. Beck, 2003, 425 s. ISBN 80-7179-794-4.

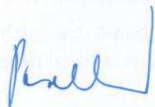
MATRASOVÁ, Eva a Václav ŠLAUF. Zákon o obcích (obecní zřízení) včetně prováděcích předpisů s komentářem. 2. aktualiz. a doplň. vyd. Praha: Polygon, 2003, 312 s. ISBN 80-7273-088-06.

POMAHAČ, Richard a Olga VIDLÁKOVÁ. Veřejná správa. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002, 290 s. ISBN 80-7179-748-0.

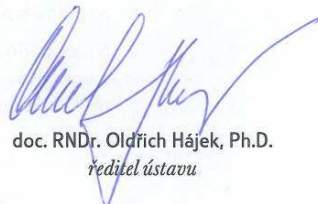
SLACK, Naomi Enid. Guide to Municipal Finance. UN-HABITAT, 2009, 80 p. ISBN 978-92-1-132113-5.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Libor Šnědar, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **16. února 2015**
Termín odevzdání diplomové práce: **27. dubna 2015**

Ve Zlíně dne 16. února 2015

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

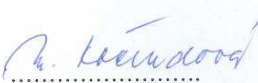
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byla jsem seznámena s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnaní případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 27.4.2015

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá problematikou místních poplatků, které jsou územně samosprávné celky oprávněny vybírat dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Teoretická část popisuje problematiku místních poplatků jak z pohledu právního, tak i z pohledu ekonomického a regulačního. Praktická část analyzuje současný stav příjmů do rozpočtů vybraných územně samosprávných celků, které plynou právě z místních poplatků. Na základě zjištěných skutečností pak navrhuje opatření pro efektivnější výběr místních poplatků u těchto vybraných územně samosprávných celků.

Klíčová slova:

samospráva, samostatná působnost, právní předpisy, obecně závazná vyhláška, místní poplatek, obecní rozpočet

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with issue of the local charges, regional self-governing units are authorized to collect by Act No. 565/1990 Sb., about local charges, amended. Theoretical part describes issue of the local charges in the legal, economical and regulatory view. Parctical part analyses current status of the chosen regional self-governing units budget revenue, that come right from the local charges. Based on the findings then suggests measures for more effective local charges collecting by these chosen regional self-governing units.

Keywords:

self-government, independent power, law regulation, generally binding by laws of municipalities, local charge, minicipal budget

Ráda bych poděkovala všem svým blízkým za podporu a především za trpělivost.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 SAMOSPRÁVA	13
1.1 OBEC	14
1.2 PŮSOBNOST	15
1.2.1 Samostatná působnost	16
1.2.2 Přenesená působnost	17
2 PRÁVNÍ PŘEDPISY	19
2.1 OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA	19
2.2 NAŘÍZENÍ OBCE	21
2.3 NÁLEŽITOSTI OBECNĚ ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY	21
2.3.1 Náležitosti obsahu obecně závazné vyhlášky.....	22
2.4 PLATNOST A PŮSOBNOST PRÁVNÍHO PŘEDPISU OBCE.....	23
2.4.1 Působnost	23
2.4.2 Platnost	23
2.4.3 Účinnost právního předpisu obce.....	24
3 MÍSTNÍ POPLATKY	25
3.1 ROZPOČET	25
3.1.1 Rozpočet obce	26
3.1.2 Příjmy obce	27
3.1.3 Výdaje obce.....	29
3.2 FUNKCE MÍSTNÍCH POPLATKŮ	29
3.2.1 Regulační funkce.....	29
3.2.2 Fiskální funkce	30
3.3 MÍSTNÍ POPLATKY	30
3.3.1 Místní poplatek ze psů	34
3.3.2 Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	35
3.3.3 Místní poplatek za užívání veřejných prostor	37
3.3.4 Poplatek ze vstupného.....	38
3.3.5 Poplatek z ubytovací kapacity.....	39
3.3.6 Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	40
3.3.7 Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.....	41
3.3.8 Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	42
II PRAKTICKÁ ČÁST	44
4 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	45
4.1 MĚSTO UHERSKÉ HRADIŠTĚ	47
4.1.1 Místní poplatek ze psů	48
4.1.2 Místní poplatek za užívání veřejného prostranství.....	49

4.1.3	Místní poplatek z ubytovací kapacity	51
4.1.4	Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	52
4.2	MĚSTO UHERSKÝ BROD	54
4.2.1	Místní poplatek ze psů	55
4.2.2	Místní poplatek za užívání veřejného prostranství.....	56
4.2.3	Místní poplatek z ubytovací kapacity	58
4.2.4	Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	58
4.3	MĚSTO VSETÍN.....	60
4.3.1	Místní poplatek ze psů	60
4.3.2	Místní poplatek za užívání veřejného prostranství.....	62
4.3.3	Místní poplatek z ubytovací kapacity	63
4.3.4	Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	64
5	ANALÝZA MÍSTNÍCH POPLATKŮ VE VYBRANÝCH MĚSTECH ZLÍNSKÉHO KRAJE	67
5.1	ZÁKLADNÍ SROVNÁNÍ.....	67
5.2	ANALÝZA FINANČNÍ STRÁNKY MÍSTNÍCH POPLATKŮ VE VYBRANÝCH MĚSTECH ZLÍNSKÉHO KRAJE A JEJICH DOPAD NA ROZPOČET MĚSTA	73
5.3	PŘÍJMY Z MÍSTNÍCH POPLATKŮ VE VYBRANÝCH MĚSTECH ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	77
6	NÁVRH PRO EFEKTIVNĚJŠÍ PŘÍJMY VYBRANÝCH MĚST Z MÍSTNÍCH POPLATKŮ	81
6.1.1	Návrh opatření pro efektivnější příjmy města Uherské Hradiště z místních poplatků	81
6.1.2	Návrh opatření pro efektivnější příjmy města Uherský Brod z místních poplatků.....	84
6.1.3	Návrh opatření pro efektivnější příjmy města Vsetína z místních poplatků.....	85
6.2	SHRNUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI	87
	ZÁVĚR	89
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	92
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	96
	SEZNAM OBRÁZKŮ	97
	SEZNAM TABULEK.....	98

ÚVOD

Každý občan České republiky se jistě s pojmem místní poplatek zcela určitě setkal, minimálně v rovině toho, že je povinen platit některý z místních poplatků, i když si úplně neuvědomuje, že se jedná přímo o příjem obce. Ve všeobecném povědomí jsou především poplatky za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, který je především znám, jako poplatek za komunální odpad (a to nejen díky problémům, které tento poplatek přináší a které byly i mediálně řešeny ve vztahu k nezletilým, ve vztahu k dětem, které pobývají v dětských domovech). Poplatek za komunální odpad, platí každý občan, což u dalších místních poplatků, které mohou obce vybírat, nemusí být pravidlem.

Pokud se na místní poplatky podíváme z ekonomického pohledu, tak místní poplatky jsou jedním ze zdrojů financování činností územně samosprávných celků. Málokdo ví, že k jejich výběru se Česká republika zavázala již v roce 1998, když ratifikovala Evropskou chartu místní samosprávy.

Příjmy z poplatků tvoří v celkovém objemu příjmů rozpočtu územně samosprávných celků zanedbatelnou část, protože nejsou primárně vybírány za účelem zvýšení příjmové části rozpočtu, ale jsou svázány s definicí jednotlivých poplatků. Přesto považuji místní poplatky za spravedlivý příjem obecních rozpočtů. Následně jsou tyto příjmy použity na činnosti, které přispívají ke zkvalitnění života v obci či městě. Jsem přesvědčena, že jejich zavedení by mělo mít smysl, tedy příjmy z nich by měly alespoň pokrýt případné náklady s poplatkem související, nebo sloužit k dalšímu rozvoji či zlepšení služeb na území územně samosprávného celku. Z tohoto důvodu budu ve své práci analyzovat skladbu jednotlivých místních poplatků ve vybraných městech Zlínského kraje a výši příjmů, které z nich získávají do svých rozpočtů.

Teoretická část se snaží objasnit širší souvislosti toho, proč jsou místní poplatky vybírány. Teoretická část nejdříve objasňuje obecné pojmy jako samospráva, obec a její působnost (která je samostatná a přenesená), aby následně mohla zdůraznit zákonná zmocnění, která opravňují územně samosprávné celky k vydávání právních předpisů, kterými stanovují svým občanům povinnosti. Uvádí právní předpisy, které územně samosprávné celky mohou vydávat a jejich náležitosti, které musí splňovat. Podrobně analyzuje zákon č. 565/1995 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, když se zabývá předmětem poplatku, objektem poplatku, sazbou, osvobozením a úlevami od poplatku.

Praktická část je rozdělena do tří kapitol, kdy první kapitola představuje rozbor obecně závazných vyhlášek vybraných měst Zlínského kraje, které místní poplatky zavádějí, a to především z pohledu sazeb jednotlivých poplatků, neboť sazby poplatku si určují územně samosprávné celky samy za předpokladu dodržení maximální hranice, kterou stanovuje zákon č. 595/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších zákonů. Součástí rozboru je i podrobný rozpis osvobození a úlev od poplatkové povinnosti, které jsou také v kompetenci územně samosprávných celků.

Druhá kapitola je zaměřena na finanční stánku, když analyzuje a porovnává, jak místní poplatky ovlivňují rozpočty vybraných územně samosprávných celků a jaké místní poplatky jsou pro ně významné.

Poslední kapitola teoretické části, navazuje na analytickou část, která je podkladem pro závěrečný návrh opatření. Tato opatření by měla přispět k efektivnějšímu výběru místních poplatků jako zdroji příjmů do rozpočtu vybraných měst Zlínského kraje.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Pro svoji diplomovou práci jsem si vybrala téma místních poplatků se zaměřením na stav jejich příjmů z obecně závazných vyhlášek, tedy na výši příjmů z místních poplatků, které jdou do rozpočtů vybraných územně samosprávných celků Zlínského kraje. Přestože příjmy z místních poplatků jsou v celkových rozpočtech územně samosprávných celků zanedbatelným příjmem, jsou důležitým zdrojem příjmů, neboť by z nich měly být hrazeny náklady, které v souvislosti s předmětem poplatku územně samosprávné celky mají. Příjem z těchto poplatků by měl být alespoň pokrýt výši těchto nákladů.

Nejdříve ve své práci zaměřím na to, jaké poplatky vybraná města Zlínského kraje mají, tudíž jaké místní poplatky vybírají. Dále pak budu zjišťovat, jaký příjem z vybraných poplatků daná města získají do svých rozpočtů a zda jsou pro ně tyto poplatky efektivní.

Pro diplomovou práci byla vybrána města Uherské Hradiště, Uherský Brod a Vsetín. Vybraná města jsou součástí Zlínského kraje, dvě z nich (Uherské Hradiště a Vsetín) jsou bývalá okresní města a jsou si podobná buď svojí rozlohou či počtem obyvatel. Z tohoto důvodu by podrobná analýza měla mít vypovídající hodnotu.

Pro charakteristiku jednotlivých poplatků, které vybraná města vybírají, budou použity data v časovém rozmezí let 2014 – 2010. V analytické části budou použity sazby poplatků a data, které se týkají roku 2014. Sazby poplatků pro rok 2015 jsou sice známy, nicméně pro účely práce tyto sazby nejsou relevantní, neboť příjmy z nich ještě nejsou známy a v průběhu roku mohou být a budou ovlivňovány vymezenými skutečnostmi.

V práci jsou použity metody deskripce, komparace, abstrakce, dedukce, indukce a analýza. Deskripce je použita především v teoretické části, kdy objasňuje pojmy. Metoda dedukce je použita při práci s právními předpisy a judikaturou. Metody komparace a analýzy jsou použity na konci práce, především při porovnání obecně závazných vyhlášek územně samosprávných celků a při porovnání příjmů z jednotlivých poplatků, které jsou jimi vybírány.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SAMOSPRÁVA

Pro vymezení pojmu samospráva je důležité nejdříve definovat pojem veřejná správa.

Jak uvádí Průcha (2009), neveřejná správa společnosti je správa státu jako cecku i jeho jednotlivých územních jednotek jako složek územní organizace státu. Je projevem realizace výkonné moci ve státě, a to včetně specifického postavení, tzv. veřejnoprávní samosprávné moci. Tato správa se označuje pojmem veřejná správa a zahrnuje v sobě státní správu a samosprávu (Průcha, 2004, s. 46).

Zvýše uvedeného je zřejmé, že činnosti, které jsou realizované v rámci veřejné správy, dělíme na činnosti, které jsou vykonávány v rámci státní správy a na činnosti, které jsou vykonávány v rámci samosprávy (Klíma, 2006, s. 97).

Státní správa je tedy veřejnou správou, která má mocensko-ochrannou činnost a tuto činnost vykonávají orgány státní správy (Průcha, 2009, s. 46).

Samospráva je také veřejnou správou, která je uskutečňována jinými organizacemi než státem. Tuto správu vykonávají subjekty, které jsou označovány jako veřejnoprávní korporace. Samospráva není totožná se státní správou, neboť státní správa má státně mocenskou podstatu. Nicméně samospráva se podílí na realizaci veřejných záležitostí (Průcha, 2009, s. 62).

Samospráva je svojí podstatou forma veřejné správy, která se zaměřuje a spravuje své vlastní záležitosti a to buď přímo, nebo prostřednictvím volených orgánů (Průcha, 2009, s. 63).

Hendrych (2003) pohlíží na samosprávu jako formu veřejné správy, která spočívá ve správě územně nebo jinak organizovaného společenství lidí, které si své záležitosti řeší samostatně, přičemž rozhodnutí činí přímo nebo prostřednictvím volených orgánů (Institut pro veřejnou správu Praha, 2008).

Pojem samospráva musíme také rozlišovat z hlediska politického a z hlediska právního (Hendrych et al., 2006, s. 146).

Politický pojem samosprávy je tehdy, kdy je veřejná správa realizována občany, tj. tehdy když je jejich spoluúčast na výkonu správy. Můžeme tedy říci, že samospráva svojí podstatou omezuje moc státu, tedy moc veřejnou, a zastupuje složku, kterou se občané sami podílí na správě veřejných záležitostí.

Z hlediska právního řádu je samospráva v České republice zaručena ústavou, konkrétně čl. 8, který říká, že Ústava České republiky „zaručuje samosprávu územních samosprávných celků“ (Česko, 1992, čl. 8). Ústava České republiky tedy za samosprávný celek označuje obec, která je základním celkem a kraje, které jsou vyšším územním samosprávným celkem.

Obecně shrnuto lze tedy říci, že samospráva je deklarována Ústavou České republiky (dále jen „Ústava“) a plní úkoly veřejné správy, které jsou stanoveny zákonem, přičemž tyto činnosti vykonávají správní orgány, které jsou nositeli samosprávy a nejsou podřízeny státu. Stát pouze může vykonávat právní dozor nad jednáním samosprávných korporací, kdy rozsah úkolů se liší (Hendrych et al., 2006, s. 146).

Dalším způsobem jak rozlišit samosprávu je dělení samosprávy na samosprávu územní a zájmovou. Oba způsoby rozlišení jsou spojené s existencí veřejnoprávní korporace.

Územní samospráva je reprezentována obcemi a kraji. Zájmovou samosprávu představují profesní komory jako např. advokátní komora, notářská komora, exekutorská komora atd. Jedná se o společenství založené na dané profesi. Co tyto samosprávy odlišuje je, samotný předmět samosprávy. Obce a kraje spravují záležitosti, které se vztahují k určitému, zákonem vymezenému teritoriu a jeho prostřednictvím se tedy vztahují i k osobám, které jsou s tímto územím spjaty. Naproti tomu předmětem činnosti zájmové samosprávy je řízení, organizace, chod a kontrola činností osob, které jsou specializované v konkrétním oboru, tedy v zájmovém samosprávním oboru (Klíma, 2006, s. 102).

1.1 Obec

Obec je územně samosprávný celek základního stupně. Právní základ postavení obci zaručuje ústava, kdy čl. 99 říká že: „*Česká republika se člení na obce*“ (Česko, 1992, čl. 99).

Obec je územní společenství občanů, které mají právo na samosprávu (Matrasová a Šlauf, 2003, s. 10). Z uvedeného lze tedy dovozovat, že obce nejsou jenom základní územní jednotkou státu, ale také společenstvím občanů, kteří žijí na území obce.

Provazníková (2009) definuje územní samosprávu jako formu veřejné vlády a správy, která umožňuje samostatné spravování věcí veřejných a to na území menším než stát (Provazníková a Sedláčková, 2009, s. 16).

Svojí podstatou lze obec považovat za veřejnoprávní korporaci, která má svůj majetek. V právních vztazích vystupuje svým jménem a zároveň nese odpovědnost z těchto vztahů (Česko, 2000a, § 2).

Toto postavení, také přiznává obci Ústava a to článkem 101, přestože pojem veřejnoprávní korporace není v právním řádu České republiky výslovně definován. I tak lze z uvedeného článku dovést, že obec v postavení veřejnoprávní korporace zajišťuje nejen své zájmy, ale také je povinna chránit veřejný zájem (Matrasová a Šlauf, 2003, s. 12).

Aby mohla samospráva realizovat své funkce a existovat, musí k tomu mít legislativní a ekonomické předpoklady. Legislativní předpoklady vymezují její pravomoc, působnost, odpovědnost a autonomii. Autonomie samosprávy vymezuje rozsah samostatné a přenesené působnosti a je předpokladem pro fungování samosprávy (Provazníková a Sedláčková, 2009, s. 16).

Ekonomickým předpokladem fungování samosprávy je vlastnictví majetku, právo s ním hospodařit, získávat vlastní finanční prostředky a sestavovat rozpočet, podle kterého obec, kraje hospodaří (Provazníková a Sedláčková, 2009, s. 16).

Z výše uvedeného plyne, že pro samostatnou existenci obce je podstatné mít pravomoc k získání finančních prostředků, které plynou do rozpočtu a se kterým následně obce nakládají. Obec získává příjmy jak z přenesené působnosti, tak z i činností samosprávných.

Závěrem můžeme říci, že samospráva není jen právním pojmem, ale je také pojmem sociálně kulturním. Samospráva je zaručením určité nezávislosti na státu, samozřejmě v rámci zákonných zmocnění a v rámci zákona. Zcela určitě je na místě vzpomenout zásadu: „*že svobodná obec je základem svobodného státu*“ (Matějková ed. et al., 2009, s. 7).

1.2 Působnost

Pro definování pojmu působnost, musíme nejdříve definovat pojem pravomoc.

Pravomoc je zákonný prostředek, kterým nelze obcházet zákonnou úpravou, nebo jí dokonce odporovat. Pravomoc je souhrn právních prostředků, které obec může použít pro vládní a správní činnosti. Podle právních kritérií rozlišujeme:

- normotvorbu, tj. vydávání nařízení, vyhlášek, směrnic a jiných abstraktních nebo obecných předpisů

- kontrolu, tj. přijímání a prosazování obecných či individuálních opatření
- jurisdikci, tj. rozhodování o právech a povinnostech na základě obecně závazných předpisů (konkrétní akty aplikace práva)
- kontrahování a kontraktování, tj. sjednávání a uzavírání smluv
- exekuci, tj. výkon konkrétních aktů práva (úkony, které směřují ke splnění závazku)
- akutní reálné akty, tedy ty, které zamezují vzniku škody nebo odvracejí hrozící nebezpečí

Naproti tomu působnost je vymezený okruh úkolů, k jejichž plnění má obec příslušnost (Pomahač a Vidláková, 2002, s. 84).

Základem obecního zřízení v České republice je aplikace spojeného modelu veřejné správy. Spojený model veřejné správy znamená, že obce, prostřednictvím svých orgánů, vykonávají dvojí působnost. Jedná se o současný výkon samostatné působnosti (což je vlastní správa, neboli samospráva) a přenesené působnosti (což je státní správa) (Svaz měst a obcí ČR, 2014, s. 11).

Tím, že obce vykonávají samostatnou a přenesenou působnost, je splněn princip subsidiarity. Princip subsidiarity je jedním z bodů Evropské charty místní samosprávy, kterou Česká republika ratifikovala a jako takovou ji tedy musí dodržovat. V čl. 4 odst. 3 je uvedeno že: „*odpovědnost za věci veřejné nesou především ty orgány, které jsou občanu nejbližší*“ (Kadečka, 2003, s. 31).

1.2.1 Samostatná působnost

Samostatnou působností obec vykonává záležitosti, které jsou v zájmu obce, občanů obce a jejich prostřednictvím obec pečuje o všestranný rozvoj svého území, uspokojuje potřeby občanů obce v souladu s místními předpoklady a preferencemi (Jílek, 2008, s. 80).

Obec tak zajišťuje např. ochranu veřejného pořádku a bezpečnost, kulturní rozvoj obce a svých občanů, plní sociální funkci (např. poskytuje sociální bydlení), zajišťuje vzdělávání, dopravu a spoje, stará se o územní rozvoj obce. Rozsah činností, které obec zajišťuje je velmi široký, nicméně pokud obec některou z činností nepovažuje za důležitou, nebo má dojem, že daná činnost není potřebná a účelná, nemusí tuto vykonávat.

Rozhodnutí o tom, která činnost je potřebná nebo účelná, není rozhodnutím jednoho představitele obce. Ustanovení § 84 a § 85 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozděj-

ších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), vyjmenovává konkrétní činnosti, o kterých rozhodují orgány obce. Těmito orgány jsou zastupitelstvo obce a rada obce. Uvedené orgány rozhodují v samostatné působnosti např. o rozpočtu obce, zřizují a ruší příspěvkové organizace, koordinují územní rozvoj obce, vydávají obecně závazné vyhlášky. V majetkoprávních věcech rozhodují např. o nabytí a převodu nemovitých věcí, o poskytování darů a dotací, o převodu bytů nebo nebytových prostor z majetku obce, o emisi komunálních obligací.

Obecným pravidlem pro vymezení samostatné působnosti je, že pokud zvláštní zákon nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, jde vždy o samotnou působnost (Česko, 2000a, § 8).

Činnostmi, které vykonává obec v rámci své samostatné působnosti, naplňuje své ústavně zaručené právo na samosprávu. Proto při uplatňování samosprávy platí princip minimalizace zásahu do činností územní samosprávy. Podle tohoto principu lze do činností územní samosprávy zasahovat, pouze pokud to vyžaduje ochrana zákona a to jen způsobem, který stanovuje zákon (Svaz měst a obcí ČR, 2014, s. 8).

V samostatné působnosti neexistuje podřízenost obce jinému orgánu.

1.2.2 Přenesená působnost

Obec nejenom že na svém území vykonává samosprávu, tedy vykonává záležitosti v zájmu obce a občanů, ale také na území obce vykonává „*státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce*“ jako svou přenesenou působnost (Česko, 2000a, § 7).

Z citovaného ustanovení zákona o obcích vyplývá, že obec vykonává státní správu, kterou na ni „přenesl“ stát. Tedy vykonává činnosti, které stát není schopen zajistit vlastními silami. Rozsah výkonu je ovšem stanoven zákonem. Činnosti, které jsou vykonávány místo státu, vykonává obecní úřad nikoliv obec.

Při výkonu přenesené působnosti rozlišujeme tři stupně působnosti:

- v základním rozsahu svěřeném obcím je vykonávána orgány obce určenými zákonem o obcích nebo jiným zákonem, kdy území obce je správním obvodem
- v rozsahu pověřeného obecního úřadu je vykonávána tímto úřadem, kdy správní obvod je určený prováděcím předpisem
- v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností je vykonávána tímto úřadem, kdy správní obvod je určený prováděcím předpisem (Česko, 2000a, § 61).

Při výkonu přenesené působnosti se obce, resp. orgány obce, řídí:

- u vydávání nařízení obce zákony a jinými právními předpisy
- v ostatních případech usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů, jejich návrhy opatření, rozhodnutími krajských úřadů, které byly vydány v rámci kontroly výkonu přenesené působnosti (Kadečka, 2003, s. 137).

Na výkon přenesené působnosti dostávají obce, neboť tuto činnost vykonávají za stát, příspěvek ze státního rozpočtu.

2 PRÁVNÍ PŘEDPISY

Samospráva se při výkonu svých činností řídí zákony, vydává své vlastní mocenské akty a vlastní moc provádí a zabezpečuje s využitím nařizovacích oprávnění (Průcha, 2009, s. 65). Proto obec při výkonu své činnosti vydává právní předpisy, které jsou závazné. Základními právními předpisy obce jsou v samostatné působnosti obecně závazné vyhlášky a v přenesení působnosti nařízení.

Právní předpisy, které obce vydávají, charakterizujeme jako:

- normativní právní akty, které stanovují povinnosti a omezení
- akty, které mají obecnou závaznost, tj. zavazují všechny subjekty na daném území (právnícké i fyzické osoby) a vztahují se na celou skupinu případů stejného druhu a neurčitého počtu
- akty, které jsou platné jen na území obce, která je vydala (Matrasová a Šlauf, 2003, s. 21).

2.1 Obecně závazná vyhláška

Obecně závaznou vyhláškou obec ukládá povinnosti. Oprávnění obce k vydávání obecně závazných vyhlášek vychází ze čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, který stanoví, že *„povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích, jen při zachování základních práv a svobod.“*

Ústavní limity pro vydávání obecně závazných vyhlášek jsou určeny ustanovením čl. 104 odst. 3 Ústavy a ustanovením čl. 79 odst. 3 Ústavy.

Podle ustanovení čl. 104 odst. 3 Ústavy může zastupitelstvo územních samosprávných celků v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky (Vršovská et. al., 2012, s. 8).

Horzinková a Novotný (2008) uvádí, že *„obecně závazné vyhlášky obcí a krajů jsou originální sekundární právní předpisy. Jsou to předpisy podzákonné a neodvozené.“* (Horzinková a Novotný, 2008, s. 95).

Koudelka pak doplňuje: *„Jde o součást právního řádu České republiky. Obecně závazná vyhláška je mocenským právním nástrojem určeným k plnění úkolů obce či vyššího územně samosprávného celku při řešení místních nebo krajských či zemských záležitostí. Obecně závazné vyhlášky vydávané v oblasti samosprávy mají povahu prvotních normativních*

právních akutů, tato primárnost vyplývá z akceptace práva na samosprávu v moderním demokratickém světě“ (Koudelka, 2000, s. 24).

Stanovení věcné působnosti obce vydávat obecně závazné předpisy vychází z ustanovení § 35 odst. 3 písm. a) zákona o obcích, kdy obec je při vydávání obecně závazných vyhlášek povinna řídit se zákony.

Obecně závazné vyhlášky jsou právními předpisy, které mají povahu originální normotvorby. K jejich realizaci již zastupitelstvo nepotřebuje žádné další zákonné zmocnění, přestože jsou jimi ukládány povinnosti. Obec tedy tvoří právo v zákonem vymezených věcných oblastech a k uložení povinnosti již nepotřebuje zákonné zmocnění.

Věcné oblasti, ve kterých je obec bez dalších zákonných zmocnění oprávněna vydávat právní předpisy, jsou vyjmenovány v ustanovení § 10 zákona o obcích. Uvedené ustanovení zákona vymezuje, jaké povinnosti může obec obecně závaznou vyhláškou fyzickým a právnickým osobám ukládat. Obecně závazné vyhlášky by měly být vydávány za účelem zabezpečení veřejného pořádku, k zajištění čistoty ulic a veřejného prostranství, k ochraně životního prostředí a zeleně v zástavbě. Mimo tyto oblasti mohou obce vydávat obecně závazné vyhlášky pouze na základě zmocnění ve zvláštních zákonech. Zvláštním zákonem se rozumí ty zákony, které výslovně zmocňují obce, aby si v samostatné působnosti upravily určité vztahy obecně závaznou vyhláškou. Mezi takové zvláštní zákony můžeme např. zařadit:

- zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, ve znění pozdějších předpisů, který obsahuje zmocnění pro omezení nebo zákaz prodeje, podávání a konzumace alkoholických a tabákových výrobků
- zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů (obsahuje zmocnění pro omezení provozu výherních hracích automatů)
- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, který obsahuje zmocnění pro stanovení školských obvodů
- zákon č. 553/1991Sb., o obecní polici, ve znění pozdějších předpisů, který obsahuje zmocnění zřídit nebo zrušit městskou policii

- zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů, který obsahuje zmocnění stanovení ceny stavebních pozemků v cenových mapách
- zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů, který obsahuje zmocnění stanovovat místní koeficient daně z nemovitosti
- zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, který obsahuje zmocnění zavést a vybírat místní poplatky

Obecně závazná vyhláška je svojí povahou soubor právních norem, které stanoví adresátům povinnosti a jejich nedodržení či porušení je spojeno s uložením sankce.

2.2 Nařízení obce

Jak již bylo v textu uvedeno, právním předpisem obce jsou i nařízení, které obec vydává ve věcech přenesené působnosti.

Ústavní základ k vydávání nařízení obce je určen ustanovením čl. 79 odst. 3 Ústavy, který normuje, že *„ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.“*

Nařízení je podzákonný, odvozený a prováděcí právní předpis. Vydané nařízení musí být v souladu se zákony a právními předpisy, které vydala vláda a ústřední správní úřady. Nařízení má charakter prováděcího předpisu obce k zákonům.

Podle ustanovení § 11 odst. 21 zákona o obcích mohou obce s rozšířenou působností vydávat nařízení, která jsou platná na územní jejich správního obvodu, tedy nejen na území obce. Taková nařízení vydává obec na základě zákonného zmocnění např. u vyhlášení stavební uzávěry, u vymezení komunikace (které nelze využít ke státní nákladních vozidel), dočasně omezuje nebo vylučuje vstup do lesa, vyhlašuje nouzový stav nebo stav nebezpečí.

Nařízení schvaluje usnesením rada obce, neboť dle ustanovení § 99 zákona o obcích, v oblasti přenesené působnosti rozhoduje rada obce. Tuto činnost nemůže přenést na jiný orgán obce, tedy ani na zastupitelstvo.

2.3 Náležitosti Obecně závazné vyhlášky

Zákon o obcích konkrétně nedefinuje náležitosti, která má mít obecně závazná vyhláška, pouze zmiňuje nutnost dvou podpisů a to konkrétně v ustanovení § 104, kdy *„starosta*

s místostarostou podepisuje právní předpisy obce“ (Česko, 2000a, § 104). Nicméně podpisy mají pouze formální charakter, neboť obecně závazná vyhláška je vydána prostřednictvím zastupitelstva a to vyslovením souhlasu nadpoloviční většiny všech zastupitelů. Starosta stejně jako místostarosta nemají právo veta, tedy jejich podpisy na právním předpisu obce jsou jednoznačně formální. Přestože zákon nedefinuje náležitosti obecně závazné vyhlášky, obec by měla při jejich tvorbě dodržovat a respektovat formální náležitosti, které plynou z právních tradic. Také by měla respektovat legislativně-technické zvyklosti kodifikované v legislativních pravidlech vlády a to přesto, že tyto zvyklosti nejsou pro obec závazné (Vršovská et. al., 2012, s. 19).

2.3.1 Náležitosti obsahu obecně závazné vyhlášky

Obsah je důležitou náležitostí obecně závazné vyhlášky. Z tohoto pohledu by měla obecně závazná vyhláška obsahovat označení vydavatele, název, úvodní větu a vlastní text.

Označení vydavatele, je označení toho, kdo vydává právní předpis. U obecně závazné vyhlášky bude jako vydavatel označena vždy obec, neboť ta má postavení veřejnoprávní korporace, bez ohledu na to, že právní předpis schválilo a vydalo zastupitelstvo obce.

Název obecně závazné vyhlášky musí obsahovat název obce, která obecně závaznou vyhlášku vydala, číslo a rok vydání, stručné a výstižné označení vlastního obsahu.

Úvodní věta sděluje, kterým usnesením zastupitelstva obce byla obecně závazná vyhláška přijata, tzn. na kterém zasedání zastupitelstva, datum tohoto zasedání a na základě jakého ustanovení byla vydána. Ministerstvo vnitra považuje používání úvodní věty za žádoucí, nicméně není na překážku, pokud obecně závazná vyhláška úvodní větu neobsahuje (Vršovská et al., 2012, s. 19).

Vlastní text obecně závazné vyhlášky se obvykle člení na články. Jednotlivé články by měly být určité, jednotlivá ustanovení by si neměla odporovat, neměla by umožňovat různý výklad a také by neměla obsahovat nejasné a nesrozumitelné výrazy. Obecně závazná vyhláška by měla být terminologicky přesná, jednotná a srozumitelná. V případě, že jsou použity výrazy, které nejsou běžné, tyto by měly být řádně definovány (např. formou poznámky).

2.4 Platnost a působnost právního předpisu obce

2.4.1 Působnost

Jako každá právní norma, tak i obecně závazná vyhláška či nařízení má svoji působnost. Působnost rozlišujeme věcnou, územní, osobní a časovou.

Věcná působnost je dána oprávněním obce, tedy ústavním či zákonným zmocněním obce, vydávat právní předpisy k řešení místních záležitostí veřejné správy, které jsou obci svěřeny.

Územní působnost je dána administrativním členěním České republiky. To znamená, že právní předpis, který obec vydala, je platný jen na území dané obce. Území obce nelze zaměňovat s pojmem katastrální území obce, které je vytvořeno pro účely evidence nemovitostí. Více katastrálních území totiž může tvořit území jedné, větší obce.

Osobní působnost znamená, že právní předpisy obce se vztahují na všechny fyzické a právnické osoby na území dané obce a to podle předmětu úpravy. Právní předpis může působit i vůči jiným veřejnoprávním korporacím, tedy vůči jiné obci, případně státu.

Časová působnost je dána časovými okamžiky, kterými jsou platnost a účinnost.

2.4.2 Platnost

Okamžikem schválení obecně závazné vyhlášky, či nařízení obce nedochází automaticky k platnosti právního předpisu. Platnost právního předpisu je odlišná od okamžiku schválení právního předpisu.

Předpoklad platnosti právního předpisu obce (nejen platnosti, ale i účinnosti) je dán jeho vyhlášením, což je obecně používaný termín pro publikaci. Jinak řečeno platnost právního předpisu obce je podmíněna jeho vyhlášením. Vyhlášení právního předpisu obce znamená, že právní předpis obce je vyvěšen na úřední desce obecního úřadu po dobu patnácti dnů. Den vyhlášení je prvním den vyvěšení právního předpisu na úřední desce, přičemž vyvěsit právní předpis lze nejdříve v den jeho schválení příslušným orgánem obce. Obec také může zveřejnit právní předpis v místě obvyklým způsobem (Česko, 2000a, § 12).

Koudelka (2000) uvádí, že „je žádoucí na originál vyhlášky poznamenat datum vyvěšení a snětí z úřední desky. Takovýto záznam je dostačující pro prokázání zveřejnění u Ústavního soudu. Záznam o vyvěšení a snětí vyhlášky je listinou vzniklou při výkonu veřejné moci veřejnoprávní korporací a má tedy presumpci správnosti“ (Koudelka, 2000, s. 155).

Problematikou úřední desky se konkrétně zabývá zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), který ukládá správnímu orgánu povinnost zřídit úřední desku. Obsah úřední desky musí být také zveřejněn způsobem, který umožňuje dálkový přístup, přičemž samozřejmostí je, že obsah úřední desky musí odpovídat obsahu elektronické úřední desky. Správní řád dále stanovuje, že úřední deska musí být nepřetržitě a veřejně přístupná a že pro všechny správní orgány jedné obce se zřizuje jedna společná úřední deska (Jemelka et al., 2008, s. 105).

Z výše uvedeného lze tedy dovodit, že v případě, že právní předpis obce není zákonným způsobem vyhlášen, tzn. není řádně zveřejněn na úřední desce anebo existuje absence zveřejnění způsobem umožňující dálkový přístup, pak není právní předpis obce právně závazným. Platnost právního předpisu obce nastává promulgací, tedy vyhlášením na úřední desce a to patnáctým dnem po jeho vyvěšení.

2.4.3 Účinnost právního předpisu obce

Účinnost právního předpisu obce je odlišná od platnosti právního předpisu. Logický závěr je, že datum vyhlášení právního předpisu (tedy den jeho publikace), není dnem účinnosti právního předpisu. Základní zásadou právní jistoty je, že účinnost nesmí přecházet datu platnosti právního předpisu, tzn. účinnost nesmí předcházet okamžiku, kterým jsou vyvolány právně závazné účinky vůči adresátům navenek.

Obecnou podmínku účinnosti právního předpisu obce určuje zákon o obcích, který stanovuje účinnost právního předpisu obce patnáctým dnem, který následuje po vyhlášení předpisu (Česko, 2000a, § 12).

V případě, že naléhavý obecní zájem vyžaduje dřívější účinnost, lze stanovit účinnost nejdříve dnem vyhlášení. Základním předpokladem je, že předčasná účinnost musí být v právním předpise výslovně uvedena a to stejně jako pozdější účinnost, tzn. účinnost právního předpisu obce je pozdější než patnáctý den po jeho vyvěšení na úřední desce. Pozdější účinnost je výslovně uvedena buď formou konkrétního data účinnosti, nebo přesně stanovenou dobou, která uplyne ode dne vyhlášení.

3 MÍSTNÍ POPLATKY

Místní poplatky jsou příjmem obce, proto dříve, než budu definovat funkci místních poplatků, zmíním se o rozpočtu obce.

3.1 Rozpočet

Každá obec si sestavuje svůj rozpočet, se kterým hospodaří. Rozpočet představuje komunální financování, kdy na jedné straně má obec příjmy a na straně druhé výdaje. Slacková (2009) definuje komunální financování jako „*Municipal finance is about the revenue and expenditure decisions of municipal governments. It covers the sources of revenue that are used by municipal governments – taxes (property, income, slaes, excise taxes) user fees , and intergovernmental transfers. Municipal finance also address issues around expenditures at the local level and the accountability for expenditure and revenue decisions, including the municipal budgetary process and financial management.*“ (Slack, 2009, p. 1).

Municipální rozpočty, jsou součástí celkových veřejných financí České republiky. V roce 2006 podíl příjmů municipalit na konsolidovaných veřejných příjmech činil 20 %, u výdajů byl podíl 20 %. V letech 1994 až 2003 lze pozorovat tendenci k růstu podílu municipalit na veřejných příjmech a výdajích, v letech 2004 a 2005 dochází k poklesu. Pokud budeme hodnotit pouze daňové příjmy obcí, tak ty rostou pozvolna (Jílek, 2008, s. 117, s. 27).

Na rozpočet obce můžeme nahlížet ze tří pohledů.

Rozpočet je bilance příjmů a výdajů. Bilance představuje informaci o tom, zda je rozpočet vyrovnaný, přebytkový nebo deficitní. Pokud je rozpočet vyrovnaný, jsou příjmy rovny výdajům (dosažení takové rovnováhy je spíše náhodou). Pokud je rozpočet přebytkový, pak v majetku obce zůstávají nepoužité finanční prostředky, které lze využít na úhradu případného dluhu, nebo tyto prostředky slouží k vytvoření rezervy. U deficitního rozpočtu musí obec dodatečnými prostředky pokrýt tento deficit. Deficit lze pokrýt rezervou z let minulých, případně odprodejem majetku, kdy obce většinou využívají k odprodeji akcie, které vlastní. Obec může deficit pokrýt i finančním úvěrem.

Rozpočet je finanční plán, jehož cílem je sladění příjmových možností obce s výdajovými aktivitami obce. Orgány obce při schvalování rozpočtu, musí přiřazovat priority svým aktivitám a zohledňovat je.

Z dlouhodobého hlediska lze na rozpočet také pohlížet jako na nástroj prosazování cílů obecních a regionálních politik, kdy struktura výdajů určuje, jaké aktivity budou nebo nebudou podporovány. To je důvod, proč schvalování rozpočtu představuje nejvíce diskutované a kontroverzní hlasování v zastupitelstvech, neboť „pokud obecní či krajská vláda prosadí svou podobu rozpočtu, bude moci realizovat své představy o komunální či regionální politice“ (Císařovská a Pavel, 2008, s. 25).

3.1.1 Rozpočet obce

Každá obec si tedy vytváří svůj rozpočet, podle kterého v následujícím kalendářním roce hospodaří. Samotná tvorba rozpočtu je upravena zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“). Citovaný zákon stanovuje pravidla pro hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků, tedy krajů, měst a obcí.

Vlastní strukturu rozpočtu územního samosprávného celku upravuje prováděcí vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, která stanovuje jednotné třídění příjmů a výdajů. Shora citovaná vyhláška třídí příjmy a výdaje podle určitých hledisek: tj. podle hlediska odpovědnostního, druhového, odvětvového, konsolidačního, zdrojového, doplňkového, programového, účelového, dále pak podle struktury a dle pohledu z hlediska účelu transferů (Česko, 2002, § 19).

Z pohledu obce je nejdůležitější rozdělení rozpočtu na běžný a kapitálový rozpočet.

Běžný rozpočet je bilancí opakujících se běžných příjmů a běžných výdajů. Za nejčastější běžné příjmy lze považovat daňové výnosy, příspěvek na výkon státní správy, nájemné u obecních bytů. Běžnými výdaji na úrovni obce jsou především mzdové náklady, výdaje na údržbu a příspěvky, které obce poskytují svým příspěvkovým organizacím na jejich činnost.

Kapitálový rozpočet většinou přesahuje období delší než jeden rok. Kapitálové příjmy jsou jednorázové a neopakovatelné. Tyto příjmy jsou především z prodeje dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku (např. z prodeje nemovitostí), případně z prodeje finančního majetku (např. prodej akcií nebo majetkových práv v obchodních společnostech). Kapitálové výdaje jsou v podstatě investiční nákupy (např. koupě nemovitosti, investiční výstavba), výdaje na koupi akcií nebo majetkových podílů v obchodních společnostech. Mezi

kapitálové výdaje se také řadí investiční dotace a investiční půjčky (Svaz měst a obcí ČR, 2014, s. 39).

3.1.2 Příjmy obce

Obec může mít, tak jak určuje zákon o rozpočtových pravidlech, příjmy, kterými jsou:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv
- příjmy z výsledků vlastní činnosti
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou příjmem obce (jedná se o příjmy z organizací, která obec zřídila nebo založila)
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena dle zvláštních zákonů (jedná se především o správní poplatky a příjmy z vybraných pokut)
- výnosy z místních poplatků
- výnosy daní nebo podíly na nich
- dotace ze státního rozpočtu, státních fondů
- dotace z rozpočtu kraje
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy (pokuty a jiné peněžité odvody a sankce, pokud jsou dle zvláštního zákona příjmem obce)
- peněžité dary a dotace
- jiné příjmy (Česko, 2000c, § 7).

Příjmy obce jsou rozděleny do čtyř skupin: daňové a nedaňové příjmy, úvěry a půjčky. První tři kategorie tvoří nenávratné příjmy, které jsou nejdůležitějším zdrojem financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru. Poslední skupinu tvoří návratné příjmy, kterými jsou zejména úvěry a půjčky, které jsou spojeny s povinností je splatit (Provazníková, 2007, s. 73).

Daňové příjmy lze rozdělit do dvou skupin. V první skupině jsou příjmy, které představují nárok obce z celostátních daní, přičemž tyto jsou označovány jako sdílené daně a jsou tvořeny především daní z přidané hodnoty, spotřební daní, daní příjmů (právnických osob, fyzických osob a ze závislé činnosti) a silniční daní. Sdílené daně vybírá stát, resp. místně příslušný finanční úřad. Tyto jsou pak následně, podle stanovených pravidel, přerozděleny na obce, kraje, stát. Přerozdělení je označováno jako rozpočtové určení daní a řídí se zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů. Daňovým

příjmem rozpočtu obce v plné výši je výnos daně z nemovitých věcí, tedy nemovitostí, které se nacházejí na území dané obce (Česko, 2000b, § 4).

Do druhé skupiny daňových příjmů řadíme především výnosy z místních poplatků. K výběru místních poplatků, jako zdroji příjmů obecních rozpočtů se zavázala Česká republika dne 28. května 1998 a to ratifikací Evropské charty místní samosprávy ze dne 15. října 1985. Jedná se konkrétně o článek 9 bod 3, který říká že, „*part at least of the financial resources of local authorities shall derive from local taxes and charges of which, within the limits of statute, they have the power to determine the rate*“ (Council of Europe, 2005, p. 19).

Daňové příjmy by měly být v takovém objemu, aby zaručovaly finanční soběstačnost obcí a tím i jejich autonomii. Reálné příjmy daňového charakteru představují 10 % z celkových daňových příjmů obcí. Stabilní část rozpočtu představují pouze místní poplatky a daň z nemovitostí. Daň z příjmů je závislá na fázi hospodářského cyklu (Císařová a Pavel, 2008, s. 2).

Nedaňové příjmy, přestože jde o příjmy jednorázové, jsou nezanedbatelnou částí příjmů obce, které obec získává z určité aktivity ve svůj prospěch. Mezi nedaňové příjmy řadíme výnosy z majetku (jde především o nájem bytových či nebytových prostor), příjmy z vlastního hospodaření, příjmy z hospodaření příspěvkových organizací nebo obchodních společností (ve kterých má obec majetkový podíl) či z obecně prospěšných společností. Dále pak jde o výnosy z úroků, sankční platby a sdružené prostředky.

Dotace obce získávají z různých úrovní veřejných rozpočtů. Dotace představují, hned po daňových příjmech, druhý nejvýznamnější zdroj financování aktivit obcí a jsou poskytovány na investiční nebo neinvestiční účely. Dotace ze státního rozpočtu jsou účelovými dotacemi, tj. tyto dotace jsou vázány na předem stanovený účel a nevyčerpaná dotace je na konci kalendářního roku vrácena zpět do státního rozpočtu. Neúčelové dotace nemají vymezené podmínky pro čerpání a využití, proto s nimi obce nakládají dle vlastních potřeb.

Úvěry a půjčky obec použije v případě, že má nedostatek vlastních zdrojů. Jedná se o návratné finanční zdroje, které mohou být neúročeny (pouze v systému veřejných rozpočtů), nebo jsou úročeny a pak se jedná o standardní bankovní úvěr, kdy výše úroku závisí na bonitě klienta, tedy obce. Tyto úročené finanční zdroje, by měly být využívány především k financování investičních nákladů a to pouze za předpokladu, že obec bude schopna splá-

cet úvěr či půjčku z rozdílu mezi běžnými příjmy a výdaji a navíc jí zůstane, po zaplacení splátek, určitá rezerva.

3.1.3 Výdaje obce

Výdaje obce jsou především platby, kterými obec hradí:

- závazky, které vyplývají z plnění jejich povinností
- výdaje na vlastní činnost, zejména výdaje na péči o majetek a jeho rozvoj
- výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem
- závazky z uzavřených smluvních vztahů
- závazky vzniklé v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo dalšími subjekty
- úhrady úroků z přijatých půjček a úvěrů
- výdaje na emise vlastních dluhopisů
- výdaje na podporu subjektů, které provádí veřejně prospěšné činnosti
- dary a příspěvky na sociální či jiné humanitární účely (Česko, 2000c, § 9).

3.2 Funkce místních poplatků

Místní poplatky mají dvojí funkci. První funkce je funkce regulační a druhá je funkce fiskální. Tyto funkce plní v různé míře.

3.2.1 Regulační funkce

Místní poplatky mají regulační funkci, kdy zavedením poplatku obec může na svém území regulovat činnosti, které občané uskutečňují. Regulační funkce místního poplatku je především patrná u místního poplatku ze psů. Vlastní regulace se projevuje tím, že obec stanoví vyšší sazbu za každého dalšího psa ve vlastnictví jednoho držitele. Tento názor zastává i Nejvyšší správní soud, který ve svém rozsudku sp. zn. 2 A8s 107/2007-168 vyvozuje že *„smyslem poplatku ze psů primárně není a nemá být posílení obecního rozpočtu, protože pak by se již pojmově nejednalo o poplatek, nýbrž spíše o majetkovou daň. Poplatek ze psů tak nemá jiný význam než snižovat či vyrovnávat negativní důsledky spojené s chovem psů“* (Nejvyšší správní soud, 2003).

Dalšími poplatky, které mají regulační funkci, jsou: poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek z ubytovací kapacity a poplatek za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst. Regulační

funkce u uvedených poplatků se může jevit jako zdánlivá a to především z důvodu zákonem stanovené maximální sazby poplatku.

3.2.2 Fiskální funkce

Místní poplatky mají mít především fiskální funkci, neboť jsou zdrojem místních rozpočtů a tedy jsou i nástrojem k financování poskytovaných veřejných statků.

Místní poplatky, na rozdíl od správních či soudních poplatků, označujeme jako daně, protože v sobě zahrnují prvky daňového právního vztahu. Místní poplatek, stejně jako daň, je svým charakterem nenávratným veřejným příjmem, je periodickou neekvivalentní platbou a není za něj poskytována žádná přímá protihodnota. Z pohledu toho, že jsou místní poplatky daní, musí splňovat určitá kritéria. Především musí platit, že jejich výnos připadá obci a obec není subjektem, který stanovuje jeho výši, tedy rozhoduje o daňovém základu (Matějková ed. et al., 2009, s.12).

3.3 Místní poplatky

Místní poplatky jsou svojí povahou obecními daněmi, bez ohledu na to, že je jejich označení „poplatek“. Jak již bylo uvedeno výše, místní poplatky obsahují základní prvky daňového právního vztahu.

Zákonným základem pro zavedení místního poplatku je zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších zákonů (dále jen „zákon o místních poplatcích“). Zákon o místních poplatcích stanovuje i podrobnosti, které se týkají správy místních poplatků. Pro postupy při řízení o poplatcích se subsidiárně použije zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), neboť ustanovení § 1 daňového řádu říká, že „*předmětem správy daní jsou daně, které jsou příjmem veřejného rozpočtu*“ a ustanovení § 2 daňového řádu konkretizuje veřejný rozpočet, kdy pro účely daňového řádu je rozpočet obce veřejným rozpočtem (Česko, 2009, § 2).

Jak bylo uvedeno místní poplatky jsou charakterizovány jako daně, které jsou příjmem obce, proto při jejich správě bude postupováno dle daňového řádu, konkrétně dle ustanovení § 1 a § 2. Za zmínku, která dokazuje prolínání státní správy a samosprávy stojí, že ustanovení místního poplatku, tedy jeho zavedení a stanovení sazby poplatku, patří do samostatné působnosti obce. Poplatky se stávají povinnými pro občany obce okamžikem jejich zavedení obecně závaznou vyhláškou. Zavedení místního poplatku obecně závaznou vyhláškou je výkonem samostatné působnosti. Poplatkové řízení, tedy správné a úplné

zajištění poplatkové povinnosti, případné vyměření, vybrání či vymáhání již vykonává obecní úřad jako svoji přenesenou působnost (Česko, 1990, § 15).

Zákon o místních poplatcích obsahuje taxativní výčet místních poplatků, které je obec oprávněna vybírat. Jiné druhy místních poplatků nemohou obce vybírat, neboť k tomu nemají zákonné zmocnění. Místní poplatky, které mohou obce zavést a vybírat jsou:

- poplatek ze psa
- poplatek za lázeňský a rekreační pobyt
- poplatek ze vstupného
- poplatek z ubytovací kapacity
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace (Česko, 1990, § 1).

Uvedené místní poplatky nemusí obec vybírat všechny. Záleží pouze na obci, které poplatky zavede obecně závaznou vyhláškou a tyto pak následně bude vybírat. V obecně závazné vyhlášce musí být upraveny sazby jednotlivých poplatků, vznik a zánik poplatkové povinnosti, lhůty pro splnění ohlašovací povinnosti, lhůty splatnosti, případné úlevy či osvobození. Ustanovením § 2 až § 10c zákona o místních poplatcích jsou vymezeny předměty poplatku, osvobození od poplatku a maximální sazby poplatku.

Z hlediska tvorby musí obecně závazné vyhlášky obsahovat nezbytné náležitosti, kterými jsou předmět poplatku, objekt poplatku, sazba poplatku, osvobození a úlevy od poplatku, splatnost poplatku, poplatkové sankce za nesplnění povinnosti.

Vzhledem k tomu, že pro řádné zjištění, vyměření, vybrání či vymáhání místního poplatku se subsidiárně použije daňový řád, poplatník je daňový subjekt, tedy fyzická nebo právnická osoba, přičemž daňový subjekt je vymezen zákonem (Česko, 2009, § 20).

Poplatkovými subjekty jsou zejména poplatník a pláče. U těchto subjektů se jedná o taxativní vymezení, přičemž jiné subjekty nemohou být poplatkovými subjekty. Jak poplatník, tak i pláče, jsou pojmy hmotného práva (Kindl et al., 2002, s. 64).

Objektem poplatku je předmět zpoplatnění, od kterého se obvykle určuje i název příslušného poplatku. Jedná se o hospodářskou skutečnost, která je předmětem zpoplatnění. Vymezení poplatkového objektu je základním předpokladem pro stanovení poplatkového základu, ze kterého se poplatek vyměřuje. Jde tedy o souhrn skutečností, na které právní předpis váže poplatkovou povinnost (Matějková ed. et al., 2009, s. 14).

Základ poplatku je stanoven a určen buď konkrétními hospodářskými, nebo individuálními skutečnostmi, např. držením psa, zvláštním užitím veřejného prostranství, využitou ubytovací kapacitou atd. Základ poplatku tvoří konkrétní měřitelná nebo spočitatelná jednotka, jež se násobí stanovenou sazbou poplatku (Pelc, 2004, s. 14).

Základ poplatku je počítán pomocí sazby poplatku, kdy poplatková sazba představuje podíl poplatku, který připadá na poplatkovou jednotku. Tato může být pevná, pohyblivá, lineární, proporcionální, progresivní nebo regresivní. V případě místních poplatků jde vždy o pevné sazby, které jsou vyjádřeny nominální částkou za poplatkovou jednotku, případně procentem z poplatkové jednotky. Nicméně obec při stanovení sazby poplatku se musí pohybovat v mezích, které určuje zákon o místních poplatcích. Zákon totiž vymezuje buď horní hranici sazby poplatku, nebo určuje rozmezí, v rámci kterého se obec pro stanovení výše poplatku může pohybovat (Matějková ed. et al., 2009, s.15).

U vybraných poplatků zákon o místních poplatcích umožňuje stanovit poplatek paušální částkou, tzn. výše poplatku paušální částkou je stanovena buď za jednorázovou akci, nebo za vymezené časové období. Paušální částka může být také stanovena jednostranně nebo po dohodě s poplatníkem. Stanovení poplatků paušální částkou se bude především týkat poplatků za lázeňský a rekreační pobyt, za zvláštní užívání veřejného prostranství, ze vstupného, z ubytovací kapacity a za vjezd motorových vozidel do vybraných míst a částí měst (Matějková ed. et al., 2009, s. 15).

Splatnost poplatku označuje datum, do kterého je poplatník povinen poplatek zaplatit. Je jen na rozhodnutí orgánů obce, jakou stanoví splatnost poplatku, neboť zákon o místních poplatcích splatnost poplatků nevymezuje. Splatnost poplatku je stanovena v právním předpisu obce – obecně závazné vyhlášce. Obec tedy ve své obecně závazné vyhlášce rozhoduje o splatnosti poplatku a je v její pravomoci i rozdělení poplatků ve zdaňovacím období na splátky. V tomto případě se nepoužije ustanovení § 174 daňového řádu (Pelc, 2004, s. 138).

Osvobození a úlevy od poplatku stanovuje zákon o místních poplatcích jen minimálně. Nicméně obec při vydávání obecně závazné vyhlášky musí respektovat osvobození a úlevy, které jsou uvedeny v zákoně o místních poplatcích. Obec má také možnost, nad rámec zákona, vyjmout poplatkové subjekty, které nebudou podléhat poplatkové povinnosti. Stejně tak může vyjmout akce nebo skutečnosti, které nebudou poplatkové povinnosti podléhat.

Osvobození je úplné vyjmutí z poplatkové povinnosti. Toto osvobození je jednak stanoveno zákonem o místních poplatcích, a dále pak sama obec si může ve své obecně závazné vyhlášce stanovit okruh poplatníků, na které se poplatková povinnost nebude vztahovat. Tím dochází k tomu, že např. jedna skupina obyvatel v jedné obci není povinna poplatek platit, naproti tomu stejná skupina obyvatel v jiné obci má povinnost daný poplatek zaplatit. Nevýrazněji tento stav lze pozorovat u poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Účelem osvobození od poplatku je především odstranění tvrdosti zákona či dopadu regulace na určité skupiny poplatníků a svojí podstatou má charakter obecného prominutí poplatku, které je nárokové.

Úleva od poplatku je jiným institutem, který je v zákoně o místních poplatcích přímo definován. Úleva má fakultativní charakter, což znamená, že úleva není poskytována automaticky, ale až na základě žádosti poplatníka a není na ni právní nárok. Úleva může být částečná, v plné výši, může se týkat vlastního poplatku nebo pouze příslušenství poplatku. Zákon o místních poplatcích nestanoví žádné podmínky pro stanovení úlev, nicméně obec při jejich stanovení musí respektovat ústavně zakotvený princip rovnosti a zákazu diskriminace. Obec tedy musí dbát na to, aby nedocházelo k neodůvodněnému zvýhodnění jedné skupiny poplatníků před druhou (Matějková ed. et al., 2009, s.17).

Při nesplnění poplatkové povinnosti, tedy při nezaplacení poplatku ve stanoveném termínu a výši, může obecní úřad platebním výměrem zvýšit poplatek až na trojnásobek. Toto zvýšení je příslušenstvím poplatku. Při nezaplacení poplatku se neuplatňují penále, úroky a pokuty, které upravuje daňový řád (Česko, 1990, § 11).

Správce místních poplatků je obecní úřad, který má v poplatkovém řízení pozici „správce daně“. To, že obecní úřad má postavení správce daně, vyplývá z ustanovení § 10 odst. 1 daňového řádu, který označuje správcem daně správní orgán (čili orgán veřejné moci), přičemž za správní orgán dle ustanovení § 10 odst. 2 daňového řádu považuje mimo jiné i

orgán územního samosprávného celku a to v případě, že vykonává působnost v oblasti veřejné správy (Česko, 2009, § 10).

S přijetím zákona č. 348/2009Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „novela zákona o místních poplatcích“) byla zcela vypuštěna možnost individuálního prominutí poplatníkovi ať už z důvodu odstranění tvrdosti zákona, nebo na základě vlastního uvážení orgánů obce. Podle důvodové zprávy bylo ustanovení zrušeno pro nadbytečnost. Zákonodárce se totiž domnívá, že obec má v rámci svého ustanovení § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích dostatečný prostor ke správnému uvážení pro zvýšení poplatku a tudíž není důvod k promíjení poplatku nebo jeho příslušenství. Dále se zákonodárce domnívá, že možnost promíjení poplatků otevírá prostor pro korupční jednání. Zdůvodnění je nelogické, protože argumentace je vázána na zvýšení poplatku, které s institutem prominutí nesouvisí. Novelizací daňového řádu došlo tedy k tomu, že obec nemůže z části ani zcela prominout poplatek (Pelc, 2011, s. 143).

3.3.1 Místní poplatek ze psů

Místní poplatek ze psů je součástí tradiční soustavy místních poplatků, kdy na základě zmocnění zákona č. 82/1952 Sb., o místních poplatcích, již místní národní výbory byly povinny vybírat tento místní poplatek (Veřejná správa online, 2015a).

V současné době obce mohou, nikoli musí, vybírat tento poplatek. Výběr poplatků slouží nejen k zajištění rozpočtových příjmů, kterými jsou hrazeny náklady spojené se zajištěním čistoty veřejných prostranství, ale má také regulační charakter. Proto obecně závazná vyhláška stanovením sazby poplatku rozlišuje chov psů v bytech, rodinných domech, v okrajových částech města nebo v centru města. Primárním účelem poplatku není příjem do obecního rozpočtu, ale snižování negativních důsledků spojených s chovem psů (Matějková ed. et al., 2009, s.19).

Předmětem poplatku ze psů je držba psa, který je starší 3 měsíců. Držba proto, že poplatek ze psů hradí držitel psa, tedy fyzická nebo právnická osoba, která má trvalý pobyt nebo sídlo na území české republiky (Česko, 1990, § 2). Zcela nelogicky jsou tak z poplatkové povinnosti vyňati cizinci, kteří na území České republiky pobývají jinak než na základě povolení k trvalému pobytu a to dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Dle ustanovení § 2 odst. 3 zákona o místních poplatcích platí poplatek držitel psa obci, ve které má trvalý pobyt. Citované zákonné vymezení není zcela optimální, neboť nezohledňuje to, kde je pes fakticky chován, což následně v praxi způsobuje nemalé problémy.

Základní sazba poplatku je až 1 500 Kč za jednoho psa a kalendářní rok. Snížená sazba činí 200 Kč za kalendářní rok pro držitele, který je poživitelem invalidního, starobního, vdovského nebo sirotčího důchodu, který je jeho jediným příjmem (dále jen „osoba pobírající důchod“). U každého dalšího psa může obec zvýšit horní hranici sazby až o 50 %, takže maximální hranice poplatku může dosáhnout až 2 250 Kč za kalendářní rok u dalšího psa (nebo 300 Kč u osob se sníženou sazbou). Obec je při stanovení sazby poplatku limitována horní hranicí poplatku, nicméně může, z důvodu regulace, stanovit různé sazby dle jednotlivých lokalit obce, dle částí obce či dokonce dle jednotlivých ulic a také může stanovit různé sazby podle podmínek, ve kterých jsou psi drženy (např. rozlišit zda se jedná rodinný či bytový dům). To, že obec může zvýšit poplatek za každého dalšího psa je regulační prvek poplatku, neboť v zájmu obce není, aby domácnost chovala více než jednoho psa (Česko, 1990, § 2).

Zákon nejen že rozlišuje základní a sníženou sazbu poplatku, ale také stanovuje okruh držitelů, kteří jsou od poplatku ze psů osvobozeni. Od poplatku jsou osvobozeni: osoby nevidomé, bezmocné, osoby s těžkým zdravotním postižením, které jsou držiteli průkazu ZTP/P, osoby které provádí výcvik psů k doprovodu těžce postižených osob a osoby, které provozují útulek zřízený obcí pro ztracené psy a dále pak osoby u kterých tak stanoví zvláštní zákon (např. zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů) (Česko, 1990, § 2).

To, že výše uvedené osoby jsou od poplatku osvobozeny, neznamená, že se na ně nevztahuje ohlašovací povinnost. Tyto osoby mají povinnost správci poplatku sdělit údaje a skutečnosti rozhodné pro správu poplatků a to za účelem evidence poplatníků na území obce.

3.3.2 Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

Předmětem poplatku je přechodný pobyt na území obce za účelem léčení nebo rekreace (Matějková ed. et al., 2009, s.22).

Pojem lázeňský pobyt je vymezen v zákoně č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský pobyt), ve znění pozdějších předpisů (dá-

le jen zákon o lázeňském pobytu). V zákoně o lázeňském pobytu je lázeňské místo definováno jako „území nebo část území obce nebo více obcí, v němž se nacházejí přírodní léčebné lázně“. Ustanovení § 28 zákona o lázeňském pobytu konkretizuje lázeňské místo tak, že statut lázeňského místa ustanovuje vláda svým nařízením (Česko, 2001, § 28).

Na pojem rekreační pobyt lze pohlížet jako na místo soustředěného turistického ruchu. V obou případech jde o neurčitý právní pojem, pro který není právní výklad, a tedy není upraven žádným zákonem. Stejně tak není pro podrobení poplatkové povinnosti podstatné, aby obec byla prohlášena, nebo se sama prohlásila (např. obecně závaznou vyhláškou či usnesením zastupitelstva) za místo soustředěného turistického ruchu. Také není dána žádná zákonná procedura pro to, aby se obec mohla stát místem turistického ruchu. Proto posouzení zda lze místo podrobit poplatkové povinnosti bude záležet na posouzení konkrétního případu správcem poplatku, který bude místně příslušný obecní úřad, případně soudem, jako odvolacím orgánem (Veřejná správa online, 2015b).

Poplatníkem místního poplatku je fyzická osoba, která pobývá v lázeňském místě nebo v místě rekreačního pobytu za úplatu, pokud neprokáže jiný účel pobytu, kterým může být např. konference, školení. Důkazní břemeno prokázání účelovosti pobytu je tedy zcela na straně fyzické osoby. Plátcem místního poplatku je pak ubytovatel, kterým může být právnická nebo fyzická osoba, která přechodně ubytování poskytne, přičemž plátce nemusí být vlastníkem prostor, ve kterém je ubytování za úplatu poskytováno (Matějková ed. et al., 2009, s. 23).

Od poplatku jsou ze zákona o místních poplatcích osvobozeny osoby nevidomé, bezmocné, které jsou držiteli průkazu ZTP/P a jejich průvodci, osoby mladší 18 let a starší 70 let, vojáci v základní službě, nebo vykonávající civilní službu (Česko, 1990, § 3).

Ubytovatel má povinnost vést evidenční knihu, a to v písemné podobě, do které zapisuje údaje o fyzické osobě, které poskytl ubytování. Ustanovením § 3 zákona o místních poplatcích jsou taxativně vyjmenovány údaje, které ubytovatel zapisuje do evidenční knihy (doba ubytování, účel pobytu, jméno a příjmení, adresa trvalého pobytu, číslo občanského průkazu nebo cestovního pasu).

Sazba poplatku činí 15 Kč za osobu a za každý i započatý den pobytu. Obec může stanovit poplatek paušální částkou (Česko, 1990, § 3).

Pokud je poplatek vybírán paušální částkou, musí být konkrétní částka uvedena v obecně závazné vyhlášce. Je nepřipustné, aby v obecně závazné vyhlášce bylo uvedeno obecné

ustanovení ve znění: obec po dohodě s poplatníkem stanoví poplatek paušální částkou. Pokud by tak obec uvedla, byla by její obecně závazná vyhláška v rozporu s ustanovením § 14 zákona o místních poplatcích, ze kterého vyplývá, že obec, mimo zavedení místního poplatku obecně závaznou vyhláškou, stanoví i konkrétní sazbu místního poplatku (Veřejná správa online, 2015b).

3.3.3 Místní poplatek za užívání veřejných prostor

Místní poplatek za užívání veřejných prostor je dalším z řady poplatků, které jsou součástí tradičních místních poplatků na území České republiky.

Předmět poplatku, tedy veřejné prostranství, není zákonem definován. Pro stanovení co lze považovat za veřejné prostranství použijeme subsidiárně ustanovení § 34 zákona o obcích, dle kterého jsou veřejným prostranstvím náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a ostatní prostory, které slouží k obecnému užívání a jsou veřejně přístupné bez ohledu na vlastnictví k prostoru (Česko, 2000s, § 34).

Obecné užívání veřejného prostranství je bezplatné. Poplatkové povinnosti pouze podléhá veřejné prostranství, které má zvláštní užívání. Proto, aby obce mohly vybírat poplatek za užívání veřejného prostranství, je dle ustanovení § 14 odst. 2 zákona o obcích nutné, aby místa zvláštního užívání splňovala podmínku veřejného užívání, tedy aby byla přístupná každému a aby byla obecně závaznou vyhláškou určena. Obecně závazná vyhláška musí přesně specifikovat místa, která podléhají poplatkové povinnosti. Nemusí tedy jít pouze o pozemky ve vlastnictví státu nebo obce, může jít i o vlastnictví soukromé, neboť podmínkou je veřejná přístupnost bez omezení, jak ve svém rozhodnutí č. 9 Afs 86/2008-89 ze dne 16. července 2009 uvádí Nejvyšší správní soud (Pelc, 2011, s. 57).

Za zvláštní užívání veřejného prostranství může být považováno provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení, které slouží pro poskytování prodeje a služeb, umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce (Matějková ed. et al., 2009, s. 24).

Poplatníkem je fyzická a právnická osoba, která užívá veřejné prostranství v režimu zvláštního užívání tak, jak bylo výše popsáno. Poplatková povinnost je nepřenosná.

Zákon o místních poplatcích rozlišuje osvobození ve dvojím režimu. Osobní osvobození se týká osob, které jsou zdravotně postižené. Tyto osoby jsou vyňaty z poplatkové povinnosti

v případě, že užívají vyhrazené trvalé parkovací místo. Věcné osvobození se týká kulturních, sportovních a reklamních akcí, jejichž výtěžek je určen pro charitativní a veřejně prospěšné účely (Česko, 1990, § 4).

Obec může rozšířit zákonný okruh osvobozených osob (zúžit jej nemůže). Většinou se bude jednat o užívání veřejného prostranství, které sama obec užívá, protože pak by obec platila poplatek sama sobě.

Sazba místního poplatku je dána ustanovením § 4 odst. 4 zákona o místních poplatcích, kdy horní hranice poplatku je 10 Kč za každý i započatý m² a započatý den. U používání veřejného prostranství za účelem umístění prodejních či reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí může obec zvýšit poplatek až na desetinásobek. Horní sazba poplatku tedy může dosahovat až výše 100 Kč za každý i započatý m² a započatý den (Matějková ed. et al., 2009, s. 26).

Obec také může poplatek stanovit paušální částkou, přičemž v obecně závazné vyhlášce musí být uvedena konkrétní sazba. Tato zároveň nesmí přesáhnout maximální „obecnou“ sazbu místního poplatku (Veřejná správa online, 2015c).

3.3.4 Poplatek ze vstupného

Předmětem poplatku ze vstupného je peněžitá částka, kterou účastník za kulturní, sportovní, prodejní či reklamní akci zaplatí. Tato částka je snížena o daň z přidané hodnoty, v případě, že tato je součástí vstupného (Česko, 1990, § 6).

Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, která akci pořádá a poplatková povinnost je nepřenosná (Matějková ed. et al., 2009, s. 27).

Od poplatku jsou ze zákona o místních poplatcích osvobozeny akce, jejichž celý výtěžek jde na charitativní a veřejně prospěšné účely. Důkazní břemeno prokázání charitativního nebo veřejně prospěšného účelu je zcela na poplatníkovi. Nad rámec zákonného osvobození může obec svojí obecně závaznou vyhláškou stanovit další osvobození nebo úlevy od poplatkové povinnosti.

Vstupné z prohlídek kulturních památek, hradů a zámků nelze zatížit poplatkovou povinností, neboť tuto činnost nelze považovat za kulturní akci ve smyslu ustanovení § 6 zákona o místních poplatcích.

Poplatek ze vstupného, jako jediný poplatek, má sazbu stanovenou procentuální částkou, která je až ve výši 20 % ze vstupného. Tato částka je snížena o daň z přidané hodnoty, po-

kud je v ceně vstupného zahrnuta. Obec také může, po dohodě s poplatníkem, stanovit výši poplatku paušální částkou, jejíž výše musí být v obecně závazné vyhlášce uvedena. Paušální částku může vázat na jednotlivé akce i na časové úseky, přičemž může odlišit paušální sazby pro různé akce, např. pro koncerty, pro akce pro děti, vzdělávací akce či reklamní akce (Matějková ed. et al., 2009, s. 28).

3.3.5 Poplatek z ubytovací kapacity

Poplatek z ubytovací kapacity je dalším z řady místních poplatků, který je součástí tradiční soustavy místních poplatků. Historicky, tedy před rokem 1990, to byl poplatek z přechodného ubytování (Veřejná správa online, 2015d).

Od 1. ledna 2010 mohou poplatek vybírat obce i města, která nejsou lázeňským místem nebo místem soustředěného turistického ruchu, tak jak je vymezuje lázeňský zákon, neboť od uvedeného data nabyla účinnost novela zákona o místních poplatcích, dle které se poplatek z ubytovací kapacity může vybírat v zařízeních, které jsou určeny k přechodnému ubytování za úplatu (Česko, 1990, § 7).

Základním předpokladem pro poplatkovou povinnost je, že kolaudační rozhodnutí stanovuje využití objektu, nebo jeho části, k přechodnému pobytu za úplatu. V praxi se tedy především bude jednat o penziony, motely, turistické ubytovny, kempy, bungalovy a stavby pro individuální rekreaci. Předmětem poplatku jsou jednotlivá lůžka, která jsou poskytována pro přechodné ubytování za úplatu, přičemž může jít jak o veřejné, tak i o neveřejné ubytování (Matějková ed. et al., 2009, s. 29).

Ustanovení § 7 zákona o místních poplatcích negativně vymezuje zařízení, která nepodléhají poplatku. Poplatkové povinnosti tedy nepodléhají zařízení, které slouží pro přechodné ubytování studentů a žáků, ubytovací kapacita ve zdravotnických či lázeňských zařízeních (podmínkou je, že neposkytují ubytování hotelového typu) a ubytovací kapacita v zařízeních, které slouží k sociálním a charitativním účelům (Česko, 1990, § 7).

Z dikce zákona je poplatníkem ubytovatel, tedy fyzická nebo právnická osoba, která poskytla ubytování za úplatu. Ve srovnání s poplatkem za lázeňský nebo rekreační pobyt poplatek z ubytovací kapacity neplatí osoba, které bylo ubytování poskytnuto, ale osoba, která tuto činnost vykonává jako svoji živnost dle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Ubytovatel je povinen vést ubytovací knihu, do které zapisuje údaje o době ubytování, jméno a příjmení ubytovaného,

adresu trvalého pobytu, číslo občanského průkazu nebo cestovního dokladu (Veřejná správa online, 2015e).

Sazba poplatku je až 6 Kč za každé využití lůžko a den. Poplatková povinnost se tedy váže na lůžko, které bylo použito k přespání. Obec může, po dohodě s poplatníkem, stanovit poplatek roční paušální částku. Svoji podstatou jde o uzavření dohody mezi ubytovatelem a obcí. Stejně tak obec může, ve své obecně závazné vyhlášce, stanovit různé sazby pro různé typy ubytovacích zařízení i rozdílnou sazbu pro různé části území obce (Matějková ed. et al., 2009, s. 30).

3.3.6 Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (dále jen „poplatek za povolení k vjezdu“) má vedle fiskální funkce i regulační funkci, protože jeho zavedením může obec regulovat počet motorových vozidel na svém území.

Předmětem poplatku za povolení k vjezdu je vydání povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, do kterých je jinak vjezd zakázán (dále jen „vybrané místo“). Zákaz vjezdu s motorovým vozidlem musí být označen příslušnou dopravní značkou ve smyslu vyhlášky č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Pod touto značkou bude umístěna dodatková tabulka s textem, např. vjezd je povolen po zaplacení poplatku (Matějková ed. et al., 2009, s. 30).

Definicí pojmu „vybrané místo“ se zabýval i Ústavní soud, který ve svém nálezu č. Pl. ÚS 23/00 ze dne 24. dubna 2012 konstatoval, že vybraným místem „*je totiž třeba rozumět ucelenější, zpravidla osídlenou lokalitu*“. Dle tohoto nálezu tedy obce nejsou oprávněny za vybrané místo označit libovolné místo (Ústavní soud České republiky, 2006).

Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno povolení k vjezdu pro každé konkrétní vozidlo (neplatí se tedy za uskutečněné vjezdy, ale za konkrétní vozidlo s neomezeným počtem vjezdů). Osvobození od místního poplatku je v režimu osobního osvobození, neboť poplatek neplatí fyzické osoby, které mají ve vybraném místě trvalý pobyt, stejně tak osoby jim blízké, kdy za osoby blízké jsou považovány příbuzní v řadě přímé, tj. sourozenec a manžel, osoby v rodinném nebo obdobném poměru. Poplatník je zároveň i plátcem. (Matějková ed. et al., 2009, s. 31).

Poplatek také neplatí fyzické osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP a jejich původci stejně jako osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitost ke své hospodářské činnosti (Česko, 1990, § 10).

Sazba poplatku za povolení k vjezdu činí až 20 Kč za den a poplatek lze stanovit paušální částkou (§ 10, 565/1990).

Obecně závazná vyhláška může stanovit poplatek za povolení vjezdu paušální částkou, přičemž musí být v obecně závazné vyhlášce uvedena konkrétní částka. Obec také může stanovit i časový úsek, ve kterém bude poplatek vybírán, tzn. že poplatek může vybírat po celý kalendářní rok, nebo jen po určitou jeho část.

3.3.7 Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen „poplatek za komunální odpad“) plní pouze fiskální funkci, protože obci kompenzuje náklady, i když pouze částečně, které jí vznikly za sběr a svoz netříděného komunálního odpadu.

Předmětem poplatku je skutečnost, že obec provozuje systém poplatku za komunální odpad. Nejde tedy o platbu za užití služby nebo míru jejího užití (Plec, 2011, s. 99).

Předpokladem pro to, aby obec mohla zavést a následně vybírat místní poplatek za komunální odpad je skutečnost, že obec stanoví, v rámci své samostatné působnosti, obecně závaznou vyhláškou systém shromažďování sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, které vznikají na jejím katastrálním území včetně biologicky rozložitelné složky a systém nakládání se stavebním odpadem ve smyslu ustanovení § 17 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů. Pokud by obec neměla takovou obecně závaznou vyhlášku, nemohla by uplatnit poplatkový systém dle zákona o místních poplatcích (Česko, 2001b, § 17).

Poplatníkem je fyzická osoba, která má v obci trvalý pobyt; cizinec, kterému byl povolen trvalý nebo přechodný pobyt na dobu delší než 3 měsíce na území České republiky a osoba, které byla udělena mezinárodní ochrana podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Poplatníkem je také osoba, které byla udělena dočasná ochrana podle zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů. Poplatníkem je i fyzická osoba, která má ve vlastnictví nemovitost, která slouží

k individuální rekreaci (na základě kolaudačního rozhodnutí), nebo vlastní byt či nemovitosti, ve které není k trvalému pobytu hlášena žádná fyzická osoba (Česko, 1990, § 10).

Z dikce zákona tedy vyplývá, že poplatníkem je každá fyzická osoba bez ohledu na to, zda produkuje odpad, bez ohledu na výši či množství odpadu, protože obec zajišťuje tuto službu ve prospěch všech obyvatel.

Poplatek za domácnost může odvést společný zástupce a to z důvodu zjednodušení platby u osob, které spolu sdílejí domácnost. Vzhledem k tomu, že jde o dobrovolnou záležitost, obec se nemůže domáhat plnění (v případě neuhrazení poplatku) na společném zástupci, neboť společný zástupce není plátcem poplatku ve smyslu daňového řádu.

V případě nemovitosti, která slouží k individuální rekreaci, je platba poplatku založena na „solidární odpovědnosti“, tzn. poplatek v případě více vlastníků nemovitosti platí vlastníci společně a nerozdílně a to ve výši sazby za jednu fyzickou osobu.

Zákon o místních poplatcích neobsahuje žádná ustanovení, kterými by byl ze zákona vymezen okruh poplatníků, kteří jsou od poplatkové povinnosti osvobozeni. Je tedy zcela na uvážení příslušných orgánů obce, zda a jaký okruh poplatníků osvobodí a zda bude osvobození od poplatku za komunální odpad zcela nebo částečně výši. Okruh osvobozených poplatníků musí být vymezen v obecně závazné vyhlášce, přičemž obec musí dbát na to, aby ustanovení o osvobození nebyla založena na ústavně nepřipustném rozlišování nebo diskriminaci.

Sazba poplatku za komunální odpad je tvořena ze dvou částek. První část je až do výše 250 Kč za osobu a rok. V této částce je promítnut příspěvek obce na provoz sběru a svoz netříděného odpadu z vlastních prostředků. Druhá částka poplatku se vypočítá ze skutečných nákladů za sběr a svoz netříděného odpadu za předchozí kalendářní rok na jednoho poplatníka, přičemž zákon i zde stanovuje maximální hranici a to v částce 750 Kč. Pokud tyto dvě částky sečteme, pak obec může vybírat za komunální odpad až ve výši až 1 000 Kč za osobu a kalendářní rok. (Veřejná správa online, 2015e).

3.3.8 Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Poslední ze soustavy poplatků je místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace (dále jen „poplatek za zhodnocení pozemku“), který zcela plní fiskální funkci, protože kompenzuje obci vynaložené nákla-

dy na vybudování infrastruktury, tedy na stavbu vodovodu a kanalizace, kterou se zvýšila hodnota pozemků. Účelem poplatku je především získání, alespoň z části, vynaložených prostředků na vybudování infrastruktury zpět do obecního rozpočtu.

Předmětem poplatku, jak vyplývá z výše uvedeného, je zpoplatnění zvýšené hodnoty stavebního pozemku. Zvýšená hodnota ceny pozemku nastala v okamžiku možnosti jeho připojení na vybudovanou stavbu vodovou nebo kanalizace (Veřejná správa online, 2015f).

Poplatníkem je vlastník zhodnoceného pozemku tedy fyzická nebo právnická osoba, která je zapsána v katastru nemovitostí jako vlastník. V případě více vlastníků je uplatňována solidární poplatková povinnost, proto jsou všichni vlastníci povinni platit poplatek za zhodnocení společně a nerozdílně. „*Poplatek se platí obci, na jejímž území se stavební pozemek nachází*“ (Česko, 1990, § 10c).

Pro vznik poplatkové povinnosti již není rozhodné, zda vlastník zhodnoceného pozemku má či nemá zájem se k vybudovanému vodovodu nebo kanalizaci připojit (Pelc, 2011, s. 109).

Zákon o místních poplatcích neobsahuje ustanovení o osvobození od poplatkové povinnosti, je tedy zcela na rozhodnutí příslušného orgánu obce, zda a jaký okruh poplatníků osvobodí, nicméně musí být dodržen ústavní zákaz diskriminace. Okruh osvobozených poplatníků musí být vymezen v obecně závazné vyhlášce.

„*Sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností*“ (Česko, 1990, § 10c).

Cena stavebního pozemku v obci je stanovena zákonem č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů, platná v kalendářním roce, ve kterém nabylo právní moci kolaudační rozhodnutí pro stavbu vodovodu nebo kanalizace vybudovanou obcí. Výši sazby za 1 m² pak stanoví obec ve své obecně závazné vyhlášce, přičemž sazba musí být jednotná pro stejně oceněné pozemky. Různou sazbu může obec stanovit a to tím, že stanoví více kategorií, nicméně v rámci jedné kategorie musí být cena stejná. (Veřejná správa online, 2015g).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

V praktická část diplomové práce se budu zabývat především skladbou vybíraných místních poplatků vybraných územně samosprávných celků, tedy konkrétně jaké vybírají místní poplatky a jaký příjmy z nich plynou do obecního, resp. městského rozpočtu. Zaměřím se na vyšší sazby jednotlivých poplatků, případně na úlevy a osvobození. Sazbou místního poplatku se budu zabývat z toho důvodu, že zákon o místních poplatcích stanovuje maximální hranici a je tedy zcela na rozhodnutí zastupitelů dané obce jakou stanoví sazbu poplatku (za předpokladu dodržení maximální sazby stanovené zákonem o místních poplatcích). Osvobozením a úlevou od místního poplatku nad rámec zákona, se budu zabývat především z toho důvodu, že obce se těmito instituty dobrovolně krátí na svých příjmech. Na základě získaných poznatků zhodnotím stav příjmů vybraných územně samosprávných celků, které tyto získávají v rámci výběru místních poplatků. V práci nebudou zohledňovány obecně závazné vyhlášky vztahující se k problematice místních poplatků, které jsou platné pro rok 2015, neboť příjmy, které z nich vybrané územně samosprávné celky získají, jsou pouze teoretickými příjmy a to z toho důvodu, že během roku se mohou výnosy plynoucí z výběru místních poplatků měnit a to v závislosti na změně skutečností rozhodných pro výběr poplatku. Tedy za aktuální data a aktuální obecně závazné vyhlášky, budu považovat data za rok 2014 a předpisy účinné pro rok 2014.

Z hlediska příjmů územně samosprávných celků byl zcela jistě nejvýnosnějším místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Výběr tohoto místního poplatku byl zrušen s účinností od 1. ledna 2013 a to v souvislosti s novelou zákona o loteriích zákonem č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a o dalších změnách daňových a pojistných zákonů, ve znění pozdějších předpisů (Česko, 2011, čl. IX). Obce tak již nezískávají příjmy do obecního rozpočtu za povolené výherní hrací přístroje, nicméně výnos z poplatku za provozovaný hrací přístroj byl nahrazen výnosem z odvodu z loterií a z výherních hracích přístrojů a to formou tzv. sdílených daní.

Jak již bylo uvedeno, místní poplatek za provozovaný hrací přístroj byl nahrazen odvodem z loterií a jiných podobných her. V současné době interaktivních technologií, byly výherní hrací automaty provozovateli postupně nahrazovány jinými technickými zařízeními, které nespádaly do oblasti předmětu poplatku a výnos obcí z tohoto poplatku se postupně snižoval. Uvedenou změnou zákona byla navýšena sazba odvodu z loterií a jiných podobných

her, která je výnosem rozpočtu České republiky. Formou přerozdělení je část výnosu následně odvedena do rozpočtu municipalit, a to prostřednictvím sdílených daní. Zákodárce touto novelizací se snažil především eliminovat daňové úniky, které souvisí s rozvojem internetových sázek, s nahrazováním klasických výherních automatů interaktivními (které nepodléhaly poplatkové povinnosti). Dalším cílem zákodárce bylo, dle mého názoru, snížit negativní jevy, které jsou s hazardem spojeny, např. kriminalita, zvyšující se zadluženost sociálně slabých občanů, následná závislost na sociálních dávkách, rozvrácené rodiny, sociální vyloučení atd.

Výnosy z hazardu jsou zcela jistě nemorální a je zcela jistě správné, že stát, potažmo města či obce se snaží tuto „podnikatelskou aktivitu“ zcela vymýtit, a to tím, že se na svém území snaží regulovat jak výherní automaty, tak provozovny, které jsou zřizovány k těmto účelům. Mnohá města a obce zrušením možnosti vybírat místní poplatek za výherní hrací přístroj přišla o nemalé příjmy do svých rozpočtů. Pokud se kriticky podíváme na současnou situaci, tak citelná regulace hazardu ze strany měst a obcí, či snahy o úplné zrušení hazardu na jejich území, se začaly razantněji projevovat až se zrušením možnosti vybírat místní poplatky za provozovaný výherní hrací přístroj. Města a obce mohou v současné době svými obecně závaznými vyhláškami regulovat pouze místa, ve kterých jsou provozovány sázkové hry, loterie nebo jiné hry. Je jediné dobře, že je zcela na představitelích obce, aby rozhodli, zda budou nebo nebudou mít na svém územní sázková či obdobná zařízení a zda příjmy z těchto zdrojů jim stojí za možná rizika, která jsou spojena s hazardem.

V další části bude proveden konkrétní rozbor obecně závazných vyhlášek, které místní poplatky zavádějí, abych tyto byly následně analyzovány pro konečný návrh efektivnějšího řešení vybírání místních poplatků.

Vybranými územně samosprávnými celky jsou město Uherské Hradiště, město Uherský Brod a město Vsetín. Tyto územně samosprávné celky jsem vybrala z toho důvodu, že jsou shodné buď počtem obyvatel, nebo svou katastrální výměrou či průměrným věkem obyvatelstva a zároveň jsou to města, která jsou součástí Zlínského kraje. Město Uherské Hradiště a město Vsetín jsou zároveň bývalá okresní města. Město Uherský Brod je, v současné době z hlediska poskytování veřejných služeb, na stejné úrovni jako město Uherské Hradiště a město Vsetín, neboť plní funkci obce s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem.

Město Uherské Hradiště a město Vsetín jsou, jak již bylo řečeno, bývalá okresní města. Tento statut města ztratila přijetím Ústavního zákona o vyšších územně samosprávných celcích, tedy přijetím zákona, kterým vznikly kraje, jako vyšší územně samosprávné celky. S účinností od 1. ledna 2000, kdy byl přijat ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů, přestala být města Uherské Hradiště a Vsetín okresními městy a stala se součástí Zlínského kraje. Přestože byla fakticky okresní města zrušena, v některých činnostech výkonu veřejné správy je rozdělení zachováno doposud, jde např. o oblast soudnictví. Okresní města jsou z hlediska geografického rozdělení jednotkou, která je stále vymezena v rámci nomenklatury územních statistických jednotek pro statistické potřeby Evropské unie, tedy pro účely zařazení regionů různé úrovně pod jednotlivé cíle strukturální politiky v Evropské unii. V současné terminologii mají tyto jednotky označení LAU 1 (čili NUTS 4) (Kolektiv autorů, 2008, s. 77).

4.1 Město Uherské Hradiště

Město Uherské Hradiště z pohledu statistických údajů:

Tabulka 1: Statistické údaje města Uherské Hradiště

Katastrální výměra (ha)	2125,7 ha
Počet městských částí	7 částí
Počet obyvatel	25 274 obyvatel
Průměrný věk	43,0 let

Zdroj: vlastní zpracování

Ve městě Uherské Hradiště byly pro rok 2014, platné níže uvedené obecně závazné vyhlášky, které zavádí výběr místních poplatků:

- Obecně závazná vyhláška města Uherské Hradiště č. 3/2010 o místním poplatku ze psů
- Obecně závazná vyhláška města Uherské Hradiště č. 7/2013 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství
- Obecně závazná vyhláška č. 4/2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity
- Obecně závazná vyhláška č. 8/2013 o místním poplatku za provoz systému shromážďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

4.1.1 Místní poplatek ze psů

Poplatek ze psů je ovlivňován několika faktory, od kterých se následně odvíjí i výše poplatku. Jde především o osobu držitele psa, dále pak o počet psů, které vlastní jeden držitel a také od charakteru místa držby psa, tedy od trvalého pobytu držitele psa, neboť ze zákona o místních poplatcích zcela zřetelně vyplývá, že výše sazby poplatku je v kompetenci dané obce či města za předpokladu, že tato nepřekročí zákonem stanovenou maximální hranici. Obce tedy mohou sazbu poplatku stanovit v různé výši pro různé části dané obce. Možnost stanovit různé sazby poplatku je nástrojem regulace.

V současné době město Uherské Hradiště Obecně závaznou vyhláškou č. 3/2010 o místním poplatku ze psů, stanovilo následující sazby poplatků, které jsou pro lepší přehled zobrazeny v níže uvedené tabulce.

Tabulka 2: Sazby místních poplatků ze psa v městě Uherské Hradiště

Místo držby a osoba držitele	sazba za 1 psa	sazba za každého dalšího psa
Obytný dům o 3 a více bytových jednotkách	1 100 Kč	1 500 Kč
Rodinný dům v Uherském Hradišti	500 Kč	700 Kč
Rodinný dům v místních částech	200 Kč	300 Kč
Držitel psa je poživatel invalidního, starobního, vdoveckého, vdovského, sirotčího důchodu		
- bytové domy	200 Kč	300 Kč
- rodinné domy	150 Kč	200 Kč
Nebytové prostory	500 Kč	700 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Město Uherské Hradiště stanovilo citovanou obecně závaznou vyhláškou osvobození od poplatkové povinnosti pro osoby, které převzaly psa z útulku (a to po dobu jednoho roku); osoby, které chovají psy pro služební účely Policie České republiky nebo Městské policie Uherské Hradiště; osoby, které nechaly označit psa mikročipem (a to po dobu jednoho roku); město Uherské Hradiště a územně příslušný útvar Policie České republiky. Od poplatkové povinnosti jsou dále, dle zákona o místních poplatcích, osvobozeny osoby nevidomé, bezmocné s III. stupněm mimořádných výhod, osoby provádějící výcvik psů určených k doprovodu těžce postižených osob, osoby provozující útulek zřízený obcí a osoby, které jsou držiteli psa dle zvláštních zákonů. Úleva ve výši 50 % se vztahuje na osoby, které chovají psa pro potřeby léčení formou canisterapie a osamělé osoby, které pečují o neza-

patřené dítě. Osvobození a úlevy, nad rámec zákona o místních poplatcích, jsou poskytovány na základě prokázání důvodů. (UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 2010, čl. 6).

Sazba poplatku pro prvního držení psa není v horní hranici sazby, tato hranice byla uplatněna pouze u prvního psa držitelů, kteří jsou poživateli invalidního, starobního, vdovského či vdoveckého důchodu, který je jediným zdrojem jejich příjmů (dále jen „osoba pobírající důchod“) a u držitelů, kteří jsou poživateli sirotčího důchodu (pouze v případě, že držitel psa má trvalý pobyt v bytovém domě). Sazba místního poplatku nebyla od roku 2007 měněna. Z výše uvedeného, lze tedy dovozovat, že město Uherské Hradiště nemá potřebu regulovat počet psů na svém území.

Tabulka 3: Příjem města Uherské Hradiště z poplatku ze psů

poplatek ze psů (tis. Kč)	2014	2013	2012	2011	2010
		431,4	443,2	468,9	470,0

Zdroj: vlastní zpracování

Jak lze vidět z uvedeného přehledu, příjem z poplatku ze psů má klesající tendenci. Tato skutečnost není dána osvobozením nad rámec zákona o místních poplatcích. Příjmy z poplatku ze psů se snižují především ze snižujícího se počtu držitelů psů s trvalým pobytem na území města Uherské Hradiště, a tedy město Uherské Hradiště svojí nastavenou sazbou poplatku dostatečně reguluje počet psů na svém území. Z pohledu občana města Uherské Hradiště nejsem přesvědčena, že počet poplatníků se snižuje, spíše naopak. V tomto případě by měly být prováděny důraznější kontroly dodržování obecně závazné vyhlášky ze psů, především splnění ohlašovací povinnosti. Nicméně je veřejně známo, že osoby, které tuto povinnost nesplnily, při kontrole namítají, že psa mají pouze svěřeného dočasně a to za účelem hlídání a tento je evidován v některé z okolních obcí. Prokazování opaku je administrativně a procesně náročné a při dané úrovni sazby poplatku i neekonomické.

4.1.2 Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

Z pohledu poplatkové povinnosti se sazba místního poplatku za zvláštní užívání veřejného prostranství jeví jako nejkomplicovanější místní poplatek, neboť obecně závazná vyhláška zohledňuje čtyři oblasti různého využití místního poplatku, ze kterých je tento poplatek vybírán. Místní poplatek je vybírán jednak za zařízení, které slouží pro poskytování prodeje a služeb, dále pak za umístění reklamních zařízení, za vyhrazení trvalého parkovacího místa a za umístění stavebního zařízení, skládky a za provádění výkopových prací. V rámci

vyjmenovaných oblastí citovaná obecně závazná vyhláška rozlišuje sazby poplatku dle toho, v jakých částech města jsou vyjmenované činnosti, které podléhají poplatkové povinnosti, vykonávány. Sazba poplatku rozlišuje místní části (Jarošov, Míkovice a Mařatice), památkovou zónu a místa mimo památkovou zónu města Uherské Hradiště. Sazba poplatku za užívání veřejného prostranství od roku 2008 procházela relativně častými změnami (postupně byly sazby měněny obecně závaznými vyhláškami města Uherské Hradiště č. 6/2008, č. 6/2010, č. 5/2013 a č. 7/2013). Změny sazby poplatku se týkaly především u užívání veřejného prostranství pro účely umístění reklamních zařízení a za umístění cirkusů, lunaparků a jiných atrakcí. Obecně závaznou vyhláškou č. 6/2010 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství byl zaveden výběr místního poplatku za zvláštní užívání veřejného prostranství při sportovních a kulturních akcích, pro potřeby tvorby filmových a televizních děl a to formální formou, neboť sazba poplatku je stanovena na 1 Kč za m².

Ve sledovaném období platná Obecně závazná vyhláška č. 7/2013 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství (dále jen „OZV č. 7/2013“) rozlišuje užívání veřejného prostranství na čtyři oblasti využití a to:

- umístění zařízení k prodeji zboží a služeb, kdy sazba poplatku se pohybuje v rozmezí od 20 Kč (např. za restaurační stany pro prodej zboží při pořádání kulturních a společenských akcí) až po 100 Kč (při užití pevně zabudovaného pultu) za každý i započatý m² a započatý den. Užívání veřejného prostranství pro účely venkovního posezení je zpoplatněno od 1 až do 3 Kč za m² dle kalendářního měsíce.
- sazba místního poplatku za umístění reklamního zařízení je rozlišena podle velikosti reklamní tabule (od 0,6 m² do 3 m²) a místem umístění, kdy sazba je v rozmezí od 250 Kč za měsíc do 1 650 Kč za měsíc. V případě, že je reklamní tabule umístěna po dobu kratší než jeden měsíc, pak se sazba místního poplatku pohybuje od 10 Kč do 100 Kč za každý započatý m² a den.
- za umístění stavebního zařízení, skládky a provádění výkopových prací je sazba místního poplatku stanovena za každý započatý i m² a den a to v rozmezí od 1 Kč (např. uzavírka z důvodu bezpečnosti při provádění staveb či rekonstrukci objektů) až do 10 Kč (např. za umístění skládky, stavebního zařízení, provádění výkopových prací či v případě havárií vodovodů a kanalizací).

- sazba místního poplatku za vyhrazení trvalého parkovacího místa je 15 000 Kč za rok (do roku 2011 byla sazba místního poplatku stanovena ve výši 5 000 Kč za rok) (UHERSKÉ HRADIDŠTĚ, 2013, čl. 8 - čl. 12).

Nad zákonem stanovená osvobození, kdy zákon o místních poplatcích osvobozuje od poplatkové povinnosti trvale vyhrazené parkovací místo pro osoby postižené a akce, jejichž výtěžek je použit pro charitativní a veřejně prospěšné účely, jsou od poplatku zcela osvobozeni vlastníci nemovitostí, které jsou veřejným prostranstvím, informační centra, město Uherské Hradiště a jeho příspěvkové organizace a dále pak pořadatelé akcí, nad kterými převzalo záštitu město Uherské Hradiště (UHERSKÉ HRADIDŠTĚ, 2013, čl. 6).

Předpokladem časté novelizace obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, jsou zcela jistě regulační tendence, neboť změny se týkaly především zvýšení sazby poplatku u prodejních stánků a u reklamních zařízení v centru města. Touto formou se zcela jistě snaží město Uherské Hradiště snížit počet těchto nežádoucích zařízení v historickém centru města.

Tabulka 4: Příjmy rozpočtu města Uherské Hradiště z místního poplatku za užívání veřejného prostranství

Poplatek za užívání veřejného prostranství (tis. Kč)	2014	2013	2012	2011	2010
	1 100,0	2 035,9	1 605,9	1 773,3	1 452,1

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je z přehledu zřejmé, tak výnosy z poplatku za užívání veřejného prostranství jsou spíše kolísavé, kdy nejvyšší příjem mělo město Uherské Hradiště v roce 2013 s objemem 2 035,9 tis Kč a nejmenší v roce 2014 s objemem 1 100,0 tis. Kč. Tento stav není dán snížením počtu akcí, které se uskutečňují na území města (neboť z pohledu občana města Uherské Hradiště je mi známo, že především v letních měsících, jsou akce na území města v hojné míře). Rozkolísanost příjmů spíše vidím ve zvyšujícím se počtu akcí, které jsou pod záštitou města Uherské Hradiště, nebo jsou přímo konány městem Uherské Hradiště či jeho příspěvkovými organizacemi a tudíž jsou tyto akce od poplatkové povinnosti osvobozeny.

4.1.3 Místní poplatek z ubytovací kapacity

Poplatek z ubytovací kapacity je stanoven sazbou 4 Kč za lůžko a den. Je tedy lehce nad střední hranicí sazby poplatku, kterou stanovuje zákon o místních poplatcích (horní hranice sazby poplatku činí 6 Kč za lůžko a den). Možnost vybírat poplatek paušální částkou obec-

ně závazná vyhláška města Uherské Hradiště neumožňuje (UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 2010, čl. 4).

Osvobození od poplatkové povinnosti jsou pouze ta, která jsou stanovena zákonem o místních poplatcích. Od poplatkové povinnosti jsou tedy osvobozeny zařízení, která slouží jako přechodné ubytování žáků a studentů, ubytovací kapacita ve zdravotnických nebo lázeňských zařízeních (pokud nejsou hotelového typu) a zařízení, která slouží k sociálním a charitativním účelům.

Tabulka 5: *Příjmy rozpočtu města Uherské Hradiště z místního poplatku z ubytovací kapacity*

poplatek z ubytovací kapacity (tis. Kč)	2014	2013	2012	2011	2010
		168,0	141,2	136,1	195,0

Zdroj: vlastní zpracování

Výnosy z poplatku z ubytovací kapacity mají kolísavý charakter. Nejvyšší příjmy byly v roce 2010 a to v objemu 209,7 tis. Kč a nejnižší v roce 2012 v objemu 136,1 Kč. I když poplatek z ubytovací kapacity nepatří, z pohledu příjmů, k těm nejvýnosnějším z vybíraných místních poplatků, přesto určitý a nezanedbatelný přínos do rozpočtu města Uherské Hradiště přináší.

4.1.4 Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Místní poplatek za komunální odpad je poplatkem, u kterého je každoročně obecně závazná vyhláška novelizována, nebo rušena a nahrazována novou obecně závaznou vyhláškou. Tato častá novelizace je způsobena tím, že sazba poplatku je tvořena dvěma částkami, přičemž stanovení výše sazby poplatku za komunální odpad, tj první částky je zcela v kompetenci na rozhodnutí příslušných orgánů. Naproti tomu druhá částka, ze které se poplatek skládá, závisí od skutečně vynaložených nákladů na sběr a svoz netříděného odpadu za předešlý kalendářní rok, přepočtený na jednoho obyvatele obce. Vyčíslení těchto nákladů je nedílnou součástí obecně závazné vyhlášky, která zavádí výběr poplatku za komunální odpad. U druhé částky byla do roku 2012, tedy před novelizací zákona o místních poplatcích, stanovena horní hranice poplatku ve výši 250 Kč. Město Uherské Hradiště tuto sazbu poplatku stanovilo již v roce 2003. Přestože náklady na skutečný sběr a svoz netříděného odpadu, které město Uherské Hradiště muselo zaplatit ze svého rozpočtu, měly zvyšující se tendenci a částka skutečně vynaložená, v přepočtu na jednoho obyvatele, pře-

vyšovala ve sledovaném období stanovenou maximální hranici, tedy částku 250 Kč, nemohlo město Uherské Hradiště tuto část sazby poplatku zvýšit, neboť nemělo oporu v zákoně. Až v polovině roku 2012 zákonodárci přijali zákon č. 174/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „novela zákona o místních poplatcích“), kterým byla horní hranice druhé složky poplatku za komunální odpad stanovena až do výše 750 Kč (přičemž první složka poplatku za komunální odpad zůstala zachována).

Pro lepší představu o nákladech, které město Uherské Hradiště platí za svoz a sběr netříděného odpadu, poslouží níže uvedená tabulka.

Tabulka 6: Skutečné náklady na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu

Platby za svoz komunálního odpadu	2014	2013	2012	2011
Skutečné náklady	13 523 191	14 078 855	13 929 450	13 662 003
Přepočtené náklady na 1 obyvatele	530,50	551,00	525,00	525,00

Zdroj: vlastní zpracování

Jak můžeme názorně vidět, náklady na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu mají rostoucí charakter, i když mezi lety 2013 a 2014 došlo k výraznému poklesu. Tento pokles je zcela jistě způsoben faktem, že město Uherské Hradiště z pozice velkoodběratele využilo mezi konkurenty v této oblasti svého postavení a sjednalo výhodnější cenu za požadované služby. Nermalou měrou k tomu, zcela jistě přispívá, v důsledku značné medializace, i větší angažovanost občanů, kteří mají zájem o životní prostředí, a v důsledku tohoto zájmu roste množství tříděného odpadu, čímž se snižují náklady na svoz netříděného odpadu.

Jak již bylo výše uvedeno, od roku 2012 je možnost druhou složku poplatku zvýšit až na 750 Kč a to podle skutečně vynaložených nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu. Město Uherské Hradiště tuto možnost nevyužilo. Představitelé města si zcela jistě uvědomují, že poplatek za komunální odpad není jen zdrojem příjmů města, ale především službou občanům, která je konána ve veřejném zájmu a pro jsou ochotni tyto vícenáklady hradit z rozpočtu města.

Vzhledem k tomu, že zákon o místních poplatcích nestanovuje žádné osvobození a úlevy od poplatkové povinnosti, je tato možnost zcela v kompetenci příslušných orgánů města. Město Uherské Hradiště v průběhu let 2002 až 2014 zásadně neměnilo osvobození a úlevy od poplatkové povinnosti. Od poplatku za komunální odpad jsou osvobozeny:

- osoby, které dlouhodobě pobývají mimo území České republiky a to nepřetržitě po dobu 6 měsíců v kalendářním roce.
- osoby umístěné v dětských domovech, diagnostických ústavech, léčebnách dlouhodobě nemocných, domovech důchodců a ve výkonu trestu.
- cizinci s přechodnou dobou pobytu delší než 3 měsíce.
- cizinci, kterým byl udělen azyl nebo dočasná ochrana.
- osoby, které měly ve vlastnictví rodinný dům nebo byt, ve kterém nebyla k trvalému pobytu hlášena žádná osoba (UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 2013, čl. 6).

Od poplatkové povinnosti mají úlevu ve výši 50 % studenti denního studia, kteří jsou v místě studia ubytováni, a toto místo je vzdáleno minimálně 50 km od města Uherské Hradiště (UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 2013, čl. 6).

Vzhledem k tomu že osvobození a úlevy jsou nenárokové, jsou osoby, kterých se osvobození nebo úleva od poplatkové povinnosti dotýká, povinny tuto skutečnost doložit příslušným dokladem (potvrzení o studiu či čestné prohlášení, atd.).

V roce 2015 město Uherské Hradiště zcela změnilo svoji strategii a od místního poplatku za komunální odpad osvobodilo osoby do dovršení 1 roku věku a osoby 50 %. Díky tomuto rozhodnutí orgánů města, budou příjmy města kráceny cca o 1,2 mil. Kč, což je zcela jistě nezanedbatelná částka, která bude v rozpočtu města Uherské Hradiště scházet.

4.2 Město Uherský Brod

Město Uherský Brod z pohledu statistický údajů.

Tabulka 7: Statistické údaje města Uherský Brod

Katastrální výměra	5 206,3 ha
Počet městských částí	5 částí
Počet obyvatel	16 769 obyvatel
Průměrný věk	42,6 let

Zdroj: vlastní zpracování

Ve městě Uherský Brod jsou platné níže uvedené obecně závazné vyhlášky, které zavádí výběr místních poplatků:

- Obecně závazná vyhláška č. 3/2011 o místním poplatku ze psů.

- Obecně závazná vyhláška č. 2/2012 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství.
- Obecně závazná vyhláška č. 4/2011 o místním poplatku z ubytovací kapacity.
- Obecně závazná vyhláška č. 19/2012 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Město Uherský Brod mělo obecně závaznou vyhláškou č. 1/2002 o místních poplatcích zavedený i výběr poplatku ze vstupného. Poplatková povinnost se vztahovala na vstupné z kulturních, sportovních, prodejních a podobných akcí, kdy u opakujících se akcí byla sazba poplatku stanovena procentuální sazbou, přesně 20 % z úhrnné částky vybraného vstupného u opakujících se akcí a u jednorázových akcí činil poplatek 10 % z úhrnné částky vybraného vstupného. Vzhledem k tomu, že v roce 2013 bylo na poplatku ze vstupného vybráno pouze 1 580 Kč, lze dovozovat, že celkový příjem do rozpočtu města Uherský Brod, byl mnohem nižší než samotná administrativa spojená se zavedením a následným výběrem poplatku. Proto příslušné orgány města Uherský Brod rozhodly o zrušení výběru tohoto poplatku a místní poplatek ze vstupného byl zrušen Obecně závaznou vyhláškou města Uherský Brod č. 5/2013, kterou se stanoví školské obvody základních škol zřízených městem Uherský Brod a ruší se Obecně závazná vyhláška č. 5/2012 o místním poplatku ze vstupného. Místní poplatek ze vstupného se tedy již nevybírání (Město Uherský Brod, 2014).

4.2.1 Místní poplatek ze psů

Místní poplatek ze psů byl ve městě Uherský Brod zaveden Obecně závaznou vyhláškou č. 1/2002 o místních poplatcích, která rozlišovala držbu psa v bytech či rodinných domech a rozlišovala, zda místo držby bylo centrum, nebo místní části města Uherský Brod. Sazby poplatku byly pod zákonem stanovenou maximální hranicí s výjimkou, kdy držitelem psa byla osoba pobírající důchod. U těchto držitelů psa byla sazba poplatku stanovena v maximální možné hranici, tj. v částce 200 Kč. Aktuálně platná obecně závazná vyhláška č. 3/2011 o místním poplatku ze psů (dále jen „OZV 3/2011“), již nezohledňuje místo držby psa, pouze rozlišuje, zda je pes držen v bytovém či rodinném domě. Samozřejmě je zachována úleva pro osoby pobírající důchod. OZV 3/2011 nezohledňuje, zda je pes držen v nebytových prostorech.

Tabulka 8: Sazby místního poplatku ze psa ve městě Uherský Brod

Místo držby a osoba držitele	sazba za 1 psa	sazba za každého dalšího psa
------------------------------	----------------	------------------------------

Bytový dům o 3 a více bytových jednotkách	1 000 Kč	1 400 Kč
Rodinný dům	500 Kč	700 Kč
Držitel psa je poživatel invalidního, starobního, vdoveckého, vdovského, sirotčího důchodu	200 Kč	300 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Mimo osvobození stanovené zákonem o místních poplatcích, jsou od poplatkové povinnosti osvobozeni po dobu 2 let držitelé psů, kteří převzali psa od Městské policie Uherský Brod, přičemž tyto psi byli Městskou policií odchyceni (UHRESKÝ BROD, 2011, čl. 7).

Sazba místního poplatku byla naposledy měněna v roce 2003 a tak lze uvažovat, že stanovená výše poplatku je dostatečným regulačním prvkem. Maximální hranice sazby místního poplatku je využita pouze u osob, pobírající důchod, což je zcela logické vzhledem k maximální hranici sazby poplatku. Ostatní sazby poplatku má město Uherský Brod pod zákonem stanovenou hranici.

Pro město Uherský Brod zcela jistě nejsou příjmy z místního poplatku ze psů výrazným příjmem do městského rozpočtu, neboť v roce 2014 bylo na místním poplatku ze psů vybráno 281 tis. Kč a v roce 2013 bylo na místním poplatku ze psů vybráno 288 tis. Kč (Město Uherský Brod, 2014).

4.2.2 Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství byl zaveden Obecně závaznou vyhláškou číslo 1/2002 o místních poplatcích. Tato obecně závazná vyhláška rozlišovala dlouhodobé užívání, které znamenalo užívání veřejného prostranství po dobu delší než jeden měsíc, kdy se sazba místního poplatku pohybovala v rozmezí 2 000 Kč až 10 000 Kč u vyjmenovaných částí města a 1 500 Kč až 7 000 Kč u reklamních zařízení v ostatních částech města, a přechodné užívání, kdy byla sazba stanovena v rozmezí od 1 Kč až 10 Kč za m² a den.

Aktuálně platná Obecně závazná vyhláška číslo 2/2012 o místní poplatku za užívání veřejného prostranství vymezuje účely, které podléhají poplatkové povinnosti. U městských částí, kterými jsou Havříce, Maršov, Těšov a Újezdec, je stanovena úleva v procentuální výši.

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství je stanoven v následujících sazbách vždy za každý i započatý m² a den:

- za provádění výkopových prací 5 Kč.
- za umístění dočasných staveb pro prodej 2 Kč.
- za dočasné stavby a zařízení, které slouží k poskytování služeb (např. předzahrádky) 3 Kč.
- za umístění zařízení pro poskytování prodeje v době konání poutí a jarmarků pro řemeslné vlastní výroby 50 Kč a pro ostatní zboží (včetně občerstvení) 80 Kč.
- za umístění skládek stavebního zařízení a stavebního materiálu při novostavbách, rekonstrukcích staveb pro bydlení 2 Kč
- za umístění lunaparků a jiných atrakcí v době konání poutí a jarmarků 5 Kč, mimo tuto dobu 2 Kč.
- za užívání veřejného prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce 5 Kč.
- za užívání veřejného prostranství pro potřeby filmových a televizních děl 10 Kč.
- za umístění reklamních zařízení 100 Kč (UHERSKÝ BROD, 2012, čl. 5).

Paušální částka je stanovena při zřízení trvalého parkovacího místa pro osobní automobily a pro nákladní automobily, přičemž pro osobní automobily činí 19 000 Kč za rok a pro nákladní automobily činí 30 000 Kč za rok (UHERSKÝ BROD, 2012, čl.5).

Osvobození od poplatkové povinnosti je zcela v souladu s osvobozením, které stanovuje zákon o místních poplatcích. Konkrétně od platby místního poplatku jsou osvobozeny trvalá parkovací místa pro osoby zdravotně postižené a akce, jejichž výtěžek je určen pro charitativní a veřejně prospěšné účely. Příslušné orgány města Uherský Brod dále stanovily osvobození pro akce, které jsou pořádány ve spolupráci s městem Uherský Brod, mobilní reklamní zařízení typu „A“, které je umístěno před provozovnou a nepřesahuje výměru 1 m², skládky materiálu a umístění stavebních zařízení na dobu kratší než 24 hodin (za podmínky, že toto umístění se neopakuje ve dvou po sobě následujících dnech), výkopové práce z důvodu havárie kratší než 7 dní, umístění lešení při úpravě fasád po dobu 45 kalendářních dnů (pokud bude za stanovenou dobu vnější stavební úprava dokončena). Další osvobození se vztahuje na všechny zpoplatněné účely, pokud vlastníkem veřejného prostranství není stát, územně samosprávný celek nebo vyšší územně samosprávný celek. Poplatkové povinnosti také nepodléhá vyhrazení parkovací místo pro sanitní vozy (UHERSKÝ BROD, 2012, čl. 6).

U vyhrazeného parkovacího místa mají procentuální úlevu fyzické a právnické osoby, které poskytují sociální či zdravotnické služby.

Město Uherský Brod z poplatku za užívání veřejného prostranství vybralo do svého rozpočtu v roce 2013 částku 514 tis. Kč a v roce 2014 částku 446 tis. Kč. Příjmy z místního poplatku za užívání veřejného prostranství mají klesající tendenci (Město Uherský Brod, 2014).

4.2.3 Místní poplatek z ubytovací kapacity

Poplatek z ubytovací kapacity byl zaveden Obecně závaznou vyhláškou číslo 1/2002 o místních poplatcích (dále jen „OZV 1/2002“), kdy v počátcích byla sazba poplatku stanovena ve výši 1 Kč za každé využití lůžko a den. Osvobozeny byly zařízení stanovené zákonem o místních poplatcích, tedy zařízení, která slouží pro ubytování žáků a studentů, ubytování ve zdravotnických a lázeňských zařízení, které nejsou hotelového typu a zařízení, která slouží pro charitativní a sociální účely. Nad rámec zákonného osvobození OZV 1/2002 stanovila úlevu pro ubytování pracovníků fyzických a právnických osob, které ubytovací zařízení vlastnila, nebo měla k nim právo hospodaření (UHERSKÝ BROD, 2002, čl.17).

Aktuální sazba poplatku z ubytovací kapacity je stanovena Obecně závaznou vyhláškou č. 4/2011 o místním poplatku z ubytovací kapacity, kdy sazba poplatku je ve výši 2 Kč za lůžko a den (UHERSKÝ BROD, 2011, čl. 6). Město Uherský Brod již od zavedení místního poplatku z ubytovací kapacity se snaží držet sazbu poplatku v dolní hranici. Možnost vybírat poplatek paušální částkou obecně závazná vyhláška neumožňuje. Osvobození od poplatkové povinnosti je pouze to, které stanovuje zákon o místních poplatcích.

Za rok 2013 město Uherský Brod do svého příjmu z místního poplatku z ubytovací kapacity vybralo 77,2 tis. Kč a v roce 2014 byl příjem zhruba ve stejné výši jako v předešlém kalendářním roce, kdy vybraná částka činila 77,9 tis. Kč. Město Uherský Brod má tedy z poplatku z ubytovací kapacity v podstatě vyrovnané příjmy (Město Uherský Brod, 2014).

4.2.4 Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Město Uherský Brod zavedlo místní poplatek za komunální odpad Obecně závaznou vyhláškou č. 7/2001 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, kdy celková sazba poplatku činila 390 Kč. Dvousložková částka se skládala z částky 140 Kč, kterou stanovili představitelé města a z částky 250 Kč, neboť skutečné náklady na sběr a svoz netříděného odpadu,

v době zavedení poplatku, přepočtené na jednoho obyvatele, činily 267 Kč (UHERSKÝ BROD, 2001, čl. 5). Z tohoto důvodu využilo město Uherský Brod maximální hranici sazby místního poplatku za svoz komunálního odpadu. Obecně závazná vyhláška za svoz komunálního odpadu byla každoročně novelizována a to z důvodu vyčíslení skutečných nákladů na sběr a svoz netříděného odpadu. Osvobození a úlevy předmětem novelizace nebyly tak časté.

Obecně závazná vyhláška č. 7/2001 o místním poplatku za svoz komunálního odpadu od poplatkové povinnosti osvobodila každé třetí a další dítě, které žilo ve společné domácnosti s rodiči a úlevu od poplatku měli osoby nad 70 let věku a to ve výši 80 % ze sazby poplatku (UHERSKÝ BROD, 2001, čl. 8).

Obecně závazná vyhláška č. 19/2012 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, platná i pro rok 2013 stanovuje sazbu poplatku za komunální odpad ve výši 500 Kč, přičemž první část sazby poplatku za komunální odpad je ve výši 250 Kč a druhá sazba poplatku za komunální odpad je ve výši 250 Kč. Citovaná obecně závazná vyhláška již rozšířila okruh osvobození a úlev. Od poplatkové povinnosti jsou osvobozeny osoby ve výkonu trestu, v psychiatrických léčebnách, diagnostických ústavech, v léčebnách dlouhodobě nemocných, v dětských domovech; děti předané k osvojení; poplatníci, kteří se zdržují na území města méně než 2 měsíce v kalendářním roce a to z dlouhodobého důvodu pobytu v zahraničí; třetí a každé další dítě do 18 let (které žije s rodiči ve společné domácnosti), novorozenci pro první 3 měsíce života a dále pak osoby, které vlastní stavby určené k individuální rekreaci; domy pro seniory a charitativní domy. Osvobození je nenárokové, proto poplatníci skutečnosti, které prokazují nárok na osvobození, dokládají požadovanými doklady nebo čestným prohlášením. Nárok na osvobození se nepožaduje dokládat u novorozenců. Úlevu od poplatkové povinnosti mají osoby starší 70 let věku a to ve výši 20 % sazby poplatku, přičemž skutečnosti prokazující jejich nárok na úlevu od poplatkové povinnosti nemusejí být doloženy (UHERSKÝ BROD, 2012, čl. 6).

Tabulka 9: Skutečné náklady na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu ve městě Uherský Brod

Platby za svoz komunálního odpadu	2014	2013	2012	2010
Skutečné náklady	5 936 420	8 550 416	8 241 874	8 081 408
Přepočtené náklady na obyvatele	464,90	508,80	490,10	481,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Z uvedeného přehledu je zřejmé, že skutečné náklady na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu se do roku 2013 zvyšují. Přesto mezi lety 2013 a 2014 došlo k výraznému snížení. Výrazný pokles je zcela jistě dán skutečností, že město Uherský Brod z pozice velkoodběratele využilo mezi konkurenty v oblasti odpadového hospodářství svého postavení a sjednalo výhodnější cenu za požadované služby. Ke snížení přispívá nemalým dílem i větší angažovanost občanů, kteří v rámci ochrany životního prostředí kvalitně třídí směsný odpad. Město Uherský Brod si tedy může dovolit zachovat sazbu poplatku na úrovni 500 Kč.

4.3 Město Vsetín

Statistické údaje města Vsetín.

Tabulka 10: Statistické údaje města Vsetín

Katastrální výměra	5 766 ha
Počet městských částí	3 částí
Počet obyvatel	26 659 obyvatel
Průměrný věk	42,3 let

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve městě Vsetíně jsou v současné době platné níže uvedené obecně závazné vyhlášky, kterými město Vsetín vybírá místní poplatky:

- Obecně závazná vyhláška města Vsetína č. 3/2011 o místním poplatku ze psů.
- Obecně závazná vyhláška města Vsetína č. 1/2013 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství.
- Obecně závazná vyhláška města Vsetína č. 10/2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity.
- Obecně závazná vyhláška č. 7/2012 o místním poplatku za provoz systému shromáždění, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

4.3.1 Místní poplatek ze psů

Město Vsetín zavedlo místní poplatek ze psů Obecně závaznou vyhláškou města Vsetína č. 15/2001 o místních poplatcích (dále jen „OZV č. 15/2001“). OZV č. 15/2001 zohledňovala osobu držitele psa a charakter místa trvalého pobytu držitele psa. Tato vyhláška byla v roce 2009 novelizována Obecně závaznou vyhláškou města Vsetína č. 4/2009 o místních poplatcích (dále jen „OZV č. 4/2009“), která zcela upouští od rozlišení sazby místního

poplatku ze psa podle charakteru místa trvalého pobytu držitele psa. Zohledňuje pouze zda je pes držen v bytovém nebo rodinném domě. Sazba místního poplatku ze psa, kterou stanovila OZV č. 4/2009 je platná doposud, i když je v účinnosti Obecně závazná vyhláška města Vsetína č. 3/2011 o místním poplatku ze psů (dále jen „OZV č. 3/2011“).

Porovnání původní sazby místního poplatku ze psů dle OZV č. 15/2001, s aktuální sazbou místního poplatku ze psů dle OZV č. 3/2011 poskytně níže uvedený přehled.

Tabulka 11: Vývoj sazby místního poplatku ze psa ve městě Vsetíně

Místo držby a osoba držitele	OZV č. 15/2001		OZV č. 3/2011	
	sazba za 1 psa	sazba za každého dalšího psa	sazba za 1 psa	sazba za každého dalšího psa
Bytový dům	1 000 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	2 250 Kč
Rodinný dům (řadová výstavba), bytový dům se 2 bytovými jednotkami	500 Kč	750 Kč	500 Kč	750 Kč
Držitel psa je poživatel invalidního, starobního, vdoveckého, vdovského, sirotčího důchodu	200 Kč	300 Kč	200 Kč	300 Kč
Osamělá osoba pečující o nezaopatřené dítě	300 Kč	450 Kč	-	-
Samoty (obydlí ve vzdálenosti od sebe min. 200 m)	300 Kč	300 Kč	-	-
Rodinný dům v okrajových částech města (v OZV vyjmenovány)	250 Kč	375 Kč	-	-
Nebytové prostory	300 Kč	750 Kč	-	-

Zdroj: Vlastní zpracování

Město Vsetín v současnosti vybírá poplatek ze psů v maximální hranici sazby poplatku, která je stanovena obecně závaznou vyhláškou č. 3/2011 pro držitele psa, jehož trvalý pobyt je bytovém domě a u držitelů psa jejichž jediným příjmem je důchod.

Při zavedení místního poplatku ze psa OZV č. 15/2001 byly od poplatkové povinnosti osvobozeni jednak držitelé psa u kterých tak stanovuje zákon o místních poplatcích a dále pak osoby, kterým byl přiznán II. stupeň mimořádných výhod dle zvláštního předpisu. OZV č. 3/2011 se počet držitelů psů, kteří jsou osvobozeni od poplatkové povinnosti, zvýšil o osoby, které pobírají sociální příplatek ze zdravotních důvodů dítěte, o město Vsetín a jím zřízené organizace, o osoby, které si vzaly psa z útulku města Vsetína, o osoby s trvalým pobytem na samotě (tj. obydlí vzdálena od sebe minimálně 200 m) a o neziskové

organizace, které poskytují sociální služby. Úlevy od poplatku jsou pro držitele psa, kteří si nechali psy označit mikročipy, přičemž úleva činí v prvním roce 400 Kč a v dalších letech je ve výši 200 Kč. V případě, že je úleva od poplatku ze psa vyšší než sazba poplatku, pak je úleva ve výši roční sazby poplatku ze psů. Osoby, které pečují o nezaopatřené dítě a právnické osoby, které jsou držitelem psa, který slouží k ostraze objektů určených k podnikání, mají úlevu od poplatkové povinnosti ve výši 50 % sazby poplatku (VSETÍN, 2011, čl. 6).

4.3.2 Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství byl zaveden OZV č. 15/2001. Při zavedení poplatku byla sazba poplatku rozdělena do čtyř částí a to podle doby užívání veřejného prostranství.

Sazba za každý i započatý m² a den se pohybovala od 1 Kč (např. výkopové práce) až do 100 Kč (např. pro reklamní akce). Sazba poplatku za každý započatý týden užívání veřejného prostranství pro poskytování služeb typu sběrný, čistírny, opravárenské činnosti apod. činila 700 Kč, sazba pro umístění lunaparků, cirkusů a podobných atrakcí byla stanovena sazbou 7 000 Kč. Sazba poplatku za každý započatý měsíc za účelem vyhrazeného parkovacího místa, ve vybraných lokalitách (kdy je daná lokalita buď trvalým pobytem fyzické osoby, nebo sídlem podnikání právnické osoby), činila 800 Kč resp. 1 300 Kč. Pro ostatní osoby byla sazba poplatku stanovena částkou 2 800 Kč. V ostatních částech města byla sazba poplatku stanovena částkami 500 Kč, 800 Kč a 2 800 Kč a to postupně pro fyzické osoby s trvalým pobytem, pro právnické osoby a ostatní (VSETÍN, 2001, čl. 14).

Novelizací OZV č. 15/2001 Obecně závaznou vyhláškou č. 1/2013 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství (dále jen „OZV č. 1/2013“), která je platná doposud, byly zúženy činnosti a také charakter místa, které podléhá poplatkové povinnosti. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství je stanoven následovně:

- sazba poplatku se pohybuje v částkách 5 Kč, 10 Kč, 20 Kč a 100 Kč za každý m² a den, kdy jsou zpoplatněny veřejná prostranství, která jsou užita za účelem umístění lešení, provedení výkopových prací, umístění zeminy a stavebního materiálu, zahradky sloužící k občerstvení, umístění dočasné stavby, umístění reklamního zařízení či umístění prodejního zařízení.
- sazba poplatku za účelem umístění lunaparků, cirkusů a podobných zařízení je ve výši 1 Kč za m² a den, nebo ve výši 7 000 Kč za týden.

- za účelem vyhrazení trvalého parkovacího místa pro osobní automobily činí základní sazba za m² a den 1 Kč a měsíční výše poplatku činí 1 000 Kč.
- sazba za vyhrazení trvalého parkovacího místa pro ostatní automobily činí za m² 4 Kč a měsíční výše poplatku je 2 800 Kč (VSETÍN, 2013, čl. 6).

Od poplatkové povinnosti jsou osvobozeny kulturní a sportovní akce, ze kterých není vybíráno vstupné, akce pořádané městem Vsetín nebo jím zřízenými organizacemi, akce jejichž výtěžek je určen pro charitativní a veřejně prospěšné účely; užití veřejného prostranství v případě odstraňování havárií (pokud odstraňování havárie nepřesáhne 2 dny); předvolební kampaně a veřejné prostranství, které je svěřeno nebo pronajato příspěvkovým organizacím města Vsetín. Taktéž je od poplatkové povinnosti osvobozeno užívání veřejného prostranství jeho vlastníkem. Město Vsetín přiznává úlevu od poplatkové povinnosti a to ve výši 50 % sazby poplatku, pokud veřejné prostranství užívá osoba odlišná od vlastníka, přičemž zpoplatněné veřejné prostranství není majetkem města Vsetína (VSETÍN, 2013, čl. 8).

Tabulka 12: Příjmy města Vsetína z místního poplatku za užívání veřejného prostranství

Poplatek za užívání veřejného prostranství (v tis. Kč)	2013	2012	2011	2010	2009
	1 469, 04	1 856, 32	1 446, 36	1 283, 87	1 547, 59

Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedeného přehledu můžeme vidět, že ve sledovaném období má výběr poplatku za užívání veřejného prostranství kolísavý charakter. Nejvíce bylo na poplatku vybráno v roce 2012 a to v objemu 1 856 tis. Kč, v následujícím roce, tedy v roce 2013 již došlo k výraznému snížení, kdy město Vsetín na poplatku vybralo „pouze“ 1 469 tis. Kč. Nejnižší příjem z poplatku získalo město Vsetín v roce 2010, kdy do rozpočtu města z tohoto poplatku bylo vybráno 1 283 tis. Kč .

4.3.3 Místní poplatek z ubytovací kapacity

Místní poplatek z ubytovací kapacity byl zaveden OZV č. 15/2001, kdy sazba poplatku byla stanovena ve výši 2 Kč za lůžko a den. Obecně závaznou vyhláškou č. 11/2004, kterou se doplňuje Obecně závazná vyhláška č. 11/2003 o místních poplatcích, byla sazba poplatku zvýšena na 4 Kč za lůžko a den. V současné době Obecně závazná vyhláška č. 10/2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity (dále jen „OZV č. 10/2010“) stanovuje sazbu poplatku v horní hranici zákonné sazby, sazba poplatku tedy činí 6 Kč za lůžko a

den. Možnost vybírat poplatek paušální částkou OZV č. 10/2010 neumožňuje. Osvobození od poplatkové povinnosti je pouze to, které stanovuje zákon o místních poplatcích (VSTÍN, 2010, čl. 4).

Tabulka 13: Příjem města Vsetína z místního poplatku z ubytovací kapacity

Poplatek z ubytovací kapacity (tis. Kč)	2013	2012	2011	2010	2009
	139,88	142,70	178,38	127,68	177,87

Zdroj: vlastní zpracování

Jak můžeme vidět z uvedeného přehledu nejvyšší příjmy získalo město Vsetín v letech 2009 a 2011, kdy v roce 2009 byl příjem z místního poplatku v objemu 177,9 tis. Kč a v roce 2011 v objemu 178 tis. Kč. V ostatních sledovaných letech objem příjmů z místního poplatku měl klesající charakter.

4.3.4 Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Místní poplatek za komunální odpad byl, jak všechny výše uvedené poplatky města Vsetína, zaveden OZV č. 15/2001. Sazba poplatku byla stanovena částkou 420 Kč. Tato sazba byla součtem částek 192 Kč (částka odpovídající skutečným nákladům na sběr a svoz netříděného odpadu) a částkou 228 Kč, kterou odsouhlasily příslušné orgány města. OZV č. 5/2001 byla každoročně novelizována a to z důvodu povinnosti vyčíslení skutečných nákladů na sběr a svoz netříděného odpadu přepočtených na jednoho obyvatele. Již v roce 2003 byly skutečné náklady na jednoho poplatníka ve výši 390 Kč, proto od uvedeného roku město Vsetín částku za netříděný svoz a sběr komunálního odpadu stanovilo v maximální možné výši, tedy v částce 250 Kč. V letech 2014 až 2011 byla sazba poplatku v neměnné výši, tj. sazba poplatku byla stanovena částkou 492 Kč, a to i přesto, že skutečné náklady na zajištění svozu a sběru netříděného komunálního odpadu se zvyšovaly. Osvobození a úlevy od poplatkové povinnosti byly od svého zavedení novelizovány. OZV č. 15/2001 obsahovala poměrně velký výčet osvobození. Pokud pomineme nejčastější důvody osvobození od poplatkové povinnosti, kterými jsou dlouhodobý pobyt poplatníka v cizině, jeho umístění v sociálním ústavu, nebo jeho pobyt ve výkonu trestu, tak u města Vsetína se osvobození vztahovala také např. na:

- třetí a další dítě až do věku 26 let.
- poplatníky, kteří se dlouhodobě zdržovali mimo svůj trvalý pobyt v jiné obci v České republice.

- osoby s trvalým pobytem na adrese ohlašovny Městského úřadu Vsetín (VSETÍN, 2001, čl. 39).

U studentů do 26 let věku, kteří se soustavně připravovali na své povolání studiem mimo svůj trvalý pobyt (a zde měli i ubytování) byla poskytována úleva od poplatku, která navíc zohledňovala:

- celoroční studium, kdy úleva byla ve výši 8/12 roční sazby poplatku.
- zahájení studia během kalendářního roku, kdy úleva byla ve výši 3/12 roční sazby poplatku.
- ukončení studia během kalendářního roku, kdy úleva byla ve výši 5/12 sazby ročního poplatku (VSETÍN, 2001, čl. 39).

V obecně závazné vyhlášce č. 7/2012 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen „OZV č. 7/2012“), která je platná i pro rok 2014, jsou již osvobození a úlevy srovnatelné s vybranými městy. Od poplatkové povinnosti jsou osvobozeni děti v dětských domovech, poplatníci v domovech pro seniory, v domovech se zvláštním režimem, azylových domech a v chráněném obydlí; dále pak poplatníci, kteří jsou umístěni v psychiatrických léčebnách; poplatníci, kteří jsou dlouhodobě v zahraniční či ve výkonu trestu. Všichni výše jmenovaní jsou osvobození od poplatku za komunální odpad v případě, že délka pobytu v uvedených zařízeních, či zahraniční je delší než 6 měsíců. Od poplatkové povinnosti jsou také osvobozeni poplatníci, kteří vlastní ve městě Vsetín nemovitost sloužící k individuální rekreaci a zároveň v dané nemovitosti není hlášena žádná osoba k trvalému pobytu. Úlevu od poplatkové povinnosti ve výši 50 % roční sazby poplatku mají nezaopatřené děti do 26 let věku, které studují mimo místo trvalého pobytu (a jsou zde také ubytovány) a osoby, které mají trvalý pobyt v odlehlých lokalitách, které jsou celoročně nedostupné pro svozovou techniku. Protože osvobození od poplatkové povinnosti a úleva jsou nenárokové, poplatník je povinen nárok na tyto prokázat příslušnými doklady (např. potvrzení o studiu, pracovní smlouva, potvrzení o pobytu). Zajímavostí, či spíše inspirací pro další města nebo obce, najdeme ustanovení čl. 6 bod 7 OZV č. 7/2012, který říká, že nárok na úlevu či osvobození poplatníkovi zaniká v případě, že má v předchozím kalendářním roce evidován nedoplatek na tomto poplatku. (VSETÍN, 2012, čl. 6).

Tabulka 14: Skutečné náklady města Vsetína vynaložené na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu

Platby za svoz komunálního odpadu	2014	2013	2012	2011
Skutečné náklady	15 635 980	14 260 743	14 105 610	13 950 477
Přepočtené náklady na obyvatele	536,00	517,00	508,00	502,00

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je z uvedeného přehledu zřejmé, skutečné, resp. přepočtené náklady na obyvatele, se každoročně zvyšují. Přesto město Vsetín od roku 2008 nepřistoupilo ke zvýšení sazby poplatku a drží je na úrovni 492 Kč.

5 ANALÝZA MÍSTNÍCH POPLATKŮ VE VYBRANÝCH MĚSTECH ZLÍNSKÉHO KRAJE

Předchozí kapitola se podrobně zabývala přehledem místních poplatků, které vybraná města vybírají, dále pak jednotlivými sazbami poplatků, osvobozeními či úlevami. V následující kapitole se zaměřím na vzájemné srovnání místních poplatků z fiskálního pohledu, tedy z pohledu příjmů, které města výběrem poplatků získají do svých rozpočtů.

Pro účel analýzy se budu především zabývat sazbami a s tím souvisejícími výnosy z místních poplatků za rok 2014. Rozpočty vybraných měst sice ve svém výhledu předpokládají příjmy, které jsou pro rok 2015 plánované, nicméně v rámci poplatků dochází ke skutečnostem, které mohou tyto příjmy navýšit nebo také snížit, což se projevuje především u místního poplatku za komunální odpad (přistěhovaní, odstěhovaní, úlevy či osvobození od poplatkové povinnosti) a u poplatků ze psů (ukončení poplatkové povinnosti, např. úmrtím psa, vznik poplatkové povinnosti). Místní poplatek za užívání veřejného prostranství či z ubytovací kapacity sice nejsou závislé na výše uvedených skutečnostech, nicméně nelze předpokládat, že naplánované příjmy budou v této výši dodrženy, neboť celková výše poplatku závisí na užití veřejného prostranství, případně počtu ubytovaných, což nelze ve výhledu předpokládat.

5.1 Základní srovnání

Přestože zákon o místních poplatcích umožňuje výběr osmi místních poplatků, vybraná města mají obecně závaznou vyhláškou zavedeny jen některé z nich. Níže uvedená tabulka představuje ucelený přehled místních poplatků, které města Uherské Hradiště, Uherský Brod a Vsetín vybírají.

Tabulka 15: Přehled místních vybíraných poplatků ve vybraných městech Zlínského kraje

Druh poplatku	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Vsetín
ze psů	X	X	X
za lázeňský pobyt			
za užívání veřejného prostranství	X	X	X
ze vstupného			
z ubytovací kapacity	X	X	X
za povolení ke vjezdu			
za komunální odpad	X	X	X
za zhodnocení stavebního pozemku			

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky je tedy zřejmé, že města Uherské Hradiště, Uherský Brod a Vsetín mají stejnou skladbu vybíraných místních poplatků.

Ani jedno z vybraných měst nemá zavedený poplatek za lázeňský a rekreační pobyt. Je zcela logické, že uvedená města nevybírají poplatek za lázeňský pobyt, neboť nemají statut lázeňského místa, jak definuje zákon o lázeňském pobytu. Z pohledu výběru poplatku za rekreační pobyt lze říci, že vybraná města jsou sice místy soustředěného turistického ruchu, ale zcela jistě ne v takové míře, aby zavedení poplatku bylo efektivním příjmem do rozpočtu daných měst. Případné zavedení poplatku by sice bylo příjmem rozpočtů, nicméně ve své podstatě by mělo negativní dopad na rozvoj turistického ruchu v těchto částech, neboť jeho zavedení by zvýšilo náklady pro poplatníka (tedy turistu), který by zcela jistě zvažoval možnost ubytování v jiné obci či městu Zlínského kraje, které uvedený poplatek nevybírá a tudíž cena za ubytování by byla nižší. Pro rozvoj turistického ruchu je daleko větším přínosem, jak z pohledu měst, tak i pro podnikající osoby v gastronomii, ubytovacích či jiných službách, nevybírat tento poplatek. Lze totiž předpokládat, že osoby podnikající budou mít příjmy z poskytovaných služeb, které podléhají dani z příjmů, jež je součástí celostátního příjmu. Tento celostátní výnos je následně, i když pouze v určitém procentu z celkového objemu, příjmem rozpočtu města, a to na základě rozdělení rozpočtového určení daní. Takto získané příjmy jsou v daleko větším objemu, než by tomu tak bylo u příjmů z místního poplatku za lázeňský a rekreační pobyt.

Dalším poplatkem, který není ani jedním z vybraných měst uplatňován je poplatek za povolení vjezdu motorových vozidel do vybraných míst a částí měst. To, že není poplatek vybírán, je dáno jednak tím, že v centrech měst, která jsou relativně malá, mají především sídla úřady veřejné správy a proto je v zájmu občanů, aby měli neomezený přístup k těmto institucím. Městská centra jsou také centry služeb. Jsou zde především soustředěny maloobchody a služby obyvatelstvu. Zavedením poplatku by došlo k navýšení nákladů podnikatelů, kteří v centrech měst poskytují tyto služby a mají zde své provozovny. Tito by pak svoji činnost převedli do nezaplatněných částí měst a následně by mohlo dojít k vylidňování center, ze kterých by se staly „mrtvá centra“. Obchod a služby by se postupně soustředily do okrajových částí měst, kde by byly náklady pro provozovatele podstatně nižší a znovuoživení centra by bylo spojeno s nemalými obtížemi a finanční zátěží pro rozpočet měst. Přestože vybraná města nemají zavedený místní poplatek za povolení vjezdu motorovým vozidlem, regulace v této oblasti existuje a to v podobě úplného základu vjezdu motorovými vozidly do vybraných částí, s výjimkou zásobování ve stanovených hodinách.

Z mého pohledu je tento způsob dostatečnou regulací. Pro příjem do rozpočtu je zcela jistě větším přínosem příjem formou sdílených daní, než příjem ze zavedeného poplatku.

Posledním poplatkem, který nebyl ve městech Uherské Hradiště, Uherský Brod a Vsetín nikdy zaveden a tedy nebyl nikdy vybírán, je poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace. Tento místní poplatek je náročný na administrativu i na zpracování obecně závazné vyhlášky, kterou je místní poplatek zaveden, neboť jak již bylo uvedeno v teoretické části práce, sazba poplatku musí být jednotná pro stejně oceněné pozemky, kdy při oceňování se vychází z cenové mapy, přičemž pozemky mají různé členění a tím i různé ceny.

U poplatku ze vstupného, který v současné době není vybírán ani v jednom z vybraných měst, je situace jiná. Město Uherské Hradiště nikdy poplatek ze vstupného nezavedlo. Město Uherský Brod OZV č. 1/2002 výběr poplatku ze vstupného zavedlo a to pro kulturní, sportovní, prodejní a podobné akce. Sazba poplatku byla stanovena procentuální částkou a to ve výši 20 % z vybraného vstupného u jednorázových akcí a u opakovaných akcí ve výši 10 % z vybraného vstupného. Celkové příjmy do rozpočtu města Uherský Brod, z tohoto místního poplatku, byly v zanedbatelné výši, kdy např. v roce 2013 bylo vybráno pouze 1 580 Kč. Město Vsetín zavedlo výběr poplatku ze vstupného OZV č. 15/2001, přičemž poplatková povinnost se vztahovala na diskotéky, které byly pořádány buď jednorázově či opakovaně. Sazba poplatku byla stanovena procentuální částkou a pohybovala se v rozmezí od 5 % do 20 %, podle kritérií, která určovala zmíněná obecně závazná vyhláška (VSETÍN, 2001, čl. 21). Zavedení poplatku z hlediska příjmů do rozpočtu nebylo v uvedených městech efektivní, neboť při srovnání s administrativou spojenou s výběrem poplatku, s problematickým zjišťováním, respektive prokazování skutečného počtu platících účastníků akce a v neposlední řadě se snahou představitelů města přilákat do města i v odpoledních, či večerních hodinách obyvatele a zajistit jim kulturní vyžití, byl poplatek v uvedených městech zrušen.

Města Uherské Hradiště, Uherský Brod a Vsetín aktuálně vybírají místní poplatek ze psů, místní poplatek za užívání veřejného prostranství, místní poplatek z ubytovací kapacity a místní poplatek za komunální odpad.

U místního poplatku ze psů, lze předpokládat, že čím větší město, tím více obyvatel, tedy více poplatníků. Větší město si může dovolit i vyšší sazbu poplatku. Důvodem pro vyšší sazbu poplatku je z jedné strany snaha o regulaci počtu psů na území města, z druhé strany

je zde předpoklad vyšších příjmů do městských rozpočtů, které mohou být dále použity např. na finanční zajištění útulků pro zatoulané psy, náklady na odchyt psů a v neposlední řadě na sáčky pro psí exkrementy.

Tabulka 16: Přehled sazeb poplatku ze psů ve vybraných městech Zlínského kraje

	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Vsetín
počet obyvatel	25 274	16 779	26 659
za prvního psa	200 Kč / 1 100 Kč	500 Kč / 1 000 Kč	500 Kč / 1 500 Kč
za druhého a dalšího psa	300 Kč / 1 500 Kč	700 Kč / 1 400 Kč	750 Kč / 2 250 Kč
držitel, který je poživatel invalidního, starobního, sirotčího, vdovského nebo vdoveckého důchodu, kdy důchod je jediný zdroj příjmů			
za prvního psa	150 Kč / 200 Kč	200 Kč	200 Kč
za druhého a dalšího psa	200 Kč / 300 Kč	300 Kč	300 Kč
nebytové prostory			
za prvního psa	500 Kč	-	-
za druhého a dalšího psa	700 Kč	-	-

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka je uceleným přehledem sazeb poplatků ze psů, tak jak je mají stanovena města Uherské Hradiště, Uherský Brod, Vsetín a to z důvodu následného porovnání. V některých polích tabulky jsou uvedena dvě čísla, neboť v rámci sazeb je rozlišeno, zda držitel psa má trvalý pobyt v rodinném domě, či v bytovém domě, přičemž sazba poplatku pro rodinný dům je vždy ta nižší.

U držitelů psa v rodinných domech neplatí premisa, že čím větší obec, respektive čím více obyvatel, tím je vyšší sazba poplatku. Město Uherské Hradiště, přestože je počtem obyvatel větší než město Uherský Brod stanovilo u držitelů psa, kteří mají trvalý pobyt v rodinném domě nižší sazbu než města Uherský Brod a Vsetín a to i v případě držitele psa, kterým je osoba pobírající důchod, kdy sazba poplatku v případě těchto držitelů psa v rodinných domech je pod maximální hranicí poplatku. Naproti tomu jediné město Uherské Hradiště stanovuje různou výši sazby v případě, že je pes držen v nebytových prostorech. U držitelů psa s trvalým pobytem v bytových domech jednoznačný předpoklad toho, že čím větší město, tím vyšší sazby poplatku, platí. Nejvyšší poplatek ze psů má město Vsetín, které stanovilo sazbu v maximální výši sazby poplatku a to jak u prvního psa, tak i u druhého a dalšího psa. Sazba poplatku u každého dalšího psa představuje navýšení o 50 % maximální sazby poplatku stanovené zákonem o místních poplatcích.

Poplatek za užívání veřejného prostranství je v rámci obecně závazných vyhlášek v daných městech stanoven různě. Tato různorodost vychází ze samotné podstaty poplatku, kdy zá-

kon o místních poplatcích pouze stanovuje maximální výši za m² a den (ve vyjmenovaných případech může být sazba stanovena až ve výši desetinásobku horní hranice poplatku). Je tedy zcela v kompetenci měst, jaké činnosti a které části veřejného prostranství zpoplatní. Města musí pouze dodržet maximální hranici sazby poplatku.

Město Uherské Hradiště pro stanovení sazby poplatku rozděluje užívání veřejného prostranství do čtyř oblastí, které podléhají poplatkové povinnosti, tj. umístění zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, umístění reklamního zařízení, vyhrazení trvalého parkovacího místa, umístění stavebního zařízení, skládky a provádění výkopových prací, a ostatní užívání veřejného prostranství, mezi které řadí umístění cirkusů, lunaparků a podobných atrakcí. V rámci těchto činností jsou sazbou rozlišeny části města, jako např. místní části města (Jarošov, Míkovice, Mařatice), památková zóna, místa mimo památkovou zónu. Město Uherský Brod a město Vsetín podobné podrobné rozlišení ve svých obecně závazných vyhláškách nepoužívají. Sazba poplatku je stanovena pouze podle toho, jak je veřejné prostranství užíváno. Všechna vybraná města stanovují sazbu poplatku stejně, tedy za každý i započatý m² a každý i započatý den. Paušální částka poplatku je pouze v případě umístění lunaparků (město Vsetín), případně cirkusů (město Uherské Hradiště). Vzhledem k tomu, že města mají nastaveny různé sazby poplatku pro různé činnosti, nelze jednoznačně, tedy tak, aby obecné porovnání mělo vypovídací hodnotu, srovnávat tento místní poplatek. Srovnání lze pouze v případě výběru poplatku za vyhrazení trvalého parkovacího místa, který mají města Uherské Hradiště a Uherský Brod stanovený roční paušální částkou. Město Vsetín má sazbu poplatku stanovenou buď za m² a den, nebo měsíční paušální částkou.

Tabulka 17: Porovnání poplatku za trvalé vyhrazení parkovacího místa

Poplatek za trvalé parkovací místo	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Vsetín
osobní automobily	15 000 Kč	19 000 Kč	12 000 Kč
ostatní automobily		30 000 Kč	33 600 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Z uvedeného přehledu, je zcela zřejmé, že poplatek není až tak ovlivněn místem, kde je vybírán, neboť město Uherský Brod má nevyšší sazbu poplatku, přestože je počtem obyvatel nejmenším. Naproti tomu město Uherské Hradiště má sazbu poplatku stanovenou na nejnižší úrovni z vybraných měst, když nerozlišuje parkovací místo pro osobní nebo nákladní automobily. Rozlišení parkovacího místa dle typu vozidla u měst Uherský Brod a Vsetín vychází z toho, že tato města jsou městy, kterými prochází tranzitní doprava a záro-

veň jsou v blízkosti státní hranice. Je zde tedy zcela logicky větší pravděpodobnost vyššího příjmu za tento způsob využití veřejného prostranství a zároveň snaha o regulaci nežádoucího parkování ve městech.

Dalším poplatkem, který lze porovnávat je poplatek z ubytovací kapacity. Porovnáním poplatku jsem zjistila, že zde platí podmínka, že čím větší město, tím je sazba poplatku vyšší. Město Uherský Brod, jako nejmenší porovnávané město z pohledu počtu obyvatel, vybírá poplatek ve výši 2 Kč za lůžko a den. Město Uherské Hradiště má sazbu poplatku stanovenou ve výši 4 Kč za lůžko a den a město Vsetín, jako největší z porovnávaných měst, má stanovenou sazbu ve výši 6 Kč za lůžko a den, což je maximálně možná sazba poplatku. Pokud poplatek porovnáme z pohledu příjmů do rozpočtů daných měst, tak největší příjmy z poplatku má město Uherské Hradiště, které vybralo za rok 2013 částku 141,2 tis. Kč. Vybraná částka je o 1 324 Kč vyšší než u města Vsetína. Z pohledu sazby poplatku je zcela jistě zřejmé, že kapacita ubytovacích zařízení města Uherské Hradiště byla podstatně více naplněna než u města Vsetína.

Posledním z porovnávaných poplatků je poplatek za komunální odpad. Sazba poplatku, jak již bylo uvedeno v teoretické části diplomové práce, se skládá ze dvou částí. První část představuje skutečné náklady na sběr a svoz komunálního odpadu a druhá část poplatku je závislá na rozhodnutí příslušných orgánů města. U města Uherské Hradiště a města Uherský Brod je stanovena stejná výše poplatku, tj. 500 Kč za rok (sazba je tedy součtem částek 250 Kč a 250 Kč). Pouze město Vsetín vybírá poplatek v nižší sazbě a to v částce 492 Kč (sazba je součtem částek 250 Kč a 242 Kč). Město Vsetín, ve srovnání s ostatními porovnávanými městy, nemá až tak velký rozdíl v sazbě poplatku, neboť tento činí pouhých 8 Kč. Můžu tedy konstatovat, že sazby poplatku za komunální odpad jsou ve všech sledovaných městech zhruba ve stejné výši. Vyrovnanost sazeb je dána jednak tím, že až do poloviny roku 2012, konkrétně do účinnosti novely zákona o místních, byla horní hranice poplatku za sběr netříděného odpadu stanovena ve výši 250 Kč a maximální částka za osobu také ve výši 250 Kč. Novelou zákona o místních poplatcích byla zvýšena horní hranice sazby poplatku za sběr a svoz netříděného odpadu a to až na 750 Kč. I po novelizaci zákona se uvedená města snaží udržet neměnnou sazbu poplatku, i když jejich náklady na sběr a svoz komunálního odpadu se každoročně navyšují. Tento stav je zcela jistě dán tím, že představitelé města tyto výdaje z rozpočtu pokládají za službu obyvatelstvu, která je podstatou činnosti samosprávy a proto se snaží zachovat sazbu poplatku v nezměněné výši. To, že poplatek za komunální odpad je představiteli měst chápán jako službou obyvatel-

stvu je zřejmé i rozsáhlých osvobození a úlev od poplatku, které jednotlivé města poskytují. Osvobození se shodně vztahuje na osoby, které jsou dlouhodobě v zahraničí, osoby v dětských domovech, domovech pro seniory, léčebnách dlouhodobě nemocných, psychiatrických léčebnách, azylových či podobných domech, pro osoby ve výkonu trestu. Pouze město Uherský Brod, nad rámec výše uvedených, osvobozuje od poplatkové povinnosti třetí dítěte v domácnosti, a to novorozence do 3 měsíců věku. Vybraná města shodně stanovují úlevu od poplatku v procentuální výši pro studenty denního studia, kteří jsou v místě studia ubytováni. Město Uherský Brod navíc poskytuje úlevu od poplatkové povinnosti i pro osoby starší 70 let věku. Města Uherské Hradiště, Uherský Brod a Vsetín taktéž poskytovala osvobození od poplatku u osob, které měly hlášeny trvalý pobyt na adrese měst (dále jen „ohlašovna“), protože z počátku se předpokládalo, že se jedná o osoby bez přístřeší, tzv. bezdomovce. Od tohoto osvobození daná města upustila, neboť v posledních několika letech je evidován extrémní nárůst osob, které mají trvalý pobyt na ohlašovně. Popsaný stav je v současnosti „trendem“, protože osoby s velkými finančními problémy a osoby jim blízké se tímto způsobem snaží chránit svůj majetek před exekucním zabavením. Přesto osoby s trvalým pobytem na ohlašovně někde fakticky bydlí (často i v místě svého bývalého trvalého pobytu), kde také produkují odpad.

5.2 Analýza finanční stránky místních poplatků ve vybraných městech Zlínského kraje a jejich dopad na rozpočet města

Nejdříve porovnám města podle rozlohy a podle počtu obyvatel s trvalým pobytem v jejich katastru.

Tabulka 18: Porovnání rozlohy a počtu obyvatel ve vybraných městech Zlínského kraje

Ukazatel	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Vsetín
Rozloha (ha)	2 125,7	5 206,3	5 766,0
Počet obyvatel	25 274	16 769	26 659

Zdroj: vlastní zpracování

Město Vsetín je největším z vybraných měst a to jak z pohledu rozlohy, tak i z pohledu počtu obyvatel. Dále pak následuje město Uherské Hradiště a město Uherský Brod. Z pohledu zalidněnosti, tedy přepočtu počtu obyvatel na ha, je největším město Uherské Hradiště se zalidněností cca 11,9 obyvatel na ha. Následuje město Vsetín se zalidněností 4,6 obyvatel na ha a poslední je opět město Uherský Brod se zalidněností 3,2 obyvatel na ha.

Z tohoto porovnání by se dalo předpokládat, že největší objem vybraných poplatků by mělo mít město Vsetín vzhledem k počtu obyvatel, přestože má podstatně nižší zalidněnost než město Uherské Hradiště. Nejmenší objem vybraných poplatků by pak mělo mít město Uherský Brod.

Tabulka 19: Výnosy z poplatku ze psů ve vybraných městech Zlínského kraje (v Kč)

	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Vsetín
Poplatek ze psů	443 200	286 195	637 536
Na 1 obyvatele	17,54	17,06	23,91

Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedené tabulky je naprosto zřejmé, že největší výnos z místního poplatku ze psů má město Vsetín, jak v celkovém objemu, tak i v přepočtu na jednoho obyvatele, a to i přesto, že město Vsetín má rozsáhlejší úlevy od poplatkové povinnosti než město Uherské Hradiště, když poskytuje úlevu od poplatku osobám, které pobírají sociální příspěvek ze zdravotních důvodů dítěte a osobám které mají trvalý pobyt na samotě. Z důvodu těchto úlev, nad rámec zákona, by se dalo předpokládat, že výnos z poplatku bude mít na nižší úrovni než město Uherské Hradiště. Přes výše uvedené dosahuje město Vsetín o 40 % vyšší výnos z poplatku než město Uherské Hradiště (které má vyšší hustotu zalidnění). Důvodem vyšší výnosnosti poplatku je zřejmě to, že město Vsetín vybírá poplatek v maximální možné sazbě, kterou stanovuje zákon o místních poplatcích a to jak v případě prvního psa, tak u druhého či každého dalšího psa. Dalším důvodem může být i důslednější kontrola plnění ohlašovací povinnosti a to jak ze strany správce poplatku, tak ze strany městské policie. I když tato kontrola s sebou nese různá úskalí a to především z pohledu prokazování držby psa v místě skutečného pobytu psa. Pokud budu vycházet z praxe, tak je všeobecně známo, že ve větších městech je držitelem psa buď důchodce, jehož jediným příjmem je důchod anebo se pes pouze dočasně zdržuje na území města a to z důvodu hlídání, přičemž skutečný držitel psa má trvalý pobyt např. v okolní obci. Pro správce poplatku je velmi obtížné prokazování opaku. Nicméně poplatek ze psů není tím poplatkem, který vybraným městům přináší nejvyšší výnos.

Tabulka 20: Výnosy z poplatku za užívání veřejných prostranství ve vybraných městech Zlínského kraje (v Kč)

	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Vsetín
Poplatek za užívání veřejného prostranství	2 035 900	513 540	1 469 044
Na 1 obyvatele	80,55	30,61	55,10

Zdroj: vlastní zpracování

V případě poplatku za užívání veřejného prostranství se ukazuje, že město Uherské Hradiště, přestože má menší rozlohu a méně počet obyvatel než město Vsetín, má nejvyšší výnos z uvedeného poplatku. Město Uherské Hradiště má totiž jednoznačně, ze všech porovnávaných měst, nejlépe zpracovanou obecně závaznou vyhlášku, kterou stanovuje sazby poplatku. Jednak rozlišuje činnosti, které na veřejném prostranství zpoplatňuje do čtyř oblastí a v rámci těchto oblastí dále pak stanovuje různé sazby poplatku dle daných kritérií, kdy např. stanovuje různé sazby u reklamních zařízení a to dle m², dle místa umístění tohoto zařízení (městská památková zóna, mimo městskou památkovou zónu), rozlišuje užívání veřejného prostranství podle toho, zda se jedná o místní části města, apod. Naproti tomu města Vsetín a Uherský Brod svými obecně závaznými vyhláškami pouze stanovují výši poplatku dle činností, které jsou na veřejném prostranství uskutečňovány. Dalším předpokladem, proč město Uherské Hradiště má nejvyšší příjmy z poplatku za užívání veřejného prostranství, je také to, že město Uherské Hradiště je kulturně aktivní a organizuje i akce mimo pravidelně se opakující poutě či jarmarky. Tato skutečnost zcela jistě přispívá atraktivnosti města pro prodejce, tedy fyzické a právnické osoby, které v rámci těchto akcí mají zájem zde mít umístěn prodejní stánek, či reklamní zařízení, které slouží pro jejich podnikatelské aktivity. Toto je pak přínosem pro město Uherské Hradiště, které může požadovat za užívání veřejného prostranství poplatek, který je zdrojem příjmů jeho rozpočtu.

Tabulka 21: Výnosy z poplatku z ubytovací kapacity ve vybraných městech (v Kč)

	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Vsetín
Poplatek z ubytovací kapacity	141 200	77 200	139 876
Na 1 obyvatele	5,87	4,60	5,25

Zdroj: vlastní zpracování

Město Uherské Hradiště, i když počtem obyvatel a svojí rozlohou není největším z vybraných měst a přestože sazba poplatku není stanovena v jeho maximální možné hra-

nici, má nejvyšší příjem z místního poplatku z ubytovací kapacity, v rámci porovnávaných měst. Maximální sazbu poplatku, kterou stanovuje zákon o místních poplatcích, má město Vsetín, které je také počtem obyvatel a svojí rozlohou největším z vybraných měst. I přes výše uvedené, město Vsetín vybralo do svého rozpočtu o cca 281 tis. Kč méně, než město Uherské Hradiště. Z pohledu přínosu do městských rozpočtů poplatků z ubytovací kapacity představuje místní poplatek, který přináší městům nejmenší výnosy. Vybraná města přesto tento poplatek vybírají. Zde se nabízí otázka z jakého důvodu tak činí, když příjem do rozpočtu, ve srovnání s ostatními poplatky, je zanedbatelný. Předpokládám, že poplatek je jednak vybírán z důvodu „historických“, kdy poplatek byl vybírán i před rokem 1990, jednak města chtějí mít možnost případné regulace počtu ubytovacích zařízení na svém katastrálním území, a neméně důležitým důvodem jsou i nízké náklady spojené s administrativou tohoto poplatku. Poplatek z ubytovací kapacity, vzhledem ke své výši, není ani tak určen pro rozpočtové účely, jako spíše pro případnou regulaci.

Poplatkem, který je největším zdrojem příjmů do městských rozpočtů, je poplatek za komunální odpad. I když příjem je relativní, neboť na straně jedné města vynakládají nemalé částky na provoz tohoto systému, kdy sběr odpadů a jejich následné zpracování financují. Na straně druhé vybírají od obyvatel daného města poplatek, který hradí tyto náklady, i když ne v jejich plné výši, takže města jsou nuceny přispívat ze svých rozpočtů na udržení standardu při nakládání s odpady. I přes tyto negativa, se jedná o nejvýnosnější poplatek, kdy městům jsou jejich výběrem z větší části hrazeny jejich náklady na zajištění této služby obyvatelstvu.

Tabulka 22: Analýza výnosů z poplatku za svoz komunálního odpadu (v Kč)

Rozpočet	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Vsetín
Příjem - poplatek za TKO	12 018 400	7 796 538	13 074 420
na 1 obyvatele	470,48	464,90	448,18
Výdaj - sběr a svoz KO	13 523 191	5 936 420	15 635 980
na 1 obyvatele	530,50	354,00	536,00
pokrytí výdajů výnosy z poplatku (v %)	88,87%	131,30%	83,62%

Zdroj: vlastní zpracování

Poplatek za komunální odpad, jak již bylo výše uvedeno, je nejvýnosnějším příjmem do rozpočtu ze všech porovnávaných místních poplatků. Nicméně při srovnání s výdaji, které města vynakládají na svoz a sběr netříděného odpadu, pouze město Uherský Brod na poplatek vybere více, než vynaloží na jeho zajištění. Pokrytí výdajů výnosy z poplatku činí

131 %.. Město Uherské Hradiště a město Vsetín tuto na tuto službu obyvatelstvu doplácí. U města Uherské Hradiště je pokrytí nákladů ve výši 88,87 % a nejméně výnosný je poplatek u města Vsetína s výnosností 83,62 %. Myslím si, že města Uherské Hradiště a Vsetín by měly mít nastavenou sazbu poplatku v takové výši, aby výběr poplatku za komunální odpad pokryl náklady na sběr a svoz komunálního odpadu a to z toho důvodu, že města mají i další výdaje spojené s nakládáním s odpady. Jedná se například o likvidaci černých skládek, náklady na separaci odpadu, náklady na provoz sběrných dvorů atd. Tyto činnosti se mi jeví jako služba obyvatelstvu v daleko větší míře, než dorovnávání nákladů z rozpočtu na sběr a svoz komunálního odpadu. Jsem přesvědčena, že poplatek za komunální odpad je nejspravedlivějším poplatkem. Vždyť každý občan produkuje odpad a bere jako samozřejmost, že se obec postará o jeho likvidaci. Při sazbě poplatku 500 Kč, zaplatí občan za vyprodukovaný odpad 1,40 Kč za den (tedy necelých 50 Kč za měsíc), což zcela jistě neodpovídá množství odpadu, které vyprodukuje. Z celkového rodinného rozpočtu se jedná o zanedbatelnou částku v porovnání s náklady na provoz domácnosti, náklady na stravu atd.

5.3 Příjmy z místních poplatků ve vybraných městech Zlínského kraje

V předešlé kapitole jsem se zabývala konkrétními výnosy z poplatků ve vybraných městech a jejich vzájemným porovnáním. V této kapitole se zaměřím na to, jakým příjmem jsou vybrané poplatky pro rozpočet.

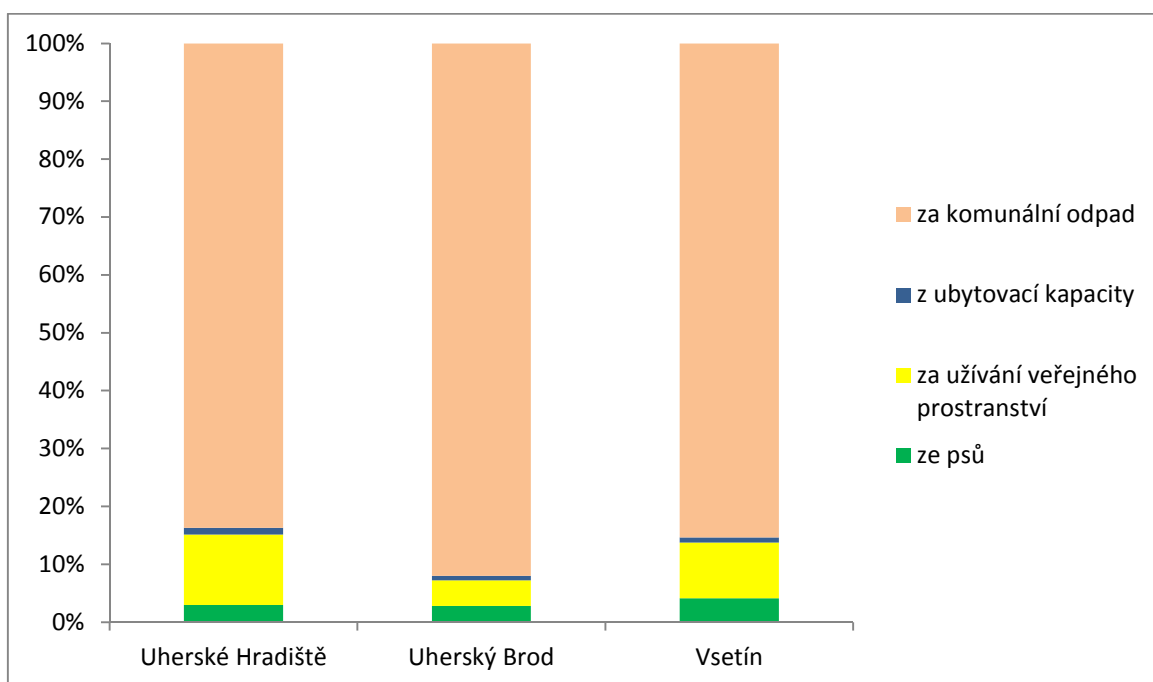
Tabulka 23: *Příjmy z jednotlivých poplatků vybraných měst (v Kč)*

Poplatek	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Vsetín
ze psů	431 400	281 233	637 536
za užívání veřejného prostranství	1 745 700	446 010	1 469 044
z ubytovací kapacity	168 000	77 960	139 880
za komunální odpad	12 018 400	5 936 420	13 074 420
celkem	14 363 500	6 761 623	15 320 880

Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedené tabulky můžeme vyvodit závěr, že příjmy z některých místních poplatků jsou závislé na počtu obyvatel, naproti tomu některé místní poplatky počet obyvatel vůbec neovlivňuje. Rozloha obce, resp. města výši příjmu vybíraného poplatku neovlivňuje vůbec. Mezi poplatky, které jsou ovlivněny počtem obyvatel, patří poplatek ze psů a poplatek za

svoz komunálního odpadu. Nejvyšší příjem do rozpočtu z poplatku za komunální odpad je ve městě Vsetín (a to i přes skutečnost, že ve městě Uherský Brod je poplatek nejvíce výnosný). Přestože rozdíl v počtu obyvatel s druhým největším městem Uherské Hradiště, činí pouze 1 385 obyvatel, je rozdíl z příjmu z poplatku za komunální odpad mezi městy Vsetín a Uherské Hradiště ve výši 9 %. U poplatku ze psů je rozdíl v příjmech mezi městy Vsetín a Uherské Hradiště 3 %. U poplatků, které nejsou vázány na trvalý pobyt poplatníka, má jednoznačně nejvyšší příjmy do rozpočtu město Uherské Hradiště. Z porovnávaných poplatků se jedná o poplatek za užívání veřejného prostranství a poplatek z ubytovací kapacity. Tato skutečnost je ovlivněna tím, že město Uherské Hradiště je turisticky zajímavé, neboť v jeho okolí jsou historické památky, četné sportovní vyžití a také to, že město Uherské Hradiště se prezentuje jako kulturní město a tak jsou v něm pořádány kulturní akce celorepublikového významu (např. Letní filmová škola), což se projevuje ve vyšším výnosu z uvedených poplatků, neboť ve městě je zvýšený počet turistů, kteří jsou zde ubytováni a s tím souvisí i více prodejních stánků. Oboje pozitivně ovlivňuje příjmy poplatků z ubytovací kapacity a za užívání veřejného prostranství

Obrázek 1: Procentní podíl místních poplatků na celkovém výnosu dle jednotlivých měst

Zdroj: vlastní zpracování

Graficky znázorněný objem vybraných poplatků, představuje procentní podíl jednotlivých poplatků z celkového objemu vybraných poplatků dle jednotlivých měst (přičemž celkový objem výnosů z poplatků je 100 %). Lze tedy jednoznačně vidět, že nejvyšší příjmy, v po-

rovnání s ostatními vybíranými poplatky, mají města z poplatku za komunální odpad, kdy výnosy z tohoto poplatku se pohybují v rozmezí 84 % - 131 %. Nejvyšší příjem má město Uherský Brod, nejnižší město Uherské Hradiště. Druhým nejpřínosnějším poplatkem, i když v mnohem menší míře než poplatek za svoz komunálního odpadu, je poplatek za užívání veřejného prostranství. Nejvyšší příjmy z tohoto poplatku má město Uherské Hradiště (12,15 %) a nejnižší město Uherský Brod (4,45 %). Poplatek ze psů je třetí v pořadí, přestože jeho příjmy nejsou nikterak závratné. Největší příjem do rozpočtu z poplatku ze psů má město Vsetín a nejnižší město Uherský Brod. Poplatek z ubytovací kapacity je v zanedbatelné míře příjmem ve všech sledovaných městech, přičemž příjem do rozpočtu se pohybuje v rozmezí od 0,78 % do 1,17 %.

Z výše uvedeného můžeme tedy vyvodit závěr, že fiskální funkci plní především poplatek za svoz komunálního odpadu. Zbývající poplatky plní spíše funkci regulační (i když u poplatku ze psů je tato funkce diskutabilní, tak jak bylo uvedeno v kapitole 4.1.1 této práce). Nicméně si nemyslím, že poplatky jsou nadbytečné, neboť města, mimo poplatku z ubytovací kapacity, mají vždy s daným poplatkem spojeny náklady, které jsou z poplatků hrazeny. Např. z poplatku ze psů jsou hrazeny náklady na provoz útulku pro psy, náklady na odchyt psů, náklady na zajištění sáčků pro psí exkrementy. Z poplatku za užívání veřejného prostranství jsou hrazeny náklady na úklid těchto prostranství po ukončení akcí, atd.

Místní poplatky v celkovém objemu příjmů měst tvoří zanedbatelnou část, jak je zřejmé z tabulky, která porovnává příjmy z místních poplatků s celkovými příjmy rozpočtu.

Tabulka 24: *Procentuální vyjádření výnosů z místních poplatků do rozpočtů vybraných měst (v Kč).*

Rozpočet	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Vsetín
příjmy z místních poplatků	14 363 500	6 761 623	15 320 880
celkové příjmy rozpočtu	597 472 200	347 404 397	485 024 452
příjem z poplatků v %	2,4	1,8	3,2

Zdroj: vlastní zpracování

Největší příjem z místních poplatků má město Vsetín a nejmenší má město Uherský Brod, a to i přes to, že město Uherský Brod má největší výnosnost poplatku za komunální odpad, kdy příjmy města, v porovnání s náklady, z tohoto poplatku činí téměř 131 %, z vybíraných poplatků.

Pokud se kriticky podíváme na výnos z místních poplatků do městských rozpočtů, musíme konstatovat, že výnosy z místních poplatků jsou opravdu v zanedbatelné míře. Otázkou je,

zda je tato situace správná. Je pravdou, že územně samosprávné celky mají především poskytovat služby občanům, které jsou ve své podstatě ztrátové (neboť nejsou poskytovány za účelem zisku). Přesto představují poplatky zdroj příjmů obcí, i když z našeho pohledu v zanedbatelné míře. Proto si myslím, že poplatky, které jsou vybírány, by měly alespoň pokrýt náklady související s daným poplatkem.

6 NÁVRH PRO EFEKTIVNĚJŠÍ PŘÍJMY VYBRANÝCH MĚST Z MÍSTNÍCH POPLATKŮ

Územně samosprávně celky mohou vybírat místní poplatky, které jsou zdrojem jejich příjmů, dle zákona o místních poplatcích. Zákon o místních poplatcích definuje osm místních poplatků, které lze vybírat. Územně samosprávně celky samozřejmě nemusí vybírat všechny taxativně vyjmenované poplatky, záleží zcela na jejich rozhodnutí, které poplatky z hlediska ekonomické výhodnosti a z pohledu příjmů do rozpočtů budou vybírat a které vybírat nebudou.

Vybraná města Zlínského kraje, tedy města Uherské Hradiště, Uherský Brod a Vsetín, vybírají stejné poplatky. Dle mého mínění, poplatky, které města vybírají, jsou optimálně zvoleny v porovnání výnosu a administrativní náročnosti spojené s výběrem poplatku. Porovnáním příjmů z jednotlivých poplatků do rozpočtů měst jsem došla k závěru, že ne vždy města získají z poplatků odpovídající příjmy a z toho důvodu navrhuji pro jednotlivá města níže uvedená opatření.

6.1.1 Návrh opatření pro efektivnější příjmy města Uherské Hradiště z místních poplatků

Cíl projektu

Zvýšení příjmů do rozpočtu města Uherské Hradiště z místních poplatků, konkrétně z poplatku ze psů a z poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, předpravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen „poplatek za komunální odpad“).

Poplatek ze psů

U poplatku ze psů navrhuji zvýšit sazbu poplatku za jednoho psa na zákonem stanovenou maximální hranici, tj. na částku 1 500 Kč. Dále pak navrhuji u držitelů psa, jejichž jediným zdrojem příjmů je důchod nerozlišovat zda je pes držen v rodinném či bytovém domě a stanovit sazbu v maximální hranici stanové zákonem, tedy v částce 200 Kč. Za každého dalšího psa by měl poplatník platit maximální možnou částku, tedy sazba poplatku za každého dalšího psa by měla být zvýšena o 50 %, tj. na částku 2 250 Kč za držbu psa v bytových domech, 750 Kč v rodinných domech a 300 Kč u poživatelů důchodu.

Legislativa

Zvýšení místního poplatku ze psů má oporu v zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, kdy maximální sazba poplatku za prvního psa činí 1 500 Kč, u osoby jejímž jediným zdrojem příjmů je důchod 200 Kč. Za každého druhého a dalšího psa lze zvýšit horní hranici sazby poplatku až o 50 %.

Organizační hledisko

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, schvalování obecně závazných vyhlášek, které zavádějí a stanovují sazbu místních poplatků, spadá do pravomoci zastupitelstva. Proto je důležité připravit kvalifikovaný návrh zvýšení sazby poplatku včetně zdůvodnění tohoto zvýšení.

Personální hledisko

Návrh nemá dopad do personální oblasti, neboť činnost spojenou se zvýšením sazby poplatku, s jejím následným vyměřením či vymáháním budou zajišťovat stávající pracovníci. Návrhem nedochází k nárůstu činnosti spojené s danou agendou, jde pouze o zvýšení sazby poplatku.

Finanční hledisko

Město Uherské Hradiště k datu 31.12.2013 mělo v evidenci 1 366 poplatníků a z tohoto počtu bylo 114 držitelů psa osvobozených od poplatkové povinnosti (osoby osvobozené dle zákona a osoby, které nechali načipovat psa). Z celkového počtu poplatníků, na které se vztahuje poplatková povinnost, 230 drží psa v bytovém domě, 568 v rodinném domě, 457 jsou poživateli důchodu a 24 má dalšího psa.

Tabulka 25: *Navrhované sazby poplatku ze psů*

Typ poplatníka		Počet poplatníků	Sazba	Částka (v Kč)
Bytové domy		230	1 500	345 000
Rodinné domy		568	500	284 000
Důchodci		457	200	91 400
Další pes	důchodci	18	300	5 400
	bytové domy	3	2 250	6 750
	rodinné domy	3	750	2 250
Předpokládaný výnos				738 400

Zdroj: vlastní zpracování

Za předpokladu, že se počet držitelů psů nezmění, tak v případně navržených opatření by se příjmy do rozpočtu města Uherské Hradiště zvýšily o 291 600 Kč, což je zvýšení příjmů o 66 % a v přepočtu příjmu z poplatku na jednoho obyvatele si město Uherské Hradiště přilepší o 11,68 Kč.

Poplatek za komunální odpad

U poplatku za komunální odpad navrhuji zvýšení poplatku na částku 600 Kč za osobu, přičemž sazba za sběr a svoz netříděného odpadu bude činit 350 Kč (bude pod zákonem stanovenou maximální hranicí sazby poplatku) a částka za osobu bude ve výši 250 Kč (tedy v horní hranici sazby poplatku).

Legislativa

Zvýšení místního poplatku za komunální má oporu v zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, kdy maximální sazbu poplatku za sběr a svoz netříděného komunálního odpadu, na základě skutečných nákladů, může obec stanovit až na 750 Kč a sazbu na osobu, může obec stanovit až na 250 Kč.

Organizační hledisko

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, schvalování obecně závazných vyhlášek, které stanovují a zavádějí sazbu místních poplatků, spadá do pravomoci zastupitelstva. Proto je důležité připravit kvalifikovaný návrh zvýšení sazby poplatku včetně zdůvodnění tohoto zvýšení.

Personální hledisko

Návrh nemá dopad do personální oblasti, neboť činnost spojenou se zvýšením sazby poplatku, s jejím následným vyměřením či vymáháním, budou zajišťovat stávající pracovníci. Návrhem nedochází k nárůstu činnosti spojené s danou agendou, jde pouze o zvýšení sazby poplatku.

Finanční hledisko

Město Uherské Hradiště k datu 31.12.2013 mělo v evidenci 25 274 poplatníků. Úlevy a osvobození byly ve výši 5 % z celkově vybrané částky (dle informací z Městského úřadu Uherské Hradiště). Skutečné náklady na osobu v roce 2014 činily 530 Kč na poplatníka. Pokud město zvýší sazbu poplatku za komunální odpad na částku 600 Kč, bude míst město Uherské Hradiště příjem z poplatku za komunální odpad ve výši 15 164 400 Kč. Pokud od tohoto předpokládaného příjmu odečteme 5 %, které představují úlevy a osvobození, město

Uherské Hradiště do rozpočtu získá 14 406 180 Kč. Tento příjem jednak pokryje skutečné náklady, které byly vynaloženy na sběr a svoz komunálního odpadu a ještě bude mít město určitou rezervu a to ve výši cca 883 tis. Kč, ze které může pokrýt další činnost spojené s nakládáním s komunálními odpady, např. na likvidaci černých skládek, na separaci vybraného odpadu, na provoz sběrných dvorů. Z pohledu občana, tedy poplatníka, se jeho denní náklady na komunální odpad z 1,40 Kč zvýší o 0,20 hal na 1,60 Kč (tj. měsíční náklad na náklady na komunální odpad budou 48 Kč). Pro poplatníky tedy zvýšení sazby poplatku nebude mít zásadní zásah do rodinného rozpočtu a město zvýšením poplatku pokryje alespoň náklady, které mu se zajištěním této služby obyvatelstvu vznikají.

6.1.2 Návrh opatření pro efektivnější příjmy města Uherský Brod z místních poplatků

Cíl projektu

Zvýšení příjmů do rozpočtu města Uherský Brod z místních poplatků, konkrétně z poplatku ze psů.

Poplatek ze psů

U poplatku ze psů navrhuji zvýšit sazbu poplatku za jednoho psa na zákonem stanovenou maximální hranici, tj. na částku 1 500 Kč. Dalším opatřením je zvýšení sazby poplatku za každého dalšího psa, kdy by měl poplatník platit maximální možnou částku, tedy sazba poplatku za každého dalšího psa by měla být zvýšena o 50 %, tj. 2 250 Kč za držbu psa v bytových domech a 750 Kč v rodinných domech.

Legislativa

Zvýšení místního poplatku ze psů má oporu v zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, kdy maximální sazba poplatku za prvního psa činí 1 500 Kč, u osoby jejímž jediným zdrojem příjmů je důchod činí 200 Kč, za každého druhého a dalšího psa lze zvýšit horní hranici sazby poplatku až o 50 %.

Organizační hledisko

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, schvalování obecně závazných vyhlášek, které stanovují a zavádějí sazbu místních poplatků, je v pravomoci zastupitelstva. Proto je důležité připravit kvalifikovaný návrh zvýšení sazby poplatku včetně zdůvodnění tohoto zvýšení.

Personální hledisko

Návrh nemá dopad do personální oblasti, neboť činnost spojenou se zvýšením sazby poplatku, s jejím následným vyměřením či vymáháním, budou zajišťovat stávající pracovníci. Návrhem nedochází k nárůstu činnosti spojené s danou agendou, jde pouze o zvýšení sazby poplatku.

Finanční hledisko

Město Uherský Brod k datu 31.12.2013 mělo v evidenci 820 poplatníků a z tohoto počtu bylo 45 držitelů psa osvobozených od poplatkové povinnosti (osoby osvobozené dle zákona a osoby, které převzaly psa od Městské policie Uherský Brod na základě odchyty). Z celkového počtu poplatníků, na které se vztahuje poplatková povinnost, 137 drží psa v bytovém domě, 268 v rodinném domě, 370 jsou poživateli důchodu a 14 má dalšího psa.

Tabulka 26: *Navrhované sazby poplatku ze psů*

Typ poplatníka		Počet poplatníků	Sazba	Částka (v Kč)
Bytové domy		137	1 500	205 500
Rodinné domy		268	500	134 000
Důchodci		370	200	74 000
Další pes	důchodci	9	300	2 700
	bytové domy	1	2 250	2 250
	rodinné domy	4	750	3 000
Předpokládaný výnos				421 451

Zdroj: vlastní zpracování

Za předpokladu, že se počet držitelů psů nezmění, tak v případně navržených opatření by se příjmy do rozpočtu města Uherský Brod zvýšily o 135 255 Kč, což je zvýšení příjmů z poplatků ze psů o 47 % a v přepočtu příjmu z poplatku na jednoho obyvatele si město Uherský Brod přilepší o 8,06 Kč.

6.1.3 Návrh opatření pro efektivnější příjmy města Vsetína z místních poplatků

Cíl projektu

Zvýšení příjmů do rozpočtu města Vsetín z místních poplatků, konkrétně z poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen „poplatek za komunální odpad“).

Poplatek za komunální odpad

U poplatku za komunální odpad navrhuji zvýšení poplatku na částku 650 Kč za osobu, přičemž sazba za sběr a svoz netříděného odpadu bude činit 400 Kč (a bude pod zákonem stanovenou maximální hranicí sazby poplatku) a částka za osobu bude ve výši 250 Kč (tedy v horní hranici sazby poplatku).

Legislativa

Zvýšení místního poplatku za komunální má oporu v zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, kdy maximální sazbu poplatku za sběr a svoz netříděného komunálního odpadu, na základě skutečných nákladů, může obec stanovit až na 750 Kč a sazbu na osobu může obec stanovit až na 250 Kč.

Organizační hledisko

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, schvalování obecně závazných vyhlášek, které stanovují a zavádějí sazbu místních poplatků, je v pravomoci zastupitelstva. Proto je důležité připravit kvalifikovaný návrh zvýšení sazby poplatku včetně zdůvodnění tohoto zvýšení.

Personální hledisko

Návrh nemá dopad do personální oblasti, neboť činnost spojenou se zvýšením sazby poplatku, s jejím následným vyměřením či vymáháním, budou zajišťovat stávající pracovníci, neboť nejde o nárůst činnosti spojený s danou agendou, jde pouze o zvýšení sazby poplatku.

Finanční hledisko

Město Vsetín k datu 31.12.2013 mělo v evidenci 26 659 poplatníků. Úlevy a osvobození byly ve výši 1 % z celkově vybrané částky (dle informací z Městského úřadu Vsetín). Skutečné náklady na osobu v roce 2014 činily 536 Kč na poplatníka. Pokud město zvýší sazbu poplatku za komunální odpad na částku 650 Kč, bude mít město Vsetín příjem za komunální odpad ve výši 17 328 350 Kč. Pokud od tohoto předpokládaného příjmu odečteme 5,5 %, které představují úlevy a osvobození, město Vsetín do rozpočtu získá 16 375 290 Kč. Tento příjem jednak pokryje skutečné náklady, které byly vynaloženy na sběr a svoz komunálního odpadu a ještě bude mít město určitou rezervu a to ve výši cca 740 tis. Kč, ze které může pokrýt další činnost spojené s nakládáním s komunálními odpady. Z pohledu občana, tedy poplatníka, se jeho denní náklad na komunální odpad z 1,35 Kč zvýší o 0,45

hal na 1,80 Kč (tj. měsíční náklad na náklady na komunální odpad budou 54 Kč). Pro poplatníky tedy zvýšení sazby poplatku nebude mít zásadní zásah do rodinného rozpočtu a město zvýšením poplatku pokryje alespoň náklady, které mu se zajištěním této služby obyvatelstvu vznikají.

6.2 Shrnutí praktické části

Podklad pro projektovou část tvoří podrobná analýza příjmů z místních poplatků, která je analytickou částí práce. Vzájemným porovnáním příjmů, které vybraná města z místních poplatků získají do svých rozpočtů, jsem zjistila, jaká část z celkových příjmů připadá na místní poplatky. Tady se potvrdilo, že místní poplatky, jak je všeobecně známo, nejsou hlavním zdrojem příjmové části rozpočtů (ve vybraných městech se pohybuje od 1,8 % - 3,2 %).

U města Uherské Hradiště, v rámci zefektivnění příjmů z místních poplatků do rozpočtu, navrhuji zvýšení sazby poplatku ze psů a to u držitele psa s trvalým pobytem v bytovém domě o 400 Kč, v rodinném domě o 300 Kč. Dále pak navrhuji nerozlišovat, zda je pes držen v bytovém či rodinném domě a to u osob, u kterých je jediným zdrojem příjmů důchod. Pro tyto osoby navrhuji jednotnou sazbu poplatku a to ve výši 200 Kč. Dále pak navrhuji zvýšení základní sazby poplatku o 50 % u každého dalšího psa. Tímto opatřením vzrostou příjmy do rozpočtu města Uherské Hradiště o 291 tis. Kč, což je cca 66 %. Dalším opatřením je zvýšení poplatku za komunální odpad alespoň na 600 Kč za poplatníka. Tímto zvýšením město Uherské Hradiště získá do rozpočtu částku 14 406 tis Kč, která pokryje nejen náklady, které se zajištěním dané služby obyvatelstvu město má, ale ještě si vytvoří rezervu ve výši 883 tis. Kč. Další zvýšení nebo zavedení místního poplatku nenavrhuji, neboť město Uherské Hradiště má z dále vybíraných poplatků relativně vysoké příjmy.

U města Uherský Brod v rámci zefektivnění příjmů z místních poplatků, navrhuji zvýšení poplatku ze psů a to u držitele psa s trvalým pobytem v bytovém domě o 500 Kč, u každého dalšího psa nárůst o 50 % základní sazby poplatku. Tímto opatřením vzrostou příjmy do rozpočtu města Uherský Brod o cca 135 tis. Kč. Další opatření nenavrhuji, neboť město Uherský Brod jednoznačně vybírá nejefektivněji poplatek za komunální odpad, kdy jeho výnosnost je 131 %.

U města Vsetín, v rámci zefektivnění výběru místních poplatků, navrhuji pouze zvýšení poplatku za komunální odpad a to na částku 650 Kč na poplatníka. Tímto zvýšením město Vsetín získá do rozpočtu částku 16 375 tis. Kč, která pokryje náklady na zajištění této služby. Jiné zvýšení nenavrhuji, neboť u poplatku ze psů, stejně jako u poplatku z ubytovací kapacity město Vsetín již využilo možnosti stanovení horní hranice sazby poplatku tak, jak stanovuje zákon o místních poplatcích.

Navržená opatření nepředstavují pro města žádné zvýšené náklady ani nepředpokládají požadavek na zvýšení počtu pracovníků, neboť navrhuji pouze zvýšení sazby poplatku, což administrativně zajistí stávající pracovníci, tudíž zvýšení sazby poplatku s sebou nepřináší žádné další náklady.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo zjistit stav příjmů měst Uherské Hradiště, Uherský Brod a Vsetín, které plynou do rozpočtu z místních poplatků, které jsou vybírány na základě obecně závazných vyhlášek a navrhnout takové řešení, které povede k efektivnějšímu výnosu z těchto poplatků.

Územně samosprávné celky mohou podle zákona o místních poplatcích vybírat až osm místních poplatků. Vybraná města vybírají stejné místní poplatky a to poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek z ubytovací kapacity a poplatek za komunální odpad. Město Uherský Brod a město Vsetín v předcházejících letech vybíralo i místní poplatek ze vstupného. Vzhledem k tomu, že příjem z tohoto poplatku byl ekonomicky nezajímavý a náklady na jeho administrativu (především osobní náklady) převyšovaly jeho výnos, poplatek jako neefektivní, již není vybírán.

Přestože vybraná města vybírají stejné místní poplatky, sazby poplatku jsou stanoveny různě. Ne vždy vyšší sazba poplatku představuje vyšší příjmy z poplatku do rozpočtu města. Tato skutečnost se projevila např. u poplatku z ubytovací kapacity, kdy město Uherské Hradiště má nejvyšší příjem, i když sazba poplatku je nižší než u města Vsetína. Naproti tomu zcela jednoznačně se potvrzuje předpoklad, že vyšší sazba poplatku znamená vyšší příjem do rozpočtu a to konkrétně u poplatku ze psů. Město Vsetín, které vybírá poplatek v maximální možné sazbě, má z tohoto poplatku nejvyšší příjmy. Příjem z poplatků je také ovlivněn počtem obyvatel a to u poplatků, jejichž poplatková povinnost je vázána na trvalý pobyt poplatníka (poplatek ze psů, poplatek za komunální odpad). Tento předpoklad se jednoznačně potvrdil u města Vsetína, které má největší příjmy z poplatku ze psů i z poplatku za komunální odpad. Nicméně vyšší příjmy nemusí jednoznačně znamenat vyšší výnos z poplatku. Toto se potvrdilo u poplatku za komunální odpad, kdy s poplatkem jsou spojeny i náklady na zajištění sběru a svozu komunálního odpadu. Město Uherský Brod sice nedosahuje takové příjmy z poplatku jako město Vsetín, přesto má z tohoto poplatku největší výnos.

Z pohledu příjmů do rozpočtu nejméně výnosným je poplatek z ubytovací kapacity a to ve všech porovnávaných městech. Přesto nenavrhuji jeho zrušení, neboť poplatek není administrativně náročný a svojí podstatou je regulačním nástrojem. Stejně tak nenavrhuji zvýšení tohoto poplatku, neboť z hlediska podílu, který by představoval v celkovém výnosu z místních poplatků, by při jeho navýšení došlo k minimální změně, která by se projevila v

setinách procent a jeho zvýšení by mělo regulační účinek. Město Uherské Hradiště má největší příjmy z poplatku z ubytovací kapacity a za užívání veřejného prostranství, tedy z poplatků, které nejsou vázány na trvalý pobyt poplatníka. Tento stav je dán především atraktivitou města pro turisty a také pořádáním kulturních akcí celorepublikového významu. Město Uherský Brod má, vzhledem k počtu obyvatel, nejnižší příjmy z místních poplatků. Nicméně je městem, které má nejvyšší výnosnost z poplatku za komunální odpad.

V projektové části nenavrhuji zavedení nových poplatků, neboť, jak již bylo uvedeno, obce nemusí vybírat všechny poplatky, které jí umožňuje zákon o místních poplatcích. Města a obce by měly vybírat pouze ty poplatky, které mají smysl, mohou být přínosem jejich rozpočtu a nejsou omezující. Z tohoto pohledu nedoporučuji znovuzavedení, případně zavedení, poplatku ze vstupného (nízká výnosnost, vysoká administrativa spojená především s dokazováním předmětu poplatku-tedy vybraným vstupným), místní poplatek za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (má regulační charakter). Stejně tak nedoporučuji zavedení poplatku za lázeňský a rekreační pobyt, který by z hlediska příjmů do rozpočtu měst nepřinesl požadované výnosy. Mnou vybraná města nejsou až takovými místy soustředěného turistického ruchu, natož lázeňskými místy, aby byl poplatek skutečným přínosem rozpočtu. Stejně tak nenavrhuji zavedení a výběr poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace, protože je náročný na administrativu, znění obecně závazné vyhlášky (sazby poplatku musí vycházet z cenové sazby, přičemž pozemky mají různé členění a tím i různé ceny, které musí být v obecně závazné vyhlášce zohledněny), ale především vybraná města, v současné době nemají předmět poplatku, tedy pozemky u kterých jim vznikly náklady se zajištěním infrastruktury.

V projektové části navrhuji zvýšení poplatku za komunální odpad u města Uherské Hradiště a Vsetín. Přestože náklady, které tato města vynakládají na zajištění sběru a svozu komunálního odpadu jsou pokryty příjmy z místního poplatku za komunální odpad ve výši 84 – 89 % , myslím si, že města by výběrem poplatku měla alespoň pokrýt své skutečné náklady. Proto doporučuji mírné zvýšení poplatku za komunální odpad, což v celkovém důsledku vede k pokrytí skutečných nákladů. Ve dvou případech navrhuji zvýšení poplatku ze psů (město Uherské Hradiště a město Uherský Brod), neboť jejich příjem v porovnání s městem Vsetín je nízký. Nemyslím si, že zvýšením poplatku ze psů bych posílila jeho regulační funkci, neboť z příjmů za tento poplatek mohou města zvyšovat komfort pro dr-

žitele psa, který tito v nemalé míře žádají. Jedná se o např. vybudování pevných zařízení na sáčky a nádoby na psí exkrementy, případně příspěvek na zřízení a provoz útulku pro psy.

Navrhovaná opatření zvýšení podílu, který připadá na místní poplatky v rámci celkových příjmů měst, nepřinesou v řádu procent, ale v řádu setin procent. Může se tedy zdát že navrhovaná opatření nemají podstatný význam. Nicméně města, jako veřejnoprávní korporace, která není založena za účelem tvorby zisku, by především měla uspokojovat potřeby svých občanů, stejně jako jednat s péčí řádného hospodáře. Tím, že mírně zvýší mnou navrhované poplatky, a to v takové výši, aby alespoň pokryly náklady s nimi spojené, zcela jistě zachovají obě své funkce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] CÍSAŘOVÁ, Eliška a Pavel, Jan. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika, 2008, 94 s. ISBN 978-80-87123-06-5.
- [2] COUNCIL of Europe. *Explanatory Report on the European Charter of Local Self-government*. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2005, 29 p. ISBN 92-871-0860-9.
- [3] ČESKO. Vyhláška č. 323 ze dne 2. července 2002 o rozpočtové skladbě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=323~2F2002&rpp=15#seznam>
- [4] Česko. Zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 1, s. 001. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=40450&fulltext=&nr=&part=&name=~C3~9Astava~20~C4~8Desk~C3~A9~20republiky&rpp=15#local-content>
- [5] ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000a, částka 38, s. 1737. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=128~2F2000&rpp=15#seznam>
- [6] ČESKO. Zákon č. 151 ze dne 17. června 1997 o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 54, s. 2868. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=151~2F1997&rpp=15#seznam>
- [7] ČESKO. Zákon č. 164 ze dne 13. dubna 2001 o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001a, částka 64, s. 3594. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=164~2F2001&rpp=15#seznam>
- [8] ČESKO. Zákon č. 185 ze dne 15. května 2001 o odpadech a o změně některých dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001b, částka 71, s. 4074. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=185~2F2001&rpp=15#seznam>
- [9] ČESKO. Zákon č. 202 ze dne 17. května 1990 o loteriích a jiných hrách. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 35, s. 0828. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=202~2F1990&rpp=15#seznam>
- [10] ČESKO. Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některý státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000b, částka 73, s. 3513. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=243~2F2000&rpp=15#seznam>
- [21] ČESKO. Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000c, částka 73, s. 3557. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=250~2F2000&rpp=15#seznam>
- [32] ČESKO. Zákon č. 280 ze dne 22. července 2009 daňový řád. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 87, s. 4038. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=280~2F2009&rpp=15#seznam>
- [43] ČESKO. Zákon č. 338 ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitých věcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 71, s. 1946. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=338~2F1992&rpp=15#seznam>
- [54] ČESKO. Zákon č. 379 ze dne 19. srpna 2005 o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 133, s. 7093. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=379~2F2005&rpp=15#seznam>

- [65] ČESKO. Zákon č. 458 ze dne 20. prosince 2011 o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2011, částka 158, s. 6082. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=458~2F2011&rpp=15#seznam>
- [76] ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 104, s. 2736. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=553~2F1991&rpp=15#seznam>
- [87] ČESKO. Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 190, s. 10262. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=561~2F2004&rpp=15#seznam>
- [98] ČESKO. Zákon č. 565 ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 92, s. 2106. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=565~2F1990&rpp=15#seznam>
- [19] HENDRYCH, Dušan et al. *Správní právo: obecná část*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-442-2.
- [20] HORZINKOVÁ, Eva a Novotný, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.
- [21] INSTITUT PRO VEŘEJNOU SPRÁVU PRAHA. Slovník. *Svs.institutpraha.cz* [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://svs.institutpraha.cz/index.php?page=slovník&id=470>
- [22] JEMELKA, Luboš, Klára PONĎELNÍČKOVÁ a David BOHDALO. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, 690 s. ISBN 978-80-7400-401-8.
- [23] JÍLEK, Milan. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha: ASPI, 2008, 426 s. ISBN 978-80-7357-355-3.
- [24] KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003, 408 s. ISBN 80-7179-794-4.
- [25] KINDL, Milan, Helena VÁLKOVÁ a Daniel TELECKÝ. *Zákon o správě daní a poplatků: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2002, 492 s. ISBN 80-7179-651-4.
- [26] KLÍMA, Karel et al. *Státověda*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-86898-98-9.
- [27] Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, 455 s. ISBN 978-80--7380-086-4.
- [28] KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: Linde, 2000, 279 s. ISBN 80-7201-202-9.
- [29] MATRASOVÁ, Eva a Šlauf, Václav. *Zákon o obcích (obecní zřízení) včetně prováděcích předpisů s komentářem*. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Bova Polygon, 2003, 312 s. ISBN 80-7273-088-6.
- [30] MĚSTO UHERSKÝ BROD. Klikací rozpočet města Uherský Brod. *Rozpocet.ub..cz* [online]. © 2003-2014 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://rozpocet.ub.cz/cz/rok2013/ekonomicky-prehled/>
- [31] NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD. *Sbírka rozhodnutí*. *Nssoud.cz* [online]. © 2003-2010 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Utulky-nemaji-povinnost-platit-poplatek-ze-psu/art/203?menu=265>
- [32] PELC, Vladimír. *Místní poplatky: oprávnění obcí: povinnosti podnikatelů, živnostníků a občanů*. Praha: C. H. Beck, 2011, 216 s. ISBN 978-80-7400-150-5.
- [33] PELC, Vladimír. *Místní poplatky: úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami k 1.1.2001*. Praha: Linde, 2004. ISBN 980-7201-439-0.

- [34] POMAHAČ, Richard a Vidláková, Olga. *Veřejná správa*. Praha: C. H. Beck, 2002, 278 s. ISBN 80-7179-748-8.
- [35] PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Sedláčková, Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [36] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: GRADA Publishing, 2007, 280 s. ISBN 978-80-247-2097-8.
- [37] PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 6. dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3350-9.
- [38] SLACK Naomi Enid. *Guide to Municipal Finance*. UN-HABITAT, 2006, 80 p. ISBN 978-92-1-132113-5.
- [39] SVAZ MĚST A OBCÍ ČR. *Průručka pro člena zastupitelstva po volbách v roce 2014* [online]. © 2014 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://vzdelanyzastupitel.cz/prirucka-pro-zastupitele/elektronicka-verze/prirucka-pro-clena-zastupitelstva-obce-1.aspx>
- [40] UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Obecně závazná vyhláška č. 3 ze dne 13. prosince 2010 o místním poplatku ze psů. In: *Úřední deska města Uherské Hradiště*. 2010. Dostupné také z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/54414-502-Obecne+zavazna+vyhlaska+c+32010.aspx>
- [41] UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Obecně závazná vyhláška č. 4 ze dne 13. prosince 2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity. In: *Úřední deska města Uherské Hradiště*. 2010. Dostupné také z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/54416-502-Obecne+zavazna+vyhlaska+c+42010.aspx>
- [42] UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Obecně závazná vyhláška č. 7 ze dne 12. prosince 2013 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství. In: *Úřední deska města Uherské Hradiště*. 2013. Dostupné také z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/107824-502-Obecne+zavazna+vyhlaska+c+72013.aspx>
- [43] UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Obecně závazná vyhláška č. 8 ze dne 12. prosince 2013 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. In: *Úřední deska města Uherské Hradiště*. 2013. Dostupné také z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/107844-502-Obecne+zavazna+vyhlaska+c+82013.aspx>
- [44] UHERSKÝ BROAD. Obecně závazná vyhláška č. 1 ze dne 3. dubna 2002 o místních poplatcích. In: *Úřední deska města Uherský Brod*. 2002. Dostupné také z: <http://www.ub.cz/dokumenty/123>
- [45] UHERSKÝ BROAD. Obecně závazná vyhláška č. 19 ze dne 14. prosince 2012 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. In: *Úřední deska města Uherský Brod*. 2012. Dostupné také z: <http://www.ub.cz/dokumenty/3480>
- [46] UHERSKÝ BROAD. Obecně závazná vyhláška č. 2 ze dne 5. března 2012 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství. In: *Úřední deska města Uherský Brod*. 2012. Dostupné také z: <http://www.ub.cz/dokumenty/3067>
- [47] UHERSKÝ BROAD. Obecně závazná vyhláška č. 3 ze dne 3. května 2011 o místním poplatku ze psů. In: *Úřední deska města Uherský Brod*. 2011. Dostupné také <http://www.ub.cz/dokumenty/2665>
- [48] UHERSKÝ BROAD. Obecně závazná vyhláška č. 4 ze dne 4. května 2011 o místním poplatku ubytovací kapacity. In: *Úřední deska města Uherský Brod*. 2012. Dostupné také z: <http://www.ub.cz/dokumenty/2666>
- [49] UHERSKÝ BROAD. Obecně závazná vyhláška č. 7 ze dne 18. prosince 2001 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. In: *Úřední deska města Uherský Brod*. 2001. Dostupné také z: <http://www.ub.cz/dokumenty/56>

- [50] ÚSTAVNÍ SOUD ČESKÉ REPUBLIKY. *NALUS: vyhledávání rozhodnutí Ústavního soudu České republiky*. *Nalus.usoud.cz*[online]. © 2006 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/Results.aspx>
- [51] VEŘEJNÁ SPRÁVA ONLINE. *Ještě k poplatkům ze vstupného*. *Denikobce.cz* [online]. ©2015d. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6635210>
- [52] VEŘEJNÁ SPRÁVA ONLINE. *Místní poplatek z ubytovací kapacity*. *Denik.obce.cz* [online]. ©2015e. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6636715>
- [53] VEŘEJNÁ SPRÁVA ONLINE. *Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů*. *Denik.obce.cz* [online]. ©2015f [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6652714>
- [53] VEŘEJNÁ SPRÁVA ONLINE. *Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovou nebo kanalizace*. *Denik.obce.cz* [online]. ©2015g [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6663189>
- [54] VEŘEJNÁ SPRÁVA ONLINE. *Místní poplatek ze psů*. *Denik.obce.cz* [online]. ©2015a. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6591135&ht=m%EDstn%ED+poplatky>
- [55] VEŘEJNÁ SPRÁVA ONLINE. *Místní za lázeňský nebo rekreační pobyt*. *Denik.obce.cz* [online]. ©2015b. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6600079y>
- [56] VEŘEJNÁ SPRÁVA ONLINE. *Místní za užívání veřejného prostranství*. *Denik.obce.cz* [online]. ©2015c. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6614428>
- [57] VRŠOVSKÁ, Ivana, Petr PROKOP a Lukáš TOMAN. *Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2012, 36 s.
- [58] VSETÍN. *Obecně závazná vyhláška č. 1 ze dne 25. června 2013 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství*. In: *Úřední deska města Vsetína*. 2013. Dostupné také z: <http://www.mestovsetin.cz/ozv-mesta-vsetina-c-1-2013-o-mistnim-poplatku-za-uzivani-verejneho-prostranstvi/d-510194/p1=6937>
- [59] VSETÍN. *Obecně závazná vyhláška č. 10 ze dne 16. prosince 2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity*. In: *Úřední deska města Vsetína*. 2010 Dostupné také z: <http://www.mestovsetin.cz/platne/ds-14967/archiv=0&p1=6937>
- [60] VSETÍN. *Obecně závazná vyhláška č. 15 ze dne 14. prosince 2001 o místních poplatcích*. In: *Úřední deska města Vsetína*. 2001. Dostupné z: <http://www.mestovsetin.cz/15-2001-o-mistnich-poplatcich-uplne-zneni/d-88750/p1=6937>
- [61] VSETÍN. *Obecně závazná vyhláška č. 3 ze dne 19. srpna 2011 kterou se mění a doplňuje Obecně závazná vyhláška města Vsetína č. 7/2010 o místním poplatku ze psů*. In: *Úřední deska města Vsetína*. 2011. Dostupné také z: <http://www.mestovsetin.cz/platne/ds-14967/archiv=0&p1=6937>
- [62] VSETÍN. *Obecně závazná vyhláška č. 7 ze dne 20. listopadu 2012 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů*. In: *Úřední deska města Vsetína*. 2012. Dostupné také z: <http://www.mestovsetin.cz/ovz-c-7-2012-o-mistnim-poplatku-za-provoz-systemu-shromazdovani-sberu-prepravy-trideni-vyuzivani-a-odstranovani-komualnich-odpadu/d-507639/p1=6937>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

OZV   Obecně závazná vyhláška.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Procentní podíl místních poplatků na celkovém výnosu dle jednotlivých měst	78
---	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Statistické údaje města Uherské Hradiště.....	47
Tabulka 2: Sazby místních poplatků ze psa v městě Uherské Hradiště.....	48
Tabulka 3: Příjem města Uherské Hradiště z poplatku ze psů	49
Tabulka 4: Příjmy rozpočtu města Uherské Hradiště z místního poplatku za užívání veřejného prostranství	51
Tabulka 5: Příjmy rozpočtu města Uherské Hradiště z místního poplatku z ubytovací kapacity	52
Tabulka 6: Skutečné náklady na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu.....	53
Tabulka 7: Statistické údaje města Uherský Brod	54
Tabulka 8: Sazby místního poplatku ze psa ve městě Uherský Brod.....	55
Tabulka 9: Skutečné náklady na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu ve městě Uherský Brod	59
Tabulka 10: Statistické údaje města Vsetín	60
Tabulka 11: Vývoj sazby místního poplatku ze psa ve městě Vsetíně.....	61
Tabulka 12: Příjmy města Vsetína z místního poplatku za užívání veřejného prostranství.....	63
Tabulka 13: Příjem města Vsetína z místního poplatku z ubytovací kapacity	64
Tabulka 14: Skutečné náklady města Vsetína vynaložené na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu	66
Tabulka 15: Přehled místních vybíraných poplatků ve vybraných městech Zlínského kraje	67
Tabulka 16: Přehled sazeb poplatku ze psů ve vybraných městech Zlínského kraje	70
Tabulka 17: Porovnání poplatku za trvalé vyhrazení parkovacího místa.....	71
Tabulka 18: Porovnání rozlohy a počtu obyvatel ve vybraných městech Zlínského kraje	73
Tabulka 19: Výnosy z poplatku ze psů ve vybraných městech Zlínského kraje (v Kč).....	74
Tabulka 20: Výnosy z poplatku za užívání veřejných prostranství ve vybraných městech Zlínského kraje (v Kč).....	75
Tabulka 21: Výnosy z poplatku z ubytovací kapacity ve vybraných městech (v Kč).....	75
Tabulka 22: Analýza výnosů z poplatku za svoz komunálního odpadu (v Kč)	76
Tabulka 23: Příjmy z jednotlivých poplatků vybraných měst (v Kč).....	77

Tabulka 24: Procentuální vyjádření výnosů z místních poplatků do rozpočtů vybraných měst (v Kč).	79
Tabulka 25: Navrhované sazby poplatku ze psů	82
Tabulka 26: Navrhované sazby poplatku ze psů	85